ALp 2466
L.arch.
LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (2031) 1989 SAUSIS-JANUARY 24 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Su tauta ar su Maskva?

A. Jakovlevas ir V. Molotovas yra visiškai tie patys, kai prabyla į baltiečius: būkite realistai. Kokią realybę abu siūlo, nesunku suprasti. Mūsų atžvilgiu – tai okupacija, su kuria reikia sutikti, susitaikyti su esama padėtimi, kuri niekada nebebus keičiama. Ataidi Molotovas Jekovlevo lūpomis: mažosios tautos turinčios išnykti. Tai išvakarių žodžiai prieš Lietuvos okupaciją. O kol kas dėl kitų dalykų, kurie tiesiogiai nekliudo okupacijai, aiškiai tariama: tai jūsų pačių reikalas. Ir štai tuose "mūsų pačių" reikaluose ūmai gimė persitvarkymo Sąjūdis, naujas nematytas, negirdėtas tautinės orientacijos sparnas, suplasnojęs gorbačiovinio viešumo dar labai miglotose padangėse, bet ryžtingai išvedęs tautą masiškai pareikšti savo norus ir pasauliui parodyti tikruosius okupuoto krašto lūkesčius ir siekius. Iš pogrindžio išniro ir Lietuvos laisvės lyga, be kompromisų pasisakanti už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Tautinė mintis abiejose tose vadovaujančiose grupėse, o svarbiausia visoje tautoje, be abejo, turėjo Kremliuje sukelti ir tam tikrų rūpesčių, nes vado paskelbta perestroika suprantama kaip Sovietų Sąjungos valstybinių reikalų pagerinimo galimybė, o ne kokia nors proga separatistiniam tautiniam judėjimui respublikose. Užtat "realistai" okupantai ir jų patikėtiniai aštrokai šūkteli: gana. O koks gi į visa tai atoliepis tautoje, kokia laikysena sąjūdžiuose?

PIRMIAUSIA respublikos vadovams iškyla labai rimtas klausimas: su tauta ar su Maskva? Juk visiems žinoma, kad laisvė niekada nebuvo kokių nors kompromisų telkinys. Laisvė pirmiausia reiškia visišką savarankiškumą ir teisę spręsti patiems, kaip maža tauta turi bendrauti su kaimynais, nors ir dešimtį kartų didesniais, kokius ryšius ir santykius turėti, ką duoti ir ką gauti. Jeigu jau Sąjunga, susidedanti iš atskirų respublikų, tai lygiateisiškumas gi turėtų būti. Tuo tarpu tematyti, kad respublikos sugalvotos dailesniam paprasčiausios okupacijos vaizdui. Vien jau tai, kad rusas visose respublikose jaučiasi tartum "tikresnės rasės proletaras", visur pilnateisis šeimininkas, o Baltijos kraštus "išlaisvinęs" nuo hitlerinės grėsmės – tasai ryškus pasipūtimas ir privilegijų ieškojimas rodo, kokiais ataudais yra audžiamas tasai okupacinis vaizdas. Žinotina, kad tauta niekada negalės jaustis laisva, kol laisvės sprendimai daromi už jos krašto ribų, laisvėjimo klausimai aptariami okupantų posėdžiuose, kuriuose nutariama ką leisti, ko neleisti, kam ką pavesti, kokį patikėtinį tvirtinti ir t.t.

TAČIAU dar blogiau negu visa tai – laisvėjimo žingsniuose dunda ir nemalonūs mūsų pačių trinties garsai. Sotaus vilko ir avies kailio priverstinė politika gal kam nors šiuo metu ir pasirodo kaip vienintelė protinga išeitis, pabrėžiant gilų bendrųjų reikalų supratimą, bet nutylint asmeninės gerovės riziką. Toji politika juk padeda išsaugoti savo užimamų vietų kėdes ir kėdutes. Tai tiesa. Bet iš tikrųjų tai labai pavojingas kelias, vedąs į susiskaldymą, ko okupantas tik ir laukia. Plačioji informacija patvirtina, kad persitvarkymo ir laisvėjimo keliuose mes patys statome užtvaras. Pilni miesteliai, rajonai ir kolūkiai, kur vadovaujantys kruopščiai saugo savąsias vieteles ir asmeninę gerovę, paprastai įgytą per ištikimybę partijai ir okupantui. Užsimotos permainos gali viską iš pagrindų pakeisti. Tik po tinkamo persilaužimo ir sunkmečio iškils ryškesni vienybės ženklai, be kurių tolimesni žygiai bus migloti.

Č. S.

"Baltos snaigės kelią kloja ties žaliuojančiu šilu. Žvaigždės spindi aukštumoje, žemėj liūdna ir tylu" (K. Jakubėnas) Tokią žiemos nuotaiką atspindi ir šis Kanados vaizdas

Nuotr. Vyt. Maco

KANADOS ĮVYKIAI

Didžiausia pašto unija

Kanados paštas susilaukė didžiausios unijos, kuri apims maždaug 75% visų pašte dirbančių 60.000 tarnautojų. Pašto vadovybė norėjo sujungti didžiąsias paštininkų ir laiškanešių unijas, prie jų pridėjusi tik 1.500 narių turinčią techninkų ir elektrikų uniją. Karingojo J. C. Parroto vadovaujama paštininkų unija turi 23.000 narių, nuosaikesnė laiškanešių unija su savo vadu B. McGarriu — 21.000. Suplanuotas junginys būtų turėjęs 45.500 narių. Unijos pirmininku būtų tapęs J. C. Parrotas, vicepirmininku – B. McGarry. Deja, šis metodas nebuvo sėkmingas, nors pradžioje jam pritarė abi unijos. Vėliau išryškėjo esminiai nesutarimai tarp abiejų unijų: paštininkų unijos vado J. C. Parroto pasirinkta besaikių streikų taktika ir laiškanešių unijos vado B. McGarrio švelnesni reikalavimai, įgyvendinami be streikų. Pastarųjų penkiolikos metų laikotarpyje Kanados paštas turėjo šešis didelius streikus, kurių penki priklausė J. C. Parrotui ir jo paštininkų unijai. Abiejų unijų sujungimo teko atsisakyti, kai prasidėjo aštri vadų kova. J. C. Parrotas kaltino laiškanešių unijos vadą B. McGarrį, kad jam rūpi tik unijos veikėjų geros algos. Pastarasis J. C. Parrotą apkaltino nuolatiniu visai Kanadai žalingų streikų organizavimu.

Kanados darbo ryšių taryba tada pasiūlė abiejų unijų nariams laisvu balsavimu pasirinkti vieną uniją. Laimėtoja bus pripažinta ta, kuri gaus daugiausia balsų. Ji perims pralaimėjusios unijos narius, jos turtą ir vadovybę. Su tokiu sumanymu sutiko J. C. Parrotas, kurio paštininkų unija turi 2.000 daugiau narių už laiškanešių uniją. Balsavimui pritarė ir pastarosios vadas B. McGarry, tikėdamasis susilaukti balsų iš kai kurių paštininkų unijos narių, nusivylusių J. C. Parroto streikų taktika. Balsavimą tvarkė Kanados darbo ryšių taryba, rezultatus

(Nukelta į 9-tą psl.)

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Domisi ne tik įvykiais, bet ir praeitim

A. LEMBERGAS

Švedijos spauda pastaruoju metu labai domisi Pabaltijo įvykiais. Labai dažnai spausdinami ne tik korespondentų pranešimai, bet ir platesnio pobūdžio straipsniai. Stockholmo dienraštis *"Dagens Nyheter"* sausio penktąją paskyrė visą puslapį Baltijos tautų istorijai. Autorius Bo Gradienas dviejuose straipsniuose apžvelgia senesnę ir naujesnę Estijos, Latvijos ir Lietuvos istoriją.

Baltiečiai ir Skandinavai

Šio tūkstantmečio pradžioje ne tik Skandinavijos vikingai puldinėdavo Pabaltijo pakrantes. Tuo pačiu jiems atsilygindavo ir baltiečiai. Antai 1187 metais estai buvo užpuolę ir nuterioję Sigtunos miestą. Vėliau estai, lybiai ir kuršiai buvo nukariauti kalavijuočių ir iki šešioliktojo amžiaus antrosios pusės priklausė vokiečių ordino valstybei. Jai žlugus, prasidėjo Švedijos, Rusijos ir jungtinės Lietuvos - Lenkijos varžybos, kas įsigalės šiuose kraštuose.

Švedų valdžioje

1561 metais dalis Estijos pasidavė Švedijos karaliui Erikui keturioliktajam. Septynioliktojo amžiaus pradžioje švedai užėmė Livoniją ir dalį Kuršo. Švedijai Pabaltijys buvo javų aruodas. Ryga buvo antroji Švedijos sostinė, savo didumu anuomet pralenkusi net Stockholmą. Dabartinis Tartu universitetas buvo švedų įsteigtas 1632 metais. Po Poltavos pergalės įsivyravo Rusija. Estija ir Livonija pasidavė carui 1710 metais. 1721 metais Nystado taika Švedija atsisakė savo pretenzijų į šiuos kraštus. Rusija įvedė vokiečių baronų savivaldą, vedė rusinimo politiką, bet leido palaikyti ryšius su vakarais. Galop devynioliktame amžiuje subrendo naujas estų ir latvių tautiškumas, kurio simbolis, didelės dainų šventės, mūsų dienomis atgavo seną reikšmę.

Skirtinga istorija

Lietuvos istorija daugeliu požiūrių skiriasi nuo kitų Baltijos tautų, pažymi švedas autorius. Lietuviai viduramžiais išlaikė savo nepriklausomybę, sukūrė stiprią valstybę, kuri penkioliktame amžiuje nusidriekė nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Tačiau senoji Lietuva, pasak švedo, perdaug apžiojusi, pasiliko be kąsnio, pasidavė užkariautųjų tautų kultūros įtakai – rusėjo, lenkėjo, ligi drauge su Lenkija dingo iš žemėlapio. Tik po pirmojo pasaulinio karo baltiečiai atkūrė savo valstybingumą.

Pasidavė sovietams

Kitame straipsnyje tas pats autorius Bo Gradienas plačiau pavaizduoja naujausiąją Pabaltijo istoriją nuo nepriklausomybės pradžios iki antrojo pasaulinio karo pabaigos. Autorius pabrėžia, kad Baltijos valstybių likimą lėmė Berlyno ir Maskvos sandėris 1939 metais. Estija, Latvija, Lietuva priėmė Tarybų Sąjungos reikalavimus ir pasidavė. Suomija pasipriešino ir atsilaikė. Kodėl Baltijos kraštai nesipriešino? – klausia autorius. Jei Suomija su savo keturiais milijonais gyventojų atsilaikė, tai ar nebūtų galėjęs atsispirti ir Pabaltijys su savo šešiais milijonais? Taip, sako daugelis. Buvo neįmanoma prieš jėgos persvarą laimėti, bet bent tarptautiškai būtų buvęs pabrėžtas savasis reikalas. Švedas autorius aiškina, kad Baltijos valstybių kariuomenės nebuvo parengtos kovai ir neišvystė jokio karinio bendradarbiavimo. Iš Švedijos ir Suomijos gauti paramos irgi nepavyko.

Ir taip tariama kapitalistinė santvarka trijose naujose tarybinėse respublikose buvo pakeista komunstine. Tai reiškė ne tik nacionalizavimą, kolektyvizavimą, bet ir areštus, masinius trėmimus ir terorą.

Estijos katalikai

Pernai spalio pabaigoje grupė suomių katalikų aplankė Talino katalikus ir kalbėjosi su jų dvasios vadu estu kunigu Reinu Ounapuu. Švedijos katalikų mėnraštis *"Signum"* (1988 9-10 nr.) paskutiniame praėjusių metų numeryje išspausdino kunigo Ounapuu atsakymus į kai kuriuos jam pateiktus klausimus. Iš atsakymų galima susidaryti dabartinį Estijos katalikų gyvenimo ir galvojimo vaizdą.

Nepriklausomos Estijos laikais šiame krašte veikė vienuolika katalikų parapijų, šešios šventovės, kurias aptarnavo keturiolika kunigų ir vienas vyskupas. Ėjo du estų katalikų laikraščiai. Mažos katalikų bendrijos gyvenimą suardė tarybinė okupacija. Estijos vyskupas jėzuitas Eduardas Profitlichas buvo suimtas ir šiandien niekas nežino jo likimo. Kunigai irgi buvo suimti arba pasitraukė į Vakarus, šventovės buvo uždarytos. Mažos šalies mažą katalikų bendriją Stalinui nebuvo sunku nuslopinti. Tačiau visiškai jų nuslopinti nepavyko. Jie vėl sukruto, kai čia 1952-trais metais atvyko latvis kunigas Mikelis Krumpanas ir atgaivino katalikų bendriją. Trisdešimt dvejus metus jis buvo vienintelis katalikų kunigas Estijoje. Estijos katalikai buvo daugiausia lenkai ir lietuviai. Pastaruoju metu padėtis gerokai pasikeitė. Pernai Estijos katalikų reikalus tvarkyti pradėjo estas kunigas Ounapuu. Aplink jį spiečiasi būrelis jaunų veiklių estų katalikų, kurie nebijo savo nuomonės pasakyti. Estijos katalikai neturi savo vyskupo. Kunigui Ounapuu dar vis neleidžiama turėti savo pavaduotojo. Laukiama, kad netrukus gaus šventimus du estai seminaristai.

Sunkios sąlygos

Ką reiškia šiandien būti kataliku Estijoje? Šį klausimą estas kunigas taip atsako: praktiški kasdieniai sunkumai, su kuriais žmonės grumiasi, neleidžia pasauliečiams pasireikšti. Laikas praeina besi-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Pasaulio įvykiai

KETURIASDEŠIMT PIRMUOJU JAV PREZIDENTU PRISAIKDINTAS

G. Bushas, keturiasdešimt ketvirtuoju viceprezidentu – Indianos senatorius D. Quaylas. Savo politiką nušviečiančiame žodyje prez. G. Bushas pakvietė demokratų partijos vadus įsijungti į bendrą žygį, kad Amerika taptų švelnesnė ir geresnė. Jis taipgi įsipareigojo remti laisvę ir demokratiją pasauliniame jų proveržyje, tęsti nusiginklavimo derybas su Sovietų Sąjunga, bet neatsisakyti budrumo. Amerika ir toliau bus pasiruošusi saugoti ir ginti taiką. Prez. G. Bushas paskelbė kovą narkotikų skleidėjams, žudantiems amerikiečių tautą. Iškilmingam paradui vadovavo filmų ir televizijos aktorius Bob Hope ir pasižymėjęs lėktuvų bandytojas Chuck Yeager. Paradan buvo įjungtas JAV karo laivyno II D. karo bombonešis "Avenger". Dabartiniam prez. G. Bushui tada teko būti tokio bombonešio pilotu Ramiajame vandenyne. Kovose su japonais jis buvo numuštas ir apdovanotas medaliu už parodytą drąsumą. Parado metu ir prez. G. Bushas, ir viceprez. D. Quaylas tris kartus išlipo iš automobilių ir ėjo pėsčiomis, patenkindami gausius tradicinio parado stebėtojus.

Pasaulio reakcija

Naująjį JAV prez. G. Bushą sveikino Britanijos premjerė M. Thatcher, džiaugdamasi jo įgyta patirtimi, kai jam aštuonerius metus teko būti viceprezidentu JAV prez. R. Reagano vyriausybėje. Sovietų Sąjungos kompartijos vadas M. Gorbačiovas priminė, kad prez. A. Bushas valdžion ateina tokiu metu, kai yra pagerinti JAV ir Sovietų Sąjungos santykiai, turėsiantys didelės įtakos pasaulio taikai. Prancūzijos prez. F. Mitterrandas linkėjo laimės prez. G. Bushui ir amerikiečių tautai, primindamas, kad Prancūzija visada rems Ameriką jos dideliuose siekiuose. Popiežius Jonas Paulius II ragino, kad prez. G. Bushas siektų taikos, remdamasis teisingumu ir pagarba žmogaus teisėms. Kitokios reakcijos susilaukta iš Nikaragvos ir Panamos, kurių pagrindinis dėmesys teko pasitraukiančiam prez. R. Reaganui. Nikaragva tą dieną paskelbė tautine švente, o Panama surengė prieš R. Reaganą nukreiptas demonstracijas. Šia proga prisimintina Kanados dovana R. Reaganui. Kaubojus vaidinusiam eksprezidentui pasiųstas RCMP policijos žirgas su nauju balnu.

Janas Palachas

Ištisą savaitę truko čekoslovakų demonstracijos Prahoje, susietos su filosofijos studento Jano Palacho gyvybės auka prieš 20 metų. Kai A. Dubčeko pradėtą laisvėjimo politiką 1968 m. nutraukė Sovietų Sąjungos suorganizuota invazija, J. Palachas 1969 m. sausio 16 d. susidegino Šv. Vaclovo aikštėje, pasmerkdamas svetimųjų atneštą priespaudą. Dvidešimtmečio proga čekoslovakai kelis kartus bandė susirinkti prie Šv. Vaclovo paminklo, kur susidegino J. Palachas, bet buvo jėga išsklaidyti milicininkų. Atrodo, kad jie vis dar tarnauja pavergėjams. Tačiau invaziją pasmerkusio J. Palacho atminimas tebėra gyvas čekoslovakų širdyse. Tai liudijo uždegtos žvakės Prahos Olsanų kapinėse, kur buvo palaidoti J. Palacho palaikai, 1972 m. atkasti milicijos ir perkelti į gimtąjį J. Palacho Vsetatų kaimelį netoli Prahos. Milicininkai užblokavo į šį kaimelį vedančius kelius, sustabdydami automobilius, dviratininkus ir netgi pėsčius ateivius.

Ieško žudikų

Visą pasaulį sukrėtė amerikiečių "Pan Am" bendrovės "Boeing 747" lėktuvo nukritimas Skotijoje 1988 m. gruodžio 21 d. Lėktuve žuvo 259 keleiviai ir įgulos nariai, o žemėje – 11 Lockerbie vietovės gyventojų. Dabar jau nustatyta, kad lėktuvas nukrito dėl jame sprogusios plastikinės bombos. Ji sprogo priekinėje lėktuvo bagažinėje, kur buvo perkeltas iš Frankfurto atskridusio mažesnio lėktuvo bagažas. Nusikaltėlius pažadėjo surasti ir nubausti pasitraukiantis JAV prez. R. Reaganas ir dabartinis prez. G. Bushas. Labiausiai yra įtariami palestiniečių PLO organizacijos vado J. Arafato priešai, nepatenkinti jo padarytu oficialiu Izraelio valstybės pripažinimu ir ryšių užmezgimu su JAV. Žudikų ieško ir pats J. Arafatas. Tačiau negalima užmiršti, kad prieš J. Arafato įjungimą į taikos derybas yra nusistačiusi ir dabartinė Izraelio premjero J. Šamiro vyriausybė. Turbūt dėl to Kuwaito laikraštyje buvo paskelbtas Sirijos krašto apsaugos ministerio M. Tlasso pareiškimas, kad bombą, pavadintą $500.000 vertės deimantų siunta, vienam amerikiečių kareiviui parūpino Izraelio Mossado žvalgybos tarnyba, už nelegalų "deimantų" nuvežimą sumokėjusi $300.000. Izraelio vyriausybė vis dar atmeta taikos derybas su PLO ir J. Arafatu.

Šiame numeryje:

Su tauta ar su Maskva?
Sovietinė realybė – mažųjų išnykimas
Domisi ne tik įvykiais, bet ir praeitim
Švedų spaudai parūpo baltiečių likimas
Taksio vairuotojas didmiestyje
Lietuvio nuotykiai, gyvenimo patirtis ir mokykla
"Nugalėk blogį gerumu"
Palaimintojo arkiv. Jurgio Matulaičio šūkis
Lietuvos įvykiai Otavos spaudoje
Kanados sostinės spauda domisi Lietuva
Dabarties grėsmė – tautos išsigimimas
Rašytojo Kazio Sajos kalba Plungėje
Karo nusikaltėliai Australijoje
Jiems teisti priimtas įstatymas
Motetas nemirtingųjų įsimylėjėlių garbei
V. A. Jonynas vertina K. Astrausko pjesę "Eloiza ir Abelardas"
"LKB kronikos" VIII-tas tomas
Kronika yra brangus istorinis turtas

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $24, pusmetinė – $13, rėmėjo – $30, garbės – $40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $24.00, supporter $30.00, honorary $40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Domisi ne tik įvykiais, bet...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rūpinant medžiaginiais dalykais, stovint eilėse ir panašiai. Daugelis estų, kad pragyventų, dirba dviejose vietose. Jaunas mokytojas gauna tik šimtą dvidešimt rublių per mėnesį. Kaip tokiomis sąlygomis norėti, kad jis įsijungtų į bažnyčios veiklą? – klausia kunigas Ounapuu. Būti kataliku – sako jis – reiškia duoti prasmę absurdiškam gyvenimui, puoselėti geresnės ateities viltį. Daugiau iš savo parapijiečių negaliu pageidauti, pasakoja estų katalikų sielų ganytojas.

Dabartinė politinė Estijos padėtis jam atrodo labai nepastovi. Ir būtent todėl, kad estai, anot jo, negali pasitikėti Maskvos žodžiu. Mes netikime, sako jis, kad dabartinė raida ilgiau tęsis, nes mes juk trokštame nepriklausomos Estijos, o Maksva niekad su tuo nesutiks. Pati komunizmo logika, girdi, atmeta tokią raidą, ir Maskva labai bijo Sovietų Sąjungos suirimo.

Pasitiki Dievu

Suomiui katalikui tokia nuomonė nuskambėjo labai pesimistiškai. Estas kunigas aiškino: pasitikėdami Dievu, mes tikimės geresnių dienų. Kai kurie praėjusiųjų metų įvykiai parodė, kad tai, kas dar neseniai atrodė neįsivaizduojama, gali staiga virsti tikrove. Todėl estai jaučiasi turį teisę tikėtis nepriklausomybės, nes tai iš tikrųjų vieninteliė galimybė sunkiausioms Estijos problemoms išspręsti.

Kokį vaidmenį čia galėtų atlikti Estijos liaudies frontas? Estas kunigas nėra tikras, ar liaudies frontas neišduos estų reikalų. Neužmirškite, sako jis, kad liaudies frontą daugiausia sudaro komunistai. Jam priklauso tie, kurie Brežnevo laikais buvo išstumti iš partijos, nes buvo laikomi perdaug pažangūs ir perdaug intelektualiai galvojo. Dėl to jis nusivylė marksizmu, bet vistiek mėgino kaip nors tęsti savo karjerą politikoje. Ir liaudies frontas esąs jų revanšas. Jie taikysis prie aplinkybių ir ieškos kompromisų. O nuolaidos statytų pavojun Estijos ateitį ir tautos viltį.

Krikščionių sąjunga

Ką bažnyčia tokioje padėtyje galėtų nuveikti? Vieni katalikai, kunigo Ounapuu nuomone, Estijoje negali nieko padaryti. Jų perdaug maža, jie nesudaro jokios grėsmės nusistovėjusiai tvarkai. Tačiau visi krikščionys, drauge veikdami, galėtų daug prisidėti prie būsimų įvykių raidos. Tuo tikslu pernai gegužės mėnesį susikūrė Estijos krikščionių sąjunga. Ją įsteigė kunigas Ounapuu drauge su estų stačiatikių šventiku Ardalionu Keskiula ir liuteronų pastorium Einaru Soone. Sąjungos tikslas rūpintis krikščionių teisėmis visuomenėje, jas ginti, reikalauti, ko labiausiai reikia: pirmiausia tikybos mokymo. Sovietinė konstitucija, kaip žinoma, garantuoja tikybos laisvę, tačiau tikybos pamokos yra visiškai draudžiamos. Tuo tarpu ateizmo propagandą valstybė ne tik leidžia, bet dargi remia. Tai neteisinga. Todėl Estijos krikščionių Sąjunga yra pasiryžusi kovoti už teisę mokyti vaikus katekizmo, turėti savo spaudą, naudingai reikštis visuomenės gyvenime, pvz. rūpintis ligoniais ar seneliais, užsiimti praktiška veikla.

Komunistų šūkiai Estijoje nieko nereiškia. Žmonės pavargo nuo žodžių ir nori darbų. Taip baigė savo pasikalbėjimą Estijos katalikų kunigas Reinas Ounapuu, gavęs klausimą, ką jam reiškia persitvarkymas.

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams.**

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

ENCHANTÉ Inc.
2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 **Fax 769-0586**
Daugiarūšė sistema 110-220 voltų 50–60 Hz
Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams
*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)
*Televizijos *Stereo
Įpakavimo patarnavimas į visus pasaulio kraštus

Taksio vairuotojas didmiestyje

Lietuvio nuotykiai, klientų įvairovė, jų rūpesčiai, tikra gyvenimo patirtis bei mokykla

STASYS DARGIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Neseniai vežiau tris negres moteris. Jos smarkiai riejosi ir ginčijosi, maniau, kad prieis prie muštynių. Viena net verkdama aiškino, kaip ji blogai yra traktuojama savo giminaitės. Neiškenčiau nepareiškęs jai, kad pasimelsiu: tegu Dievas jai duoda stiprybės ir ištvermės. Man paspaudė ranką ir padėkojo.

Pasitaiko vežti italų ar portugalų šeimas į vestuves ar pamaldas. Ir tėvai, ir vaikai švariai aprengti, net malonu stebėti. Tuoj man prisimena nepriklausomos Lietuvos laikai, kai kaimiečiai vykdavo sekmadieniais į pamaldas. Malonus ir ilgesingas vaizdas.

Gali lengvai pastebėti, kur darni ir sugyvenanti šeima ir kur vyras traktuoja žmoną kaip daiktą. Tuoj akin krinta burlioko elgesys.

Klientai – žymūs asmenys

Kartą vėlai vakare pasukau į Cumberland gatvę (Bloor-Avenue Rd.). Netrukus mane sustabdė stamboko sudėjimo vyras. Nors neįprasta, atsisėdo šalia manęs. Privažiavus Bay gatvę, paklausė jos vardo. Supratau, kad klientas iš svetur ir man parūpo sužinoti jo tapatybę. Pasiekus "La Scala" restoraną, jam paaiškinau, kad čion pietauti atvyksta provincinės valdžios ministeriai. Po minutės jis man pareiškė:

– Aš esu federacinės valdžios ministeris. Buvo tamsu ir veido nesimatė. Pasijutau nejaukiai: koks aš Kanados pilietis, jei nepažįstu savo ministerių? Po tylos minutės pareiškiau, kad jo neatpažįstu. Patylėjęs pasakė: Andrė Ouellet. Berods, tuomet jis tvarkė imigracijos ministeriją ir jo žinioj buvo Kanados paštas. Pasisakiau, kad esu iš Lietuvos ir užsimezgė labai nuoširdus pokalbis. Jam išreiškiau savo nepasitenkinimą bloga pašto tarnyba, ir jis pilnai sutiko. Diskusijos vyko apie unijos nenorą bendradarbiauti. Pasiekus "Royal York" viešbutį, draugiškai su manimi atsisveikino, net paspausdamas ranką.

Vieną šeštadienio popietę York-King sankryžoje paėmiau vežti tris japonų verslininkus į orauostą. Automobilio amortizatoriai buvo išdėvėti, ir gatvės duobėtumas kratė mano klientus. Juo labiau nesmagus jausmas mane lydėjo, nes jie galėjo būti japonų automobilių firmų atstovai. Jie mandagiai šypsojosi, kai aiškinau, jog "Plymouthas" gamintas Kanadoje. Kai kurie taksių savininkai nedaro reikalingų remontų.

Sykį į orauostį vežiau Spiro Agnew, buv. JAV viceprezidentą. Kartą prie "Royal Alexandra" teatro paėmiau artistų grupę, jų tarpe ir Raymond Burr, Mr. Mason ir "Ironside" televizijos programų pagrindinį aktorių.

Labai nuoširdi pažintis užsimezgė su senatoriumi Keith Davey, kuris liberalų partijai yra laimėjęs eilę federacinių rinkimų savo strateginiais patarimais. Aukštos kultūros politikas ir sykiu labai paprastas. Porą kartų atpažinau kitą Trudeau kabineto buv. energijos ministerį Gillespie. Kai dabartinis min. pirm. Mulroney turėjo problemų su kai kuriais savo ministeriais, tai priminiau, kad jam teks grįžti į Ottawą ir tvarkyti krašto reikalus. Maloniai nusišypsojo ir pareiškė, kad dabar yra sunkūs laikai.

Kiti ypatingi atvejai

Kartą paėmiau vežti iš Bloor-Dufferin vietovės keturis jaunus vyrus į Scarborough 401 greitkelių. Jie buvo kilę iš Azijos ir išgėrę. Kelionės metu vienas jų taip kietai užmigo, kad nebuvo galima prižadinti. Miegantį išnešė iš taksio. Tada supratau, kodėl įvyksta kartais greitkeliuose didelės nelaimės. Yra sankryžų, tarp jų Queen-Bathurst, kur savaitgaliais nesinori paimti girtus klientus, tačiau vieną šeštadienio vakarą savo nusistatymą sulaužiau ir po neilgos kelionės su jaunu vyru sustojau Howland-Davenport kampe. Klientas ir sako:

–Tegu skaitiklis veikia, aš noriu su tavimi pasikalbėti. Esu vienišas, niekas nenori manęs išklausyti; esu išsiskyręs su žmona. Tiesiog nenoriu gyventi. Aišku jo pageidavimą patenkinau ir po ilgesnio pokalbio jaunas vyras, man padėkojęs ir paspaudęs ranką, patenkintas nuėjo į apartmento pastatą. Stoka komunikacijos, nenoras išklausyti kitą asmenį ir sukuria vienišumą. Tokių vienišų, nelaimingų asmenų Toronto didmiestis yra pilnas.

Šią vasarą (1988 m.) pergyvenau gana šiurpų įvykį. Prie "Edgewater" viešbučio (Queen-Roncesvalles) paėmiau vežti jauną vyrą į Jane-Wilson rajoną. Nekalbėjo, tik raštelyje parodė adresą. Kely bandžiau kalbinti, kai pajutau savotišką jausmą. Jokios komunikacijos. Supratau, kad kas nors netvarkoje su mano klientu. Nuvežiau į apartmento kiemą ir pasakiau kelionės kainą. Padavė pluoštą banknotų ir liepė visus paimti. Paėmiau apie $15.00, kiek man priklausė, o kitus jam grąžinau. Tuoj supratau, kad reikalą turiu su psichiškai nesveiku. Mane apėmė baimė, nors tai buvo dienos metas, tačiau aplinkui nė vieno žmogaus. Nelipa iš taksio. Pats išlipau, atidariau duris ir pasiūliau nuvesti į butą. Ruošėsi mane pulti, bet mano rami laikysena, matyt, jį sulaikė. Pradėjo verkti. Laikydamas jo vieną ranką, nuvedžiau į trečią aukštą, atsidusau, kai jo draugas, irgi jaunas vyras, atidarė duris. Nebeprisimenu, kada mane panašus įvykis būtų taip įbauginęs.

Kodėl vairuoju taksį?

Skaitytojas mane paklaus, kodėl vairuoju taksį ir statau save į pavojų? Juk galima surasti žymiai ramesnį darbą. Atsakyti galima siaura ir plačia prasme. Viena, aš turiu gyventi ir pragyventi, antra, taksio vairavimas yra reta profesija, kur gali sutikti daug ir įvairaus luomo, išsilavinimo, amžiaus ir galvojimo žmonių. Taksį vairuoti bent metus turėtų kiekvienas teisės studentas, norįs tapti advokatu, sociologas, psichiatrijos specialistas, socialinių reikalų atstovas ir net kunigas. Tai praktinė mokykla ir daugiau negu kolegijos ar universiteto suolas. Mokslas, žinojimas įgauna pritaikomąjį gyvenimo aspektą. Kiekvienas atvejis ar situacija yra skirtinga, atitinkamai turi reaguoti ir elgtis. Darbas verčia tave nuolat galvoti ir daryti sprendimus. Komunikacija yra kasdienė būtinybė ir laidas sėkmingo darbo. Kiekvienas klientas, palikęs tavo automobilį, sau nesąmoningai kels klausimą, ar jis norėtų tave vėl sutikti ir pasinaudoti tavo patarnavimu? Čia ir glūdi sėkmės ar nesėkmės laidas.

Pasaulį valdo trys didžiosios sistemos: krikščionybė, demokratija ir komunizmas. Krikščionybė ir komunizmas duoda žmogaus galvojimui turinį, o demokratija, kaip įžvalgiai yra savo laiku pastebėjęs dr. A. Maceina, – neduoda. Kiekvienas demokratijos atstovas turi pats tą turinį surasti ar sukurti. Todėl ir matome kasdieniame gyvenime tiek daug pasimetusių ir klaidžiojančių žmonių, ypač jaunimo tarpe. Kartais tiesiog skaudu stebėti tą visą vyksmą.

Tai yra silpnoji demokratinės sistemos pusė, tačiau yra ir kitų, stiprių demokratijos bruožų. Nors mes jau gyvename daugiau kaip 40 metų demokratiniame krašte, tačiau, atvirai kalbant, demokratijos giliau nepažįstam, tiesiog juokiamės ir net kvaila sistema laikome. Demokratija reikalauja gero žinojimo, supratimo, pakantumo išklausyti kito nuomonę, nors ir klaidingą bei priešingą. Demokratija sukuria labai svarbų komunikacijos procesą. Ji yra didelė jėga ir galia. Todėl taksio vairavimas suteikia tą kasdienę galimybę stebėti demokratijos procesą visame savo įvairume ir platume.

Pagaliau skaitytojas gali mane klausti, kas iš minėtų įvykių ar pergyvenimų yra palikęs giliausią įspūdį – patarnavimas žymiems asmenims ar patirti pavojai? Sakyčiau, gal nei vienas, nei kitas. Didžiausias malonumas ir patirtis yra stebėti įvairiausių kultūrų žmones, jų elgesį, laikyseną, reagavimą į tam tikrus įvykius. Sutinku daug jaunų žmonių – kiniečių, portugalų, italų, negrų, lenkų, ukrainiečių, ispanų, ir kitų tautų. Jie visi švariai, nors ne visada, kalba savo gimtąja kalba.

Kartais tiesiog su ašaromis akyse klausiu save: kodėl **mes** nebranginame savo kultūros ir kalbos? Kodėl lietuviai taip greit nutausta? Nekalbu tik apie jaunąją kartą, bet aplamai. Kodėl bijome aukotis, kovoti ir išlaikyti savo kultūrą? Mūsų tauta ir šiandien išgyvena komunistinį naikinimą bei priespaudą, tačiau nepasidavė nutautinama bei nureliginama. Lygiai mūsų nepavergė ir keli nacionalsocializmo valdymo metai. Sugebėjom atsispirti visom užmačiom. Tačiau demokratinė laisvė daugelį mūsų padarė lepšiais, ištižėliais, parsidavėliais ar kitokiais niekadėjais. Reiškia, mes stokojame pilno demokratinio galvojimo ir išmąstymo. Esam sustoję kažkur pusiaukelėje ir jau pavargę, ne tik pasenę! Dabartiniai įvykiai Lietuvoje rodo, kad tauta nėra praradusi gilaus intelekto, aštraus galvojimo ir įvykių svarstymo, kad demokratinis procesas pirmuosius daigus greičiausiai pradės leisti gimtajame krašte. Ir tai yra džiugus reiškinys.

Lietuvių demonstracija 1988 m. gruodžio 7 d. prie Jungtinių Tautų rūmų. Kalba Judita Sedelytė

PRANEŠIMAS

A. a. ZINAIDA GLEMŽIENĖ

iškeliavo amžinybėn 1988 metais gruodžio 6 dieną.
Palaidota Huettenfeldo kapinėse, V. Vokietijoje.

Tania Nisse
Asta su Rūtele ir Ričardu

PADĖKA

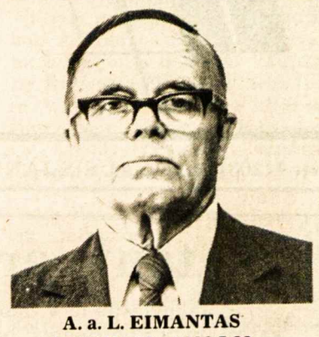

A. a. L. EIMANTAS
1907.VII.27 – 1988.I.29

Nors prabėgo metai, bet tavo šviesi asmenybė gaiviai žėri mūsų atmintyje.

Tėve, tegul tas tėvynės žemės žiupsnelis lengvina tau ilsėtis šio svetingo krašto žemėje.

Esame dėkingi visiems draugams, bičiuliams ir pažįstamiems maldose prisiminusiems **a. a. LEONARDĄ EIMANTĄ.**

Sūnus su šeima

PADĖKA

A†A

ONA ŠARŪNIENĖ

mirė 1988 m. gruodžio 30 d.

Nuoširdžiai dėkojame kunigui J. Liaubai, OFM, už atliktas apeigas, visiems atsilankiusiems į laidotuvių namus ir palydėjusiems velionę į šv. Jono lietuvių kapines Anapilyje.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas buvo didelė paguoda.

Danutė ir Kostas Čerškai

PADĖKA

A†A

APOLONIJĄ RACEVIČIENĘ,

mano mylimą žmoną,

Viešpats pasišaukė savo karalystėn.

Skausmo ir liūdesio metu patyriau, kiek daug yra gerų žmonių, todėl jaučiu pareigą visiems padėkoti.

Nuoširdžiai dėkoju Angelų Karalienės parapijos klebonui kun. J. Butkui, OFM, už lankymą namuose, maldas koplyčioje, šventovėje ir palydėjimą į paskutinę poilsio vietą – lietuvių kapines. Sol. A. ir V. Paulioniams už giesmes ir J. Janušoniui už skaitymus Mišių metu. Taip pat nuoširdi padėka J. Jasudavičienei, pirmai ištiesusiai pagalbos ranką.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams: R. Obaliui, K. Snowden, P. Baronui, P. Merkauskui, J. Karaliūnui, V. Satkui. Dėkoju už atsiųstas gėles p.p. Jasudavičiams, p.p. Alonderiams, B. Vymantienei, "Aukurui", Kudabų šeimai, Racevičių šeimai iš Waterbury, p.p. Snowden ir E. Zakarževskienei.

Ačiū LB St. Catharines skyriaus pirm. A. Šetikui ir "Aukuro" režisierei E. Kudabienei už tartą atsisveikinimo žodį kapinėse. Dėkoju ponioms už pyragus ir visiems už gausų dalyvavimą.

Ypatinga padėka giminėms, padėjusiems man skausmo valandoje sutvarkyti laidotuvių eigą – Rūtai Snowden ir Emilijai Zakarževskienei.

Visų jūsų parodytą krikščionišką meilę prisiminsiu visada.

Nuliūdęs vyras – *Benediktas Racevičius*

Canadian Art Memorials Ltd.
76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

"Nugalėk blogį gerumu"

Palaimintojo arkivyskupo JURGIO MATULAIČIO šūkis, pabrėžtas dabartiniame Vilniuje, kur Menininkų rūmuose buvo paminėta 70-ji sukaktis jo paskyrimo Vilniaus vyskupu

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

"Vince malum in bono" (nugalėk blogį gerumu). Tai Vilniaus vyskupo Jurgio Matulaičio gyvenimo (1871-1927) šūkis. Lėtai, giliu balsu autoriaus R. Rimeikio pasakytas, jis nuplaukė per Baltąją salę varpo gausmu, skelbdamas, kad minėjimas, skirtas vyskupo 70-osioms paskyrimo metinėms, baigtas.

Dar skambėjo kurį laiką įrašas Č. Sasnausko "Requiem" – kūrinio, atlikto per J. Matulaičio laidotuves Kaune. Salėje kažkam atėjo mintis atsistoti, ir juo pasekė visi. Taip truko kelias minutes. Skambėjo Č. Sasnausko muzika, matėsi J. Matulaičio portretas, prie jo deganti žvakė, atnešta tautiškai pasipuošusios septynmetės, vyskupo šūkis ir karališka baltų – geltonų chrizantemų puokštė.

Ką jautėm? Sunku pasakyti, bet po įrašo sugrįžom į buitį be plojimų, tylūs, su ašaromis akyse... O iki tol buvo kunigo V. Aliulio pasakojimas apie J. Matulaičio asmenį, jo bažnytinę veiklą, šių eilučių autorės – apie jo lietuvybę, darbą, R. Rimeikio pirmą sykį viešai iš scenos paskaitytas J. Matulaičio dvasios dienoraščio vienas kitas puslapis ir konservatorijos kamerinio choro, laureato Goricijoje (Italija), diriguojamo T. Šumsko, atlikti A. ir M. Martinaičių "Žemaičių plento" fragmentas, keli klasikos (M. K. Čiurlionio "Kyrie", Dž. Verdžio "Pašlovinimo giesmė Mergelei Marijai", J. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja") dalykai, priminę "aniolų giedojimą." Visa tai įvyko 1988 m. gruodžio 8 d. Vilniuje, Menininkų rūmuose.

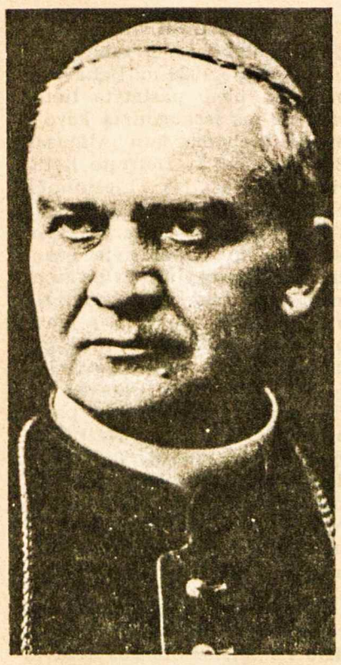

Palaimintasis arkiv. JURGIS MATULAITIS. Menininkų rūmuose buvo paminėta 70-toji sukaktis jo paskyrimo Vilniaus vyskupu

J. Matulaičio kilnumas atsiskleidė jau pirmojoje, Kielcų, seminarijoje (čia jis neteko lietuviškos pavardės formos, tapdamas Matulevič). Nemėgdamas klieriko už kitataučiškumą, lotynų kalbos dėstytojas stengėsi tą "litviną" prigriebti, sukirsti. Patekęs į tokią padėtį, J. Matulaitis niekam nesiguodė, tik lotynų kalbą išmoko taip, kad pataisydavo suklydusį dėstytoją, niekuomet dėl to nesidžiaugdamas.

Aukštą moralę, vidinio pasaulio turtingumą, lietuvybę paliudijo ir antrosios, Varšuvos, seminarijos kolega H. Pšezdzieckis. Apie atsikėlusį naujoką jis parašė: labai greit "(...) pasijutome pagauti didelės jo inteligencijos, nepaprastų gabumų ir dvasios kilnumo. (...). Žinojome, kad jis yra lietuvis. (...). Mes jame mylėjome Lietuvą, jis mumyse — Lenkiją (...)."

Čia, Varšuvos seminarijoje, jos filosofinėje-etinėje aplinkoje, susijusioje su dviejų slavų tautų (valdančių ir valdomųjų) kultūrinių vertybių kova, ir galutinai susiklostė minėtas J. Matulaičio šūkis (vince malum in bono), neįmanomas be didžiojo įsakymo — mylėk kiekvieną žmogų taip, kaip save.

Paskutinė J. Matulaičio mokykla Rusijoje — Peterburgo dvasinė akademija su labai griežta disciplina. Akademija padėjo J. Matulaičiui išsiugdyti savitvardos dorybę, tobulybės troškimą sau ir visuomenei. Visos trys mokyklos buvo slavų, iš esmės lenkų, kultūros veikiamos. Jų teologijoje vyravo jėzuitų sistema.

Paskutinė J. Matulaičio mokykla — Friburgo universitetas Šveicarijoje — buvo Vakarų kultūrų židinys, persmelktas vokiečių bei prancūzų kultūros su domininkonų linkme teologijoje. Kaip ir kitas, šią mokyklą baigė puikiai — už daktaro disertaciją gavo aukščiausią įvertinimą — "praeclarissime", savo gabumais stebindamas profesūrą. Vyskupo P. Būčio teigimu "Friburge Matulevičiaus protas iškilo aukščiau už visas kaimynų įtakas ir pasiekė pirmininkaujančią pasauliui tautų protinę aukštumą. Toje aukštumoje Matulevičius išbuvo ligi pat mirties".

Ieškodama asmenybės Vilniaus vyskupijos sostui, Lietuvos Taryba atkreipė dėmesį ir į J. Matulaitį. Bet labiausiai jo kandidatūrą rėmė Lenkijos vyskupai, jos visuomenė. Anot Vaižganto, "už jo kandidatūrą tuomet šaukė visi lenkų laikraščiai". Ten jis savo socialine, apaštaline veikla buvo tapęs "Varšuvos legenda", bet sykiu dėl savo pastangų išjudinti, sumoderninti visuomeninį gyvenimą, nugąsdintiems dešiniesiems pranešus, kažkoks Vatikano biuletenis jį apšaukė vienu iš pavojingiausių pasaulyje modernistų...

Sutikdamas nebeprieštarauti savo kandidatūrai į Vilniaus vyskupus, J. Matulaitis pasakė: "Jeigu Lietuvai mano auka reikalinga, aš neatsisakau". Septyneri metai (1918-1925) Vilniaus vyskupijos soste parodė didelius vyskupo ir kapitulos nesutarimus, nulemtus skirtingų pažiūrų į apaštalinį darbą: J. Matulaičio pažiūrų, pagrįstų lygybės, teisybės ("dėl tiesos esu pasiryžęs guldyti galvą") idėjomis, jau Biblijoje paskelbtu internacionalumo supratimu (nėra skirtumo tarp žydo ir graiko), ir kapitulos pažiūrų, pagrįstų kitais kriterijais.

Juos iškėlęs Vieslavas Myslekas rašė: Vilniaus "kapitula, kaip dauguma lenkų klero religiniame diecezijos gyvenime troško išlaikyti jeigu ne monopolį, tai neabejotiną lenkiškumo primatą, o vyskupas išdrįso (!) imtis iniciatyvos lietuvių ir baltarusių katalikų teisėms padidinti." Vyskupo drąsą "imtis iniciatyvos" kapitula įvertino kaip "lietuvišką ir baltarusišką šovinizmą, arba, aiškiau pasakius — antilenkišką šovinizmą, kuris lyg geležinis lankas suveržė tą visais atžvilgiais nepaprastą žmogų."

Tai, kad per II Vatikano susirinkimą Lenkijos vyskupai pasirašė prašymą popiežiui Pauliui VI paskelbti arkivyskupą Jurgį palaimintuoju, kad, Lietuvai švenčiant krikšto 600 metų jubiliejų, prašymą apvainikavo lenkas popiežius Jonas-Paulius II, pasakęs, jog J. Matulaitis Vilniuje buvo "toliaregis ir rūpestingas ganytojas visiems savo tikintiesiems, (...)", yra jo gėrio idėjų pergalė. Tegu su jomis mus veda Sąjūdis...

1988 m. gruodžio 15 d.

"TŽ" pastaba. Šis straipsnis buvo pirmiausia pasiųstas "Gimtajam kraštui" Vilniuje. Jis išspausdino didžiąją straipsnio dalį, pridėdamas ir arkiv. J. Matulaičio nuotrauką. Autorė, norėdama matyti išspausdintą visą straipsnį, atsiuntė jį "TŽ". Pildydami autorės norą, pažymime, kad "GK", kaip ir kiekvieno laikraščio redakcija, pasinaudojo savo teise rašinį trumpinti bei redaguoti. Pažymėtina ir ta naujovė, kad seniau tokie straipsniai "GK" iš viso nebuvo spausdinami.

Tokį sveikinimo atviruką iš atgimstančios Lietuvos gavo viena Kanados lietuvaitė. Jame vaizduojama Gedimino pilis, Vilniaus katedra ir Lietuvos trispalę nešantis balandis

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

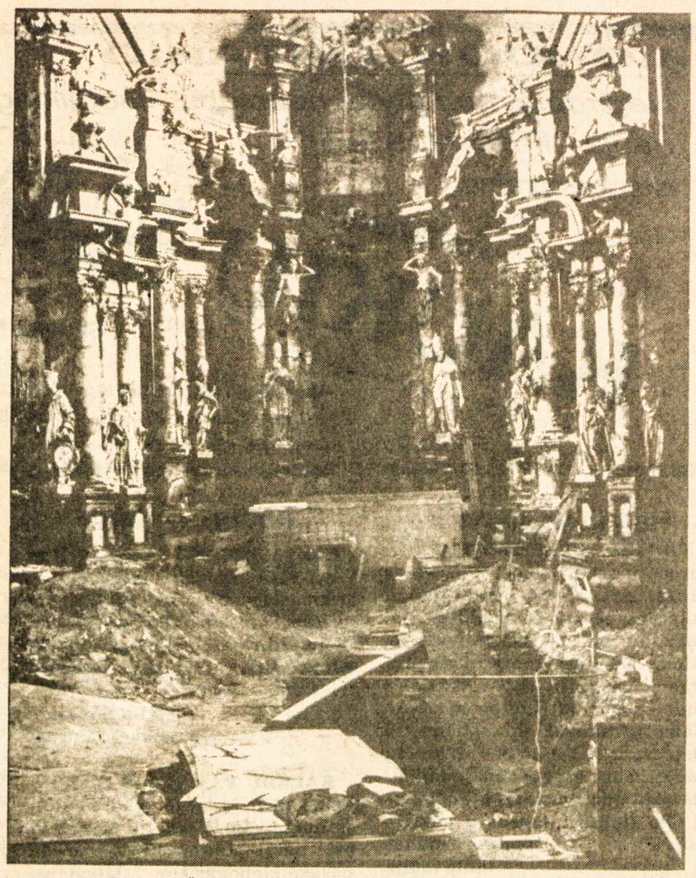

Taip dabar atrodo Šv. Kotrynos šventovės centrinis altorius Vilniuje
Nuotr. G. Trimako

Lietuvos įvykiai Otavos spaudoje

J. V. DANYS

"Persitvarkymo" įvykiai rado platų atgarsį pasaulinėje spaudoje, taip pat ir mažesnės apimties spaudoje buvo minima bene visuose pasaulio kraštuose.

"Ottawa Citizen" tiražo atžvilgiu yra ketvirtas dienraštis Kanadoje, o politiniu – trečioje (po "Toronto Star" ir "Globe & Mail"), nes būdamas sostinėje labai daug rašo apie vyriausybės planus ir darbus. Tai didelis, gerai redaguojamas, kiek liberalinis dienraštis. Baltiečiams, ukrainiečiams ir pan. nelengva buvo patekti į jo skiltis. Bet šiuo metu pats laikraštis "ieškojo" mūsų.

Reporteriui Mohamed Adam buvo pavesta patirti Otavos baltiečių nuotaikas. Pagrindiniai jo interviu klausimai: kokia padėtis buvo karui prasidėjus ir priežastys mūsų pasitraukimui, ir kaip vertinama dabartinė padėtis. Jis kalbėjosi su 2-3 asmenims iš kiekvienos baltiečių grupės, ir 1988.XII.4 laidoje atspausdino straipsnį iliustruotą spalvotu žemėlapiu ir W. Pent (esto) ir A. Sprudzs latvio) spalvotomis nuotraukomis.

Šalia istorinių žinių pacitavo Pent pasakojimą, kaip laiveliu pabėgo į Švediją. Straipsnyje minimi taip pat J. Mazutis – latvis, T. Heinmaa – estas ir J. Danys – lietuvis bei jų pasisakymai. Pabrėžti birželiniai išvežimai, genocidiniai aktai, persekiojimai, tautinio identiteto slopinimas.

Reporteris pamini išeivių nuostabą įvykiais, geras viltis ateičiai, bet taip pat ir rezervacijas dėl ateities.

"Ottawa Citizen" 1988 metų gruodžio 17 d. laidoje kun. R. G. MacNeil straipsnyje "Church survives despite years of persecution" (Bažnyčia Lietuvoje išlieka nežiūrint ilgamečių persekiojimų) pastebi, kad po 49 metų persekiojimų 1988 m. spalio 23 d. prieš Vilniaus katedrą kardinolas Sladkevičius pirmą kartą per tuos metus laikė Mišias, – dalyvaujant 20,000 tikinčiųjų (taip jo parašyta). Taip pat duoda istorinių žinių. Pamini 600 metų krikšto sukakties šventimą, ir lietuvių už Lietuvos ribų pasitenkinimą pasikeitimais. Gale straipsnio rašo, kad lietuvių kilmės katalikais Otavoje rūpinasi kun. V. Skilandžiūnas. Kun. R. G. MacNeil, kartu su kitais trim dvasiškiais (skirtingų religijų) yra nuolatinis "Ottawa Citizen" skiltininkas religijos klausimais.

"Ottawa Citizen" užsienio politikos skyriaus vedėjas yra Ilya Gerol, žydų kilmės, gimęs Rygoje, buvęs žurnalistas Sovietų Sąjungoje, vėliau išemiravęs. Taip pat "Citizen" jau antri metai turi nuolatinį korespondentą Maskvoje – Christopher Young. Abu rašo daug apie sovietus ir paskutiniais mėnesiais dažnai apie Lietuvą, Latviją ir Estiją. Taip pat "Citizen" gana išsamiai cituoja didžiųjų spaudos agentūrų pranešimus. Otavos baltiečiai reaguoja laiškais, kurie laiks nuo laiko spausdinami. Praeitais metais du "Citizen" žurnalistai lankėsi Sovietų Sąjungoje ir Vilniuje aprašė privačiai veikiančią kavinę ir privačius taksio vairuotojus.

Prieš porą mėnesių pradėtas spausdinti Otavoje antras dienraštis "Ottawa Sun". Jo skiltininkų tarpe turime ir asmenų gerai žinančių sovietines ir baltiečių politinio gyvenimo sąlygas. Jie jau po keletą kartų rašė ir apie dabartinius įvykius Lietuvoje ir kaimynuose.

Jų tarpe yra Sima Holt, buvusi federalinio parlamento narė ir Baltiečių vakaro globos komiteto narė; Lubor Zink, parlamentinis korespondentas, su kuriuo Otavoje palaikome santykius jau keliolika metų, ypač per Baltiečių vakarus; Peter Worthington daug metų tiksliai aprašęs padėtį Baltijos valstybėse.

Otavoje, kartu su kitais baltiečiais ir ukrainiečiais, keliolika metų mezgami kontaktai su Kanados žurnalistais. Nemažai jų yra mums palankūs, bet, reikia atsiminti, kad laikraščių redakcija turi lemiantį žodį, kas ir kiek pasirodo spaudoje, nežiūrint ką žurnalistas yra parašęs.

Dar reikia paminėti, kad jauna Otavos lietuvaitė Rita Sakutė buvo viena iš dalyvių CBC programoje "Morningside" 1988 m. spalio mėnesio gale, kuri transliuojama per visą Kanadą. Jos vedėjas plačiai žinomas Peter Gzowski, turėjo ilgą interviu apie dabartinius įvykius Lietuvoje. Kiti dalyviai buvo dr. P. Lukoševičius iš Montrealio ir A. Juzukonis iš Toronto. Praeitais metais R. Sakutė lankėsi Lietuvoje, todėl jos atsakymai buvo ypač aktualūs, sklandūs ir įtikinantys. Ji taip pat vienerius metus mokėsi Vasario 16 gimnazijoje V. Vokietijoje.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard

Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Dabarties grėsmė - tautos išsigimimas

Labai atvira Lietuvos rašytojo KAZIO SAJOS kalba, pasakyta Plungėje 1988.X.2 ir paskelbta Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio informaciniame Plungės biuletenyje 1988.X.15

BRANGŪS BROLIAI ŽEMAIČIAI IR ŽEMAITIJOS SVETELIAI!

Mano amžiaus žmonės gerai prisimena, kaip visuose susirinkimuose būdavo ištariama tokia privaloma, ritualinė frazė: "Į garbės prezidiumą siūlau TSKP CK Politinį biurą su draugu Stalinu priešakyje!" Visi atsistodavo ir ilgai, karštai plodavo, vildamiesi, kad visareginti Saugumo akis tai pastebės ir tinkamai įvertins.

Mes, čia susirinkę prikelti sutrypto savo orumo, teisėtumo, pasmerkti išsikerojusio idiotizmo, prisiminkime didžiuosius praėjusio šimtmečio žemaičius: D. Pošką, S. Stanevičių, S. Daukantą, M. Valančių, L. Ivinskį, P. Višinskį, Žemaitę ir daugelį kitų slopinamos tautos gaivintojų. Jeigu Žemaičių žemė jų nebūtų pagimdžius, mes neturėtume nei Baranausko, nei Maironio, nei didžiojo dzūko Konstantino Čiurlionio, dažnai lankiusio Plungę; nebūtų "Lituanikos" skrydžio nei šiandieninės Lietuvos.

Tegul šių didžiųjų žemaičių atminimas mums teikia vilties ir stiprybės. Sukrutę, subruzdę mes turim apsigerbti, kaip kadaise po ilgos gavėnios prieš Velykų rytą, ir pasijusti žmonėmis, tikraisiais savosios žemės šeimininkais. Tik nemeluokim sau ir kitiems, kad tai – viens du, ir padarysim... Šiandien Lietuva, ko gero, labiau prasigėrus ir nukraujavus negu Valančiaus laikais. Tada jai grėsė sulenkėjimas, surusinimas, dabar – fizinis ir moralinis tautos išsigimimas, ekologinė krizė.

Po 1863-jų metų sukilimo Lietuvoj buvo pakarta, sušaudyta, ištremta į katorgą apie 30.000 gyventojų, o "tėvelio" Stalino dėka aukų skaičius dešimtį kartų didesnis. Sunaikinti ir išblaškyti po pasaulį šviesiausi Lietuvos inteligentai, geriausi ūkininkai, liaudies švietėjai ir kovotojai už tikrą demokratiją.

Valančiaus laikai Lietuvoj buvo pavadinti "balanos gadyne", o šiandien nesiliaujam kalbėję apie labai nepatikimą Ignalinos atominę elektrinę, kuri gali nušluoti ne tik visą Lietuvą, bet ir jos artimuosius kaimynus. Mes neturime teisės nesirūpinti savo tautos ateitim ir patikėti atvykstančiais ramintojais, ginančiais savo žinybų interesus.

Valančiaus laikų Lietuva buvo pavadinta "Severno-zapadnyj kraj", tikrasis jos vardas nebebuvo minimas. Tą "krajų" engė ne tik atėjūnai gubernatoriai, asesoriai, pristavai, ispravnikai – engė ir savieji: sulenkėję bajorai, tijūnai, prievaizdai ir eiliniai šuneliai, skundikai. Vienokių ir kitokių "pristavų" bei vietinių "bajorų" mes pakankamai turim ir dabar. Tik anuometinius dvarponius pakeitė nomenklatūriniai, rinktiniai biurokratai, o šuo pakalikas – koks buvo, toks ir pasiliko. Tik atėjo metas pasakyti jiems – škiuš! Gana jums vyniotis į raudoną vėliavą ir gąsdinti mus baltosiom meškom!

Esu tikras, jog daugelis čia susirinkusių yra kilę iš kaimo. Kodėl mes arba mūsų tėvai atsižadėjo krauju ir prakaitu aplaistytos savosios žemės? Todėl, kad pati šiurpiausia baudžiava buvo įvesta mūsų laikais, kai valstiečiai buvo varu suvaryti į kolūkius. Valančiaus laikų baudžiauninkai dar glaudėsi prie savo valako ar pusvalakio tarsi bitelės prie medaus korio, o Stalino kruvina letena išvartė mūsų avilius, paleido vėjais tėvų sodybas, karščiausius gimtosios žemės mylėtojus atšaldė Sibiro sniegynuose. Dabar Lietuvos laukams apdirbti jau samdomės huculus, armėnus ir čigonus. Štai iki ko prisigyvenom! Bet ateity dalis mūsiškių turės sugrįžti į savo laukus, į kaimą. Kitaip lietuvis turės dairytis drebulės, kuri tiktų ne itin garbingam jo kryžiui.

Caro laikų Lietuvoj, po numalšinto sukilimo labai stigo lietuviškos inteligentijos. Buvo uždraustos mokyklos ir lietuviška spauda. Knygnešiai už pargabentą iš Prūsų maldaknygę, už "Aušros" ar "Varpo" laikraštėlį buvo tremiami į katorgą. Tačiau tada kiekvienam kaime skambėjo sodri gimtoji kalba, liaudies dainos ir giesmės. Tad kaip čia atsitiko, kad mes, būdami raštingi, šitaip nuskurdinom savąją kalbą ir papročius, užmiršome dainas ir pasakas? Ir šito praradimo mes neturime teisės užmiršti.

O kiek esam girdėję skalambijant apie tai, kad jau jau beveik atsikratėm religinio tamsumo, nustojom giedoti "Pulkim and kelių" ir nebemaldaujam Marijos: "Išgelbėk nuo priešo baisaus..." Tačiau daugelis atitolusių nuo Bažnyčios neišmano, kuo ją būtų galima pakeisti. Gal todėl taip dažnai matom pakrikusią žmonių moralę, palaidas šeimas, girtuokliavimą, padriką, neįprasmintą gyvenimą. Deja, mes neturime gyvo Valančiaus, kuris raudodamas pabartų iš sakyklos: "Mieli plungiškiai, kaip aš Viešpačiui Dievui pristatysiu jūsų girtas dūšeles?" Kažin, ar toks tėviškas jo pabarimas šiandien priverstų žemaitėlius pasukti blaivybės keliu... Per daug jau sugriauta ir išniekinta senųjų vertybių ir šventenybių. Daugelis net ėmė abejoti, ar beverta siekti doros, tiesos ir grožio. Gal ir tai ne kas kita, kaip praeities atgyvenos?

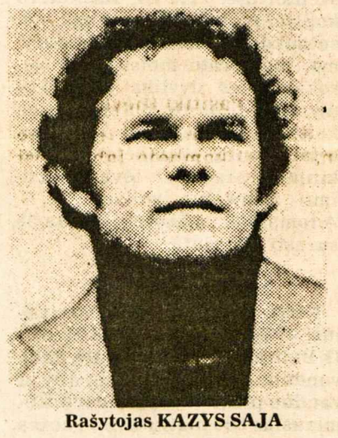

Rašytojas KAZYS SAJA

Ne, broleliai, ne! Jeigu įsitikinom, kad Dievo nėra nei danguj, nei žemėj, kiekvienas privalom Jį turėti savo širdyje. Vadinkime Jį Didžiąja vertybe, į kurią įeina pareiga savo žmogiškai prigimčiai, šeimai, Tėvynei ir žmonijai. Dabar mūsų troškimą šviesiau ir protingiau gyventi skatina didysis persitvarkymas, naujasis Partijos kursas. Ir jeigu mes, Valančiaus žodžiais tariant, nesam paskutiniai liogriai, lapataržos, turim visom išgalėm remti Gorbačiovo politiką. Netrydailiokim, kaip mokė Žemaičių ganytojas, bet ir nebelindėkim kaip pelės po šluota. Atėjo metas, tą šluotą paėmus, išgremžti iš savo gyvenimo visas užsilikusias stalinizmo šiukšles, visą Brežnevo palikimą. Savo ilgametę baimę ir apsileidimą. O prieš tuos ponus, kuriuos veidmainiaudami vadinome draugais, jeigu jie ir toliau graibstys mums už rankų, pakelsime ir šakės kotą. Iškrapštysime juos iš minkštų krėslų kaip rupkes iš rūtų darželio ir prieš rinkimus apsakysime jų darbus. Padarysime viską, kad jie niekada nebeatsisėstų mums ant sprando ir nebesisiaustytų į raudoną vėliavą.

Tam rimtam ir neatidėliotinam darbui reikia mūsų vienybės, žemaitiško atkaklumo ir pasitikėjimo. Viso to mes vieni kitiems šiandien ir palinkėkime.

'SAMOGITIA'

Knygų rišykla "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. Plenys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"OPEROS" KAVINĖ

Menininkus žada sutelkti rugsėjo 1 d. Vilniuje pradėjusi veikti "Operos" kavinė, atidaryta netoli Vilniaus operos ir baleto teatro. Jo nariai "Operos" kavinėje galės pietauti 1-5 v.p.p. Vėliau jon su nario bilietais bus įsileidžiami dvylikos kūrybinių sąjungų bei draugijų atstovai. Gamybinio skyriaus vedėja Albina Repeikienė menininkų kavinės lankytojams jau yra paruošusi specialų kepsnį "Nata" ir desertą "Simfonija". Kavinė "Opera" bus atdara iki 1 v.r.

GEDIMINO AIKŠTĖJE

Senoji Gedimino aikštė vilniečius sutelkė dviem 1988 m. užbaigos šventėms — Kalėdoms ir Naujųjų metų sutiktuvėms. Kalėdų rytą pirmą kartą Vilniaus bažnyčiose giedojo žymiausieji vilniečių chorai, Gedimino aikštėje įvyko vaikštynės ir mugė. Kalėdoms skirtas koncertas buvo surengtas Vilniaus sporto rūmuose. Vilniaus folkloriniai ansambliai, dainininkai iš Švenčionių, Trakų, Varėnos rajonų senųjų kaimų rodė, kaip protėviai šventė Kalėdas. Artesnę praeitį priminė ekrane rodomų Igarkos kapinių palinkę lietuviški kryžiai... Naujųjų metų išvakarėse daug vilniečių susirinko Gedimino aikštėje atsisveikinti su 1988 metais ir sutikti 1989-tuosius. Spalvotomis šviesomis spindėjo ten jų laukusi aukščiausia šventinė eglė visame Vilniuje, prožektoriais apšviesta Vilniaus katedra, diskotekiniai šokiai jaunimui. Jiems priekaištų pažeria "Komjaunimo tiesos" korespondentė Gintarė Adomaitytė: "Aikštėje diskoteka! Diskoteka, žinoma šaunu, ir kad žmonėms linksma — šaunu. Deja, pamiršome, kad Katedra — jau ne Paveikslų galerija, o iš tikrųjų Katedra. Vadinasi, šokome ir dainavome, gėrėme ir rūkėme šventoriuje. Prie Šv. Kazimiero koplyčios, ten, kur žmonės, nesulaukdami Katedros atidarymo, jau įprato melstis, dar gerokai prieš dvylika pamačiau pirmąjį dūžtantį butelį. Daina keitė dainą, buteliai vis dužo, o tarp dainų skambėjo diskotekininkų prašymai tėvams atsiimti pamestus vaikus..." G. Adomaitytė diskotekai pataria surasti kitą vietą.

VĖTRA PAJŪRYJE

Vėtra nusiaubė Lietuvos pajūrį 1988 m. gruodžio 28-31 d.d. Iš Baltijos jūros ji pripūtė daug vandens į Kuršių marias, o iš jų vanduo plūstelėjo į Nemuną. Žemiausias 800 metrų kelio ruožas į Rusnę, kaip ir tų metų pavasarį, atsidūrė po metriniu vandens sluoksniu. Automobilius Rusnėn teko pervilkti traktoriais. Jais buvo pervežami ir žmonės. Vanduo apsėmė Gargždų metalo įmonės aikštelę, uždarė kelią į Priekulę. Buvo apsemta apie 2.000 hektarų pasėlių. Priekulės paukštininkystės sovchoze išsiliejęs vanduo apsėmė pašarų daržinę, siloso duobę ir dvi sodybas. Jų gyventojai buvo pasiekti amfibijiniu kariniu automobiliu. Žiobrių sodybos kieme vanduo buvo pakilęs pusmetrį. Gyventojai atsisakė išvažiuoti iš sodybų, nes jie buvo pasiruošę nelaimei — apsirūpinę kuru ir maistu. Vienkiemių senbuviai priminė, kad panašaus potvynio prieš Naujuosius metus būta ir 1956 m. Klaipėdos perkėlos uostą teko uždaryti. Antroje upių perkėloje bangos paskandino pagalbinį laivą "Neptūnas", kurį tikimasi iškelti. Klaipėdos rajone nuo vėtros nukentėjo du trečdaliai elektros perdavimo linijų, sugedo apie 130 elektros transformatorių, bet telefono ryšys su Priekule nebuvo nutrauktas.

APGAULINGAS MELAS

Maskvoje kariškiams leidžiamas laikraštis "Krasnaja zvezda" 1988 m. gruodžio 3 d. paskelbė mjr. J. Rubcovo pranešimą iš Vilniaus, kad gydytojai ligoninėn nepriėmė sunkiai sergančios lenkų tautybės vilnietės. Esą taip buvo pasielgta dėl to, kad tuo metu ligoninėje nebuvo nė vieno rusiškai kalbančio gydytojo. Informaciją mjr. J. Rubcovui parūpino ligonės Irinos Kupčik giminaitis Prokopijus Filipovas ir "Jedinstvo" grupės narys Valerijus Ivanovas. Yla išlindo iš maišo mjr. J. Rubcovo cituojamuose V. Ivanovo žodžiuose: "Į mus jau ne kartą kreipėsi žmonės, kurių teisės vienaip ar kitaip buvo pažeistos. Tam, kas kalba ne lietuviškai, gali neparduoti prekės, žodžiu užgauti visuomeniniame transporte, kai kas, pasitaiko, nesusivaldo, atsikerta. Mes, žinoma, neišpučiame šių incidentų iki kažkokio reiškinio. Kruopščiai viską tikriname. Bet nacionalinio nepakantumo faktų, deja, daugėja..." Šį apgaulingą melą maskviniame laikraštyje "Krasnaja zvezda" tyrė "Tiesos" korespondentas Rimgaudas Eilunavičius, Sovietų Sąjungos žurnalistų sąjungos profesinės etikos tarybos narė Vanda Bogušienė ir Vilniaus miesto vyriausiasis psichoterapeutas Eugenijus Laurinaitis. Jų išvados "Iš patrankos — į adatą" paskelbtos 1988 m. gruodžio 11 d. "Tiesoje". Jie nustatė, kad Irina Kupčik greitąja pagalba lapkričio 19 d. buvo atvežta į Vilniaus miesto klinikinę ligoninę Antakalnyje. Gydytojas Valentinas Bartašiūnas, su paciente kalbėjęs rusiškai, nustatė, kad ji serga kasos uždegimu, bet jai nereikia skubios operacijos. Tad buvo suleista vaistų ir patarta grįžti namo, o ligoninėn vėl atvykti, jei savijauta nepagerės. Antrą kartą pacientę Iriną Kupčik priėmė ir ligoninėje paguldė gydytojas Algirdas Čepulis, operavo gydytojas Vytautas Čaplikas. Šioje ligoninėje nėra gydytojų, nemokančių rusų kalbos. Kai kurie netgi bando ir lenkiškai su pacientais kalbėti. Apgaulingą melą sąmoningai paskleidė ligonės giminaitis P. Filipovas, "Jedinstvo" ("Vienybės") grupės narys V. Ivanovas ir mjr. J. Rubcovas, matyt, norėdami pakenkti Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio išjudintom tautinėm nuotaikom.

V. Kst.

LONDON, ONTARIO

Negirdėta, nematyta, nuostabu, nuotaikinga, nauja "Pašvaistės" choro programa!

Kviečiame į UŽGAVĖNIŲ

KAUKIŲ BALIŲ

š. m. vasario 4, šeštadienį, 7 v.v., Šiluvos Marijos parapijos salėje, Londone, Ont.

Ateikite su kaukėmis ir gera nuotaika, kad pasidžiaugtumėte nauju dainų koncertu, nuostabia loterija, blynais ir nuotaikingu šokių vakaru. Įėjimas – $10.

Rengėjai

Hamilton, Ontario

VASARIO 5, SEKMADIENĮ, Lietuvos nepriklausomybės šventės proga skautės-tai organizuotai dalyvaus 10.30 v. pamaldose. Po pamaldų, mažoje salėje įvyks iškilminga sueiga su pritaikyta programa, pažymint dabar vykstantį atgimimo sąjūdį Lietuvoje. Kviečiame ir tikimės sulaukti ne tik visų tėvų, senelių, bet ir svečių padėti mūsų skautiškam jaunimui atšvęsti mums visiems brangų įvykį. Po linksmo laužo — kuklios vaišės.

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija

KLKM DRAUGIJOS HAMILTONO SKYRIUS ruošia tradicinį Užgavėnių blynų balių, Jaunimo centre vasario 7, antradienį, 6.30 v.v. Veiks baras, bus muzika, loterija ir visi Užgavėnių patiekalai, kava ir pyragų stalas. Įėjimas – $6, moksleiviams – $3 ir vaikams iki 10 metų veltui. Kviečiame visus smagiai kartu užsigavėti.

Valdyba

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus komitetas sausio 8 d. buvo susirinkęs posėdžiui savo veiklos reikalais. Komitetas nutarė patenkinti vieno jaunuolio prašymą, atvykusio gilinti anglų kalbos iš Pietų Amerikos, paskyrė vienkartinę paramą – $200. Taip pat nutarė iš savo kasos paskirti $500 Vasario 16 gimnazijos išlaikymui. Tuo pačiu aptarė dėvėtų drabužių siuntimą Punsko lietuviams. Šis dėvėtų drabužių pakavimas įvyks vasario 6 ir 7, pirmadienį ir antradienį, parapijos salėje. Turintys tinkamų dėvėtų drabužių siuntimui, malonėkite juos pristatyti minėtomis dienomis į parapijos salę arba vasario 5, sekmadienį, vykdami į pamaldas galite atvežti ir palikti salėje. Drabužių pakavimo dienomis salė bus atidaryta nuo 10 v.r. Taip pat yra prašomi, kas gali ir turi laiko, prisidėti savo darbu prie pakavimo arba paaukoti vieną kitą dolerį persiuntimo išlaidoms padengti. Aukas priima komiteto nariai po pamaldų Jaunimo centre. Informacijos reikalais skambinkite J. Pleiniui tel. 549-5372.

EVERESTAS APANAVIČIUS, statybininkas, paskyrė Kanados lietuvių fondui $1000 ir tapo nariu. KLF nuoširdžiai dėkoja už auką.

LIETUVIŠKOS ORGANIZACIJOS BEI MENO VIENETAI, norintys gauti paramą iš Kanados lietuvių fondo, prašomi kuo greičiau užpildyti paruoštą anketą. Hamiltone anketą galima gauti pas J. Pleinį. **J.P.**

Edmonton, Alberta

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS, įvykęs Lietuvių namuose gruodžio 31 d. vakare, praėjo jaukioje, šeimyniškoje nuotaikoje. Tą jaukumą bei gerą nuotaiką papildė gražiai pertvarkyta ir dekoruota auditorija. Pobūvyje, kaip ir anksčiau, dalyvavo grupė latvių. Prie gražiai papuošto didžiulio bendro stalo ir gausių valgių, buvo pakeltos taurės, palydint senuosius ir su viltimi bei optimizmu sutinkant Naujuosius metus.

PAMALDOS buvo atlaikytos kun. E. Cooney Lietuvių namų koplyčioje š. m. sausio 8 d. Kaip buvo minėta, pamaldos dabar vyks reguliariai kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį. Sekančios pamaldos bus vasario 5 d. 11 v.r., laikomos mėgiamo kun. E. Cooney.

VASARIO 16 MINĖJIMAS, ruošiamas Edmonto LB valdybos, įvyks Lietuvių namuose, 11629 – 83rd St., vasario 18, šeštadienį, 7 v.v. Pradžioje bus bendra vakarienė, po kurios įvyks oficialioji dalis. Programoje bus rodoma vaizdajuostė iš istorinių įvykių 1988 m. spalio 22-23 d.d. Lietuvoje–Vilniuje. Po to seks šokiai. Veiks bufetas. Kviečiami visi gausiai dalyvauti.

Dobilas

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom.

Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronte

Tel. (416) 624-8181

London, Ontario

KLB LONDONO APYLINKĖS VALDYBA rengia Lietuvos nepriklausomybės minėjimą 1989 m. vasario 12, sekmadienį, po 11 val. Mišių Šiluvos Marijos parapijos salėje. Visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

KLB Londono apylinkės valdyba

KALĖDŲ PAMALDOS IR KONCERTAS ir šį kartą vyko pakilioje nuotaikoje. Bernelių Mišias 12 val. naktį atnašavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM. Pamaldų metu giedojo "Pašvaistės" choras. Klebonas padėkojo "Pašvaistei", jos vadovei muz. R. Vilienei, P. D. Judickų šeimai už gausias gėles, Grigeliams už originalią prakartėlę bei gėles ir visus pasveikino švenčių proga. Pilna šventė buvo maldininkų, kurių tarpe gana daug ir jaunosios kartos žmonių, o taip pat buvo ir svečių iš arti ir toli...

Kalėdinių giesmių koncertas įvyko pusvalandį prieš Bernelių Mišias. Ypač įspūdingai skambėjo Siniaus "Tyli naktis". Linkėtina, kad ši graži tradicija būtų tęsiama kiekvienais metais. Tas koncertas padeda susikaupti iškilmingoms Bernelių Mišioms.

PADAUGĖJO VYRŲ. KLB kultūros komisijos pirmininkė Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė ir jos vyras Paulius, Londono apyl. Bendruomenės pirmininkas, susilaukė sūnaus Dariaus Petro. Taip pat sūnaus, susilaukė ir žinomoji smuikininkė Regina Aleksiejūtė-Audet ir jos vyras Petras. Jų sūnui duotas Jono Pranciškaus vardas. Abu tėvai groja žinomajame Londono simfoniniame orkestre – "Orchestra London Canada". Jis groja trimitu, o ji antru smuiku. Džiaugiamės, sveikiname ir linkime jiems išauginti šaunius vyrus! **D. E.**

Sudbury, Ontario

A. a. VILDIS ALBERTAS, 72 m. mirė 1988 m. gruodžio 1 d. Sudbury General ligoninėje. Gimęs ir augęs Lietuvoje, paliko du sūnus – Edvardą ir jo žmoną Patriciją, Petrą ir jo žmoną Sandrą, ir 4 vaikaičius. Brolį Artūrą ir jo žmoną Stelą gyvenančius Sudburyje, brolį Ottoną ir seserį Zentą, gyvenančius Vokietijoje. Per Lougheed laidotuvių namus 1988 m. gruodžio 3 d. 3 v.p.p. jo kūnas buvo sudegintas Parklawn krematoriume.

KUN. K. KAKNEVIČIUS iš Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje 1988 m. gruodžio 10-11 d.d. Christ the King šventovėje pravedė adventinį susikaupimą, laikė pamaldas ir klausė išpažinčių. Sudburio ir apylinkės lietuvių jam nuoširdi padėka. **J.K.**

KLB SUDBURIO APYLINKĖS valdyba ruošia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 71 m. minėjimą, kuris įvyks vasario 18, šeštadienį, 2 v.p.p. Christ the King parapijos mažoje salėje. Programoje: minėjimo atidarymas, trumpa paskaita, televizijoje rodoma vaizdajuostė Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio steigiamasis suvažiavimas Vilniuje ir kt. Kviečiami visi Sudburio lietuviai dalyvauti, pasikviesti svečių, atlikti tautinę pareigą.

LB apylinkės valdyba

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

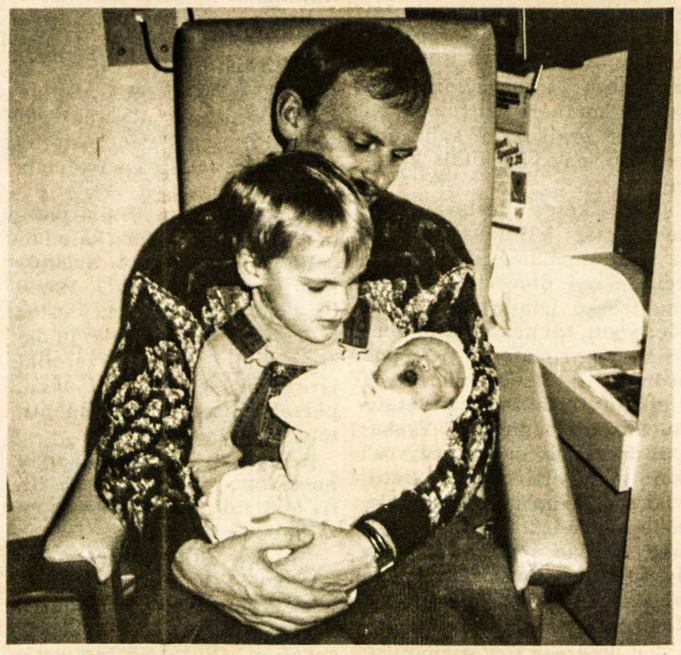

Trys Kurai – Paulius Viktoras, KLB Londono apylinkės pirmininkas, Tomas Paulius ir jauniausias Darius Petras

AUDRA Travel CORPORATION

REMKIME LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ

Lietuvių viltys, sunkiais tylos ir skausmo laikais baimės ir nepasitikėjimo tramdytos, pagaliau išsiliejo kaip nesuvaldomai veržlus, apsivalymo nuo slogios praeities ir tikėjimo Lietuvos ateitimi srautas, pasivadinęs ***LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIU.*** Išsaugoti ateinančiom kartom Lietuvą, jos istoriją, kultūrą, kalbą bei gamtą – *yra kiekvieno lietuvio pareiga.*

Kiekvienas iš Jūsų galite palaikyti lietuvių viltis paremdami

PERSITVARKYMO–ATGIMIMO SĄJŪDĮ.

Nuo š.m. lapkričio 1 dienos visiems išeivijos lietuviams nuo mokesčio, kurį Jūs paprastai mokate už bet kokio pobūdžio kelionę ***AUDRA travel*** kelionių biure, 2.5% bus skiriama

LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDŽIUI REMTI.

1989 m. pabaigoje, ataskaitiniame keliautojų susitikime, pinigai kartu su rėmėjų sąrašu bus įteikti ***Lietuvos sąjūdžio atstovams.***

Tad, LIETUVIAI, užsakydami keliones lietuviškame AUDRA travel kelionių biure, remsite LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDĮ.

Skambinkite: tel. **(416) 769-2500, TELEX: 06-967812**
FAX: (416) 763-6279
Rašykite: **2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7**
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki trečiadienio 9.30 – 19.00 ketvirtadienį, penktadienį 9.30 – 21.00, šeštadienį 11.00 – 17.00
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki ...	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.25%
kasd.pal.taupymo s-ta	6.5%	nekil.turto pask. 3 m..	13%
90 dienų indėlius	9.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.25%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	11%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	10.75%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	11%	*drauda iki $25.000.*	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Detroito lietuviai vis dar stengiasi išgelbėti Šv. Antano parapiją, įsteigtą 1920 m. Dabartinė bažnyčia buvo pastatyta lietuvių. Už jos išsaugojimą kovoja ne tik klebonas kun. Alfonsas Babonas, bet ir Detroito lietuvių organizacijos. Ligšiolinės pastangos buvo nesėkmingos. Vyskupija nori uždaryti apie 40 Detroito didmiestyje esančių mažų parapijų. Vadovaujamasi principu, kad parapija privalo turėti bent 500 parapijiečių ir $100.000 metinių pajamų. Detroite ir jo apylinkėse yra apie 15.000 lietuvių, turinčių kitas lietuviškas parapijas. Kažin ar pavyks įtikinti vyskupijos vadovus, kad tiems daugiausia priemiesčiuose įsikūrusiems lietuviams vis dar reikia lietuvių parapijos su jų statyta bažnyčia pačiame Detroite.

XXXI-ji metinė Jaunimo centro vakarienė įvyko 1988 m. gruodžio 4 d. Mišias Čikagos lietuvių jėzuitų koplyčioje koncelebravo kun. A. Saulaitis, SJ, ir kun. J. Kidykas, SJ. Vakarienę surengė Jaunimo centro valdyba su savo pirm. S. Endrijoniene, dalyviams priminusia paskutiniuosius Jaunimo centro rūpesčius — stogo dengimą, kitus pastatų atnaujinimus ir sąskaitas. Kalbėjo Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza, džiaugdamasis, kad įvykiai Lietuvoje dabar atkreipė viso pasaulio dėmesį. Jėzuitams už Jaunimo centro pastatymą dėkojo tarybos pirm. V. Momkus. Kun. J. Vaišnys, SJ, padėkojęs Jaunimo centro tarybai ir valdybai, užtikrino, kad jėzuitai ir toliau tęs savo darbą su Jaunimo centru. Meninę programą atliko "Antro kaimo" prievaizdas Algirdas T. Antanaitis, skaitęs humoristinius A. Gustaičio, A. Barono, L. Žitkevičiaus ir V. Šimkaus eilėraščius, ištrauką iš Aloyzo Barono romano "Antras pasaulis". Vakarienėje dalyvavo 350 svečių, papildžiusių aukas Jaunimo centrui. Jiems padėkojo Jaunimo centro valdybos pirm. S. Endrijonienė.

"Margučio" 60 metų sukaktį Čikagos lietuviai paminėjo 1988 m. gruodžio 10 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus "Gintaro" salėje. "Margutį" įsteigė Antanas Vanagaitis, 1928 m. balandžio 1 d. 42.000 egzemplorių tiražu pradėjęs leisti taip pavadintą žurnalą. Radijo valandėlių transliaciją jis pradėjo 1932 m. Tos kasdieninės valandėlės pradžioje buvo trumpos, o vėliau išaugo iki 45 minučių ir dabar yra pasiekusios pilną valandą. Po A. Vanagaičio mirties 1949 m. kovo 10 d. "Margučiu" rūpinosi jo našlė Lilija Vanagaitienė su talkininkais. Ji ir žurnalo "Margutis" red. Algimantas Mackus žuvo automobilio nelaimėje 1964 m. gruodžio 28 d. Tada žurnalo "Margutis" buvo atsisakyta ir įsteigta tik "Margučiu" vadinama radijo programa. Pradžioje jai vadovavo direktorių tarybos pirmininku išrinktas Valdas Adamkus, o vėliau vadovu ir kultūrinių renginių organizatoriumi tapo Petras Petrutis. Šešiasdešimtmečio minėjime apie "Margučio" sukaktį kalbėjo prof. dr. J. Stukas. P. Petrutį ir V. Adamkų sveikino vysk. Paulius Baltakis, OFM. Žodį tarė Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza, pirmiesiems "Margučio" veikėjams atstovavęs Antanas Lapinskas. P. Petrutis priminė tris žymiuosius "Margučio" Antanus — Vanagaitį, Olį ir Lapinską. Reiškė viltį, kad ateityje "Margučio" radijo programa klausytojams galės pranešti jų ilgai lauktą žinią apie laisvę atgavusią Lietuvą.

Urugvajus

Kun. Jonas Sukackas, SJ, 50 dienų praleidęs pas lietuvius jėzuitus JAV ir Kanadoje, pas Montevideo lietuvius grįžo 1988 m. lapkričio 20 d. Kelionės įspūdžiais jis dalijosi lietuvių radijo valandėlėje. Pagrindinis kun. J. Sukacko, SJ, kelionės tikslas buvo dalyvauti lietuvių jėzuitų įsikūrimo Čikagoje keturiasdešimtmečio iškilmėse. Pats kun. J. Sukackas kaip tik tada šventė 40 metų kunigystės sukaktį. Viešnagės metu jis lankėsi jėzuitų Aušros Vartų parapijoje Montrealyje, svečiavosi pas pranciškonus Prisikėlimo parapijoje Toronte, jėzuitų Dievo Motinos parapijoje Klivlande. Niujorke svečią iš Urugvajaus globojo Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas, ilgus metus dirbęs Argentinoje, lietuvių marijonų Aušros Vartų parapijoje Buenos Aires mieste.

Australija

Newcastle diskusijų klubas pernykštę savo veiklą užbaigė lapkričio 6 d. įvykusiu narių susirinkimu. J. Lizdenis skaitė paskaitą "Birželio išvežtųjų skaičiai ir jų likimas Sibiro taigose". Autorius naudojosi Lietuvos gyventojų žudymą ir jų trėmimus liečiančiais duomenimis. Po paskaitos kalbėjo apie dabartinį persitvarkymą Sovietų Sąjungoje ir jos okupuotoje Lietuvoje.

Pertho lietuvių kapelionas kun. dr. A. Savickas suprojektavo metalinį kryžių-koplytėlę. Metalo suvirinimo darbus atliko A. Siebertas. Lietuviškas koplytstulpis po lietuvių pamaldų Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčioje buvo pašventintas šios parapijos šventoriuje. Tačiau paaiškėjo, kad ta vieta nėra pakankamai saugi. Koplytstulpis tą pačią popietę buvo perkeltas į saugesnį Lietuvių namų kiemą.

Britanija

Londono lietuvių Maironio mokyklėlę Lietuvių namuose suorganizavo dvi iniciatorės — Živilė Šlekytė-Stanton ir Gajutė O'Brien, vadovaudamosios Toronte veikiančios Maironio mokyklos metodais. Iš Toronto taipgi buvo gauta paramos vadovėliais ir patarimais. Pirmuosius metus Maironio mokyklėlei Londone vadovavo aktorė Ž. Šlekytė-Stanton, buvusi torontietė. Ji stengėsi sudaryti ir tėvus, ir vaikus jungiančią lietuviškos šeimos nuotaiką. Veikė tik dvi klasės, apėmusios visus mokinius, nors jų lietuviškumas buvo labai skirtingas. Šiais mokslo metais mokyklėlei vadovauja Egidija Lipede. Mokinių skaičių padidino trys broliai Kamarauskai ir Audrius Lizdinis iš JAV. Pamažu judama į priekį. Lietuviškai jau pramoko net ir mišrių šeimų vaikai. 1988 m. gruodžio 10 d. Lietuvių namuose buvo surengta kalėdinė Maironio mokyklėlės eglutė, vaikučius aplankė Kalėdų senelis.

Prancūzija

Inž. A. Venskus, lietuvių krikščionių demokratų centro komiteto vicepirmininkas ir Europos lietuvių krikščionių demokratų tarybos pirmininkas, 1988 m. lapkričio 7-8 d.d. dalyvavo Liuksemburge įvykusiame Europos krikščionių demokratų kongrese, kurin įsijungė dvylikos valstybinių partijų vadai, premjerai, ministeriai ir parlamentarai. Pagrindinė kongreso tema — "Solidarumas ir veiklos našumas". Kongrese aptarti š. m. viduryje įvyksiantys Europos parlamento rinkimai, Europos vienybė, jos socialiniai, ekonominiai, visuomeniniai reikalai. Svarstytas ir Europos vaidmuo dabartiniame pasaulyje. Kongreso dalyvius apie dabartinę sovietų okupuotos Lietuvos būklę informavo inž. Adolfas Venskus.

Vokietija

A. a. Jono Glemžos įsteigta "Labdaros" draugija ilgus metus teikė finansinę paramą lietuviams moksleiviams, ypač Vasario 16 gimnazijoje ir Lenkijoje. Kasmet būdavo išsiuntinėjami pirm. J. Glemžos pasirašyti laiškai, skelbiantys atliktus darbus ir prašantys pagalbos naujiems. Dabar "Labdaros" darbą tęsia kiti vadovai. Paskutiniame 1988 m. lapkričio 25 d. laiške nariams ir rėmėjams kalbama apie tuos pačius "Labdaros" uždavinius. Laiškas šį kartą pasirašytas valdybos pirmininko ir iždininko, duodamas Vasario 16 gimnazijai priklausančios senosios pilies adresas. Problemą sudaro tų vadovų pavardės, kurios turbūt gerai žinomos Vasario 16 gimnazijoje, bet negirdėtos išeivijos lietuviams. Valdybos pirmininko parašas taip susuktas, kad pavardės iš viso neįmanoma išskaityti. Iždininko paraše lengvai išskaitomas Jono vardas, o pavardė neaiški — turbūt Vitkus. Tokiuose oficialiuose raštuose nepakanka neišskaitomų parašų — reikia ir po jais mašinėle parašytų ar atspausdintų pavardžių. Rėmėjai nemėgsta spręsti mįslių. Užsienyje gyvenantiems rėmėjams taip pat labai nepatogu aukas siųsti tiesiog į "Labdaros" sąskaitą vokiškame banke. Ne visi supranta numeraciją vokiškuose bankuose, gali padaryti klaidų. Rezultatai būtų geresni, jeigu užsienio aukas "Labdarai" būtų galima siųsti iždininko vardu ir adresu.

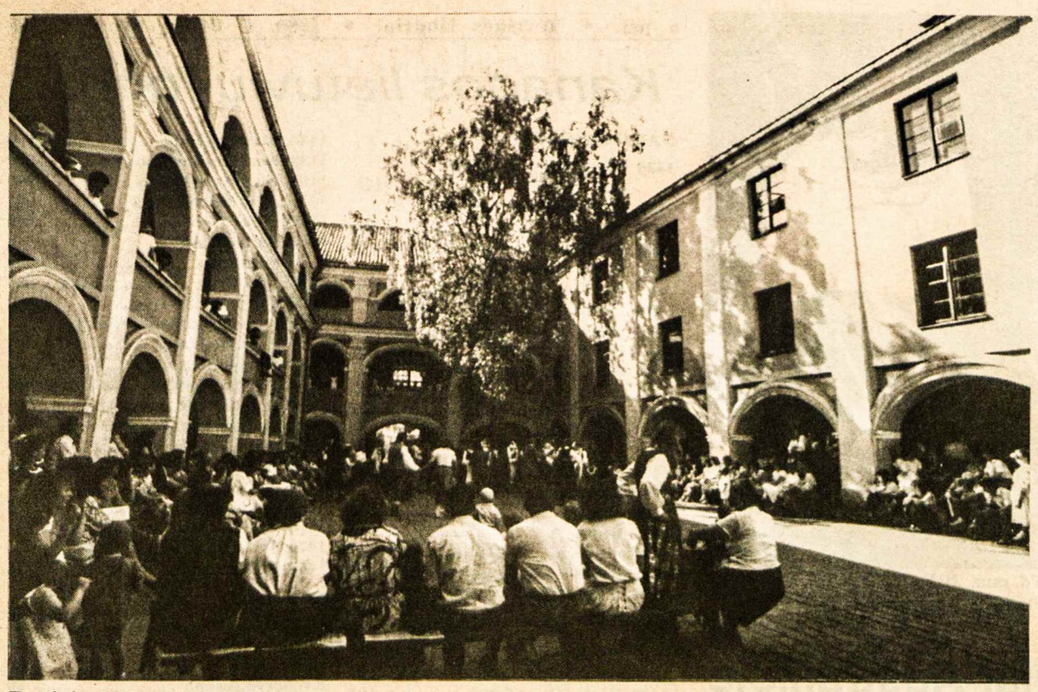

Tautinių šokių festivalis 1988 metų vasarą Vilniaus universiteto kieme — Nuotr. B. Tarvydo

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Lietuvių informacijos centras praneša, kad Sąjūdžio nariai kaip kandidatai dalyvaus Lietuvos aukščiausios tarybos ir Sovietų Sąjungos liaudies deputatų rinkimuose. Darbo kolektyvai įvairiose Lietuvos rinkiminėse apygardose siūlo Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio narius atstovais į minėtas tarybas. Pagal rinkimines taisykles organizacijos, neturinčios visasąjunginio statuso, negali siūlyti kandidatus į Sovietų Sąjungos liaudies deputatus. Tačiau sąjūdiečiams, pasak M. Laurinkaus, nepakenks, nes juos siūlo vietiniai rinkėjų kolektyvai. Sąjūdžio leidinyje "Atgimimas" 11 nr. A. Rupšytė, koordinacinės grupės rinkimams remti atstovė, aiškina, kad bus siekiama, jog įmonėse, įstaigose, organizacijose, priklausiančiose vienai apygardai, būtų balsuojama už tuos pačius žmones. Taip pat apygardose bus įkurti rinkiminiai Sąjūdžio štabai, kurie "domėsis kokia tvarka siūlomi kandidatai į deputatus, kaip veikia rinkiminės komisijos ir kt. Visos šios priemonės turi padėti pravesti rinkimus sąžiningai ir demokratiškai, kad būtų siūlomi patikimi žmonės, galintys dorai atstovauti Lietuvai aukščiausioje valdžios grandyje".

Kandidatų sąrašas į Sovietų Sąjungos liaudies deputatus: Antanas Buračas, Sigitas Geda – Alytus; Česlovas Kudaba – Ignalina; Julius Juzeliūnas – Kaišiadorys; Romas Gudaitis – Kapsukas (Marijampolė); Vaidotas Antanaitis, Kazimieras Uoka – Kaunas; Zita Šličytė – Klaipėda; Vitas Tomkus, Vytautas Landsbergis – Panevėžys; Zigmas Vaišvila – Plungė; Marcelijus Martinaitis – Rokiškis; Kazimiera Prunskienė, Romualdas Ozolas – Šiauliai; Mečys Laurinkus – Tauragė; Gunaras Kakaras – Ukmergė; Algimantas Čekuolis – Utena; Kazimieras Motieka – Varėna; Bronius Genzelis, Virgilijus Čepaitis, Grigorijus Kanovičius, Kazimieras Antanavičius – Vilnius. Daugumas šių kandidatų yra Sąjūdžio seimo tarybos nariai. Visi, išskyrus Kanovičių, priklauso bent Sąjūdžio seimui. Š.m. sausio viduryje buvo rinkimai užpildyti laisvas vietas Lietuvos aukščiausioje taryboje. Kandidatavo ir Sąjūdžio nariai. Viduklės rajone laimėjo sąjūdietis Kazimieras Motieka, gaudamas daugiau kaip 50% balsų. Zigmas Vaišvila laimėjo Šiauliuose. Vyt. Landsbergis kandidatavo Vievio rajone, kur nemažai gyvena gudų, vietinių (teteušai) ir lenkų. Jis gavo daugiausiai balsų, bet nesurinko reikiamos 50% daugumos. Padėtis neaiški.

Lietuvos laisvės lyga 1988 gruodžio 31 d. paskelbė viešą laišką Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžiui, ragindama Sąjūdį nedalyvauti aukščiausiųjų tarybų rinkimuose ir pareikšdama įsitikinimą, jog balsavimo rezultatai bus suklastoti. "Lietuvos laisvės lyga kviečia Sąjūdį netalkininkauti Kremliui skleidžiant rafinuotą melą, bet padėti tautai susivokti dramatiškoje politinėje Lietuvos situacijoje. Atrodo, kad kai kurie sąjūdžiai dar tebetiki, jog dalyvaudami būsimajame balsavimo farse, jie pasitarnaus lietuvių tautai. Būkime realistai. Stalinistai turi pakankamai daug patyrusių balsavimo rezultatų klastojimo specialistų. Ar galima suorganizuoti demokratinius rinkimus aneksuotoje teritorijoje, kur galioja . . . visam pasauliui gerai žinoma tarybinė balsavimo praktika?"

"National Catholic Register" š.m. sausio 15 d. rašė, kad per 50 metų pirmą kartą Baltijos valstybių atstovai JAV galėjo viltingiau pažvelgti į savo kraštų ateitį. "Dabar yra vilčių" – trumpai pasakęs Anatolijus Dinbergs, Latvijos chargė d'affaires Vašingtone.

"Glasnost" atėjo į Baltijos kraštus. Lietuvoje spalio mėnesį tūkstančiai dainavo tautines dainas prie 14-to šimtmečio katedros, kuri valdžios buvo grąžinta tikintiesiems. Paleisti du sąžinės kaliniai kunigai, po 26 metų leista vyskupui eiti savo pareigas. Tauta džiaugiasi naujaisiais pasikeitimais, bet kartu ir klausia, kaip toli bus leidžiamos reformos, ar respublika atgaus savo nepriklausomybę. Vašingtone veikiančios Lietuvos ir Latvijos atstovybės, o Estijai atstovauja Niujorko konsulatas. Amerikoje esą 750.000 lietuvių, 100.000 latvių ir 25.000 estų. Yra manoma tie skaičiai galėtų būti ir didesni. Baltiečiai bando daryti įtakos JAV užsienio politikai Baltijos valstybių atžvilgiu.

"The Economist", Londono įtakingas savaitraštis, sieja Baltijos kraštus su sovietinės rusų imperijos krize. Viename iš savo vedamųjų lapkričio 26 d. rašo, kad Maskvos "perdaug išsiplėtusi imperija jau 'dreba'. Triukšmaujančios respublikos tarp Rusijos ir Europos branduolio yra arba slaviškos, bet ne rusiškos (Ukraina, Gudija), arba neslaviškos, (trys Baltijos respublikos, Gruzija ir Armėnija). Jos nepakenčia rusinimo, rusų naujakurių jų teritorijose. Jos daugiau už rusus žino apie demokratiją, nes gyvena arčiau demokratiškų kraštų." Anot laikraščio, sovietinė imperija neprarayksianti visiškai, bet pasikeisiąs jos pavidalas ir apimtis.

"Frafurter Rundschau", vokiečių dienraštis, spalio 21 d. pažymėjo, kad Baltijos kraštų krizę aštrina ir Maskvos politika: "Juo daugiau 'internacionalizmo' Maskva grūda į nerusų sovietines respublikas, juo daugiau pasipriešinimo ji sukelia, nes visoje sovietinėje imperijoje internacionalizas suprantamas kaip dar viena didžiausia hegemonijos apraiška." (ELTA)

Sovietinė Lietuvos vadovybė išreiškė susirūpinimą dėl nepartinių jaunimo grupuočių, ypač įsisteigus skautų organizacijai. Liaudies švietimo ministeris H. Zabulis ir Lietuvos Lenino komunistinės jaunimo Sąjungos centro sekretorius A. Macaitis pasiuntė rajonų komitetams laišką, kuriame jie "nepalaiko nepamatuoto susižavėjimo skautų judėjimu."

Vasario 16-toji Vilniuje, Kaune ir kituose miestuose. Vasario 15 d. Kaune įvyks Sąjūdžio seimo posėdis. Jame kviečiami dalyvauti oficialių ir neoficialių grupių atstovai. Bus diskutuojama Lietuvos ateitis. Sąjūdis reikalauja, kad seimo posėdis būtų transliuojamas per televiziją. Sąjūdis spaudžia valdžią, kad vasario 16 būtų paskelbta nedarbo diena ir minėjimo programos taip pat būtų transliuojamos per televiziją.

Vasario 16 d. 8 v.r. – iškilmingos Mišios Kauno katedroje. Po pamaldų bus eisena atidengti atnaujintą Laisvės paminklą. Nuo 10.30 v.r. iki 12 v. įvyks mitingas. Tarp 2 v.p.p. ir 3 v.p.p. bus persikelta į Vilnių. Vilniuje bus atidengta memorialinė lenta prie pastato, kur buvo pasirašytas Vasario 16-sios aktas. Sporto rūmuose – iškilmingas minėjimas – koncertas. Po minėjimo pamaldos įvyks naujai atšventintoje katedroje. Iškilmingas pamaldas laikys kardinolas Vincentas Sladkevičius. Vasario 5 d. katedrą atšventins vysk. Julijonas Steponavičius.

Po pamaldų – masinis mitingas Gedimino aikštėje. Minėjimai organizuojami dar Klaipėdoje, Šiauliuose, Marijampolėje, Alytuje, Panevėžyje, Utenoje, Kretingoje. (LIC) **J.A.**

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

Aukos Tautos fondui Toronte

1988 metų aukotojų sąrašas

$1000 – R. Aldizas; $300 – J. P. Barkauskai; $250 – H. Lapas; $150 – A. E. Abromaitis; $120 – P. Basys; $110 – Ad. Al. Juciai; $100 – A. A. Jucys, J. Kablys, M. Andrulevičienė, A. Barakauskas, L. Balsys, S. Dargis, V. Gražulis, L. Maziliauskas, V. J. Plečkaičiai, A. J. Paršeliūnas, B. V. Saulėnas, dr. J. Sungaila, J. B. Vaidotas, A. Vaidila, J. Vitkūnas, M. Vaškevičienė, P. Vilutis, P. Skablauskas, Z. A. Urbonas, J. Stankus, P. Dronseika, dr. A. Dickson, Lietuvių evangelikų moterų draugija, J. Astrauskas, R. Kuliavas; $80 – A. Valius; $75 – J. Bukšaitis; $70 – V. Petraitis, J. Sinkevičius; $50 – A. J. Plioplys, M. S. Putrimas, J. A. Puteris, E. I. Punkris, S. Povilenskis, Al. Piragis, J. Pikelis, S. Petryla, V. Sinkevičius, R. Saulėnas, B. Saplys, M. D. Regina, A. Saulėnas, A. Sagevičius, J. V. Šimkus, V. Šadreika, G. A. Sprainaičiai, V. K. Stirbiai, A. Vaidila, dr. Uleckas, V. J. Ignaičiai, J. Vaidotas, V. V. Valiulis, J. Yčas, S. V. Liuimos, A. Marcis, V. Bačėnas, A. Maurušaitis, I. Budrevičius, S. Čepas, B. Savickas, O. P. Dabkus, J. B. Danaitis, V. Daugelavičius, W. Dresher, R. Dresher, I. Girdzijauskas, V. Montvilas, L. Abromonis, V. O. Anskis, A. Karilis, P. Kudreikis, L. Kirkilis, C. K. Jonys, A. Jagėla, J. Kasperavičius, L. Česėkienė, A. A. Lukošius, kun. P. Dilys, K. Dulevičius, J. Starkevičius, J. B. Tamulionis, S. Jokubaitis, Tėvai pranciškonai, H. Stepaitis, V. Poškus, A. Zalagėnas; $54 – J. Karka.

$40 – B. Dicevičius, A. Statulevičius, E. Šlekys, V. B. Vaičiūnai, A. V. Bajorinas, P. S. Morkūnai, J. Petravičius; $35 – J. Dabrowski, F. Yokubynas, V. Naruševičius; $30 – J. Staškevičius, K. Bubliauskas, S. E. Markauskas, J. Kirvaitis, G. Kaulienė, P. Jonikas, P. Jurkštaitis, F. Kasperavičius, E. Bersėnas, M. Gečienė, prel. Pr. Gaida, A. P. Gudaitis, A. Genys, J. Morkūnas, Br. Mackevičius, K. V. Otto, V. M. Marcinkevičius, J. Vaskela, A. Žilėnas, I. A. Žemaitis, A. Stankus, J. Rutkauskas, J. J. Ignatavičius, P. V. Rasiulis, A. Artičkonis, V. Jonynas; $25 – H. Adomonis, V. Anysienė, J. O. Ažubaliai, A. L. Andrulis, J. I. Mickevičius, J. Zabulionis, D. Zulonas, A. J. Vanagai, A. Aperavičius, A. Dailydė, V. E. Dailydžiai, K. Daunys, L. Dūda, P. L. Murauskas, A. Langas, K. Lembertas, J. Matulevičius, A. Matulionis, I. Meiklejohn, T. O. Burokai, M. P. Besąsparis, E. Čuplinskas, P. A. Adomaitis, J. Pargauskas, S. M. Petrulis, A. Peleckis, R. G. Paulioniai, J. A. Ranonis, E. Radavičiūtė, J. Rinkūnienė, J. Palys, J. Pacevičius, E. Simonavičienė, J. J. Rovas, B. Stalioraitis, V. E. Stanaitis, J. E. Šileikis, A. Štuopienė, V. O. Taseckas, A. S. Sakus, V. Sonda, A. Seliokas, L. G. Vyšniauskas, V. Šaltmiras, M. A. Vaišvila, P. Šostakas, P. G. Stauskas, J. P. Šablinskas, Br. Rakauskas, V. Akelaitis, V. Vaitkus, J. Varanavičius, A. E. Valiūnai, B. Vaičaitis, O. Urnavičienė, A. Tamošaitienė, A. Tamošaitis, M. Baliūnas, V. D. Bigauskas, V. Balsys, J. Nešukaitis, A. L. Monstvilas, J. Lelis, A. Ledas, A. Kazanavičius, E. Kuchalskis, A. Kiškis, P. Kaziukonis, J. Janušas, P. Jakubauskas; $20 – J. Kazlauskas, J. Krasauskas, Č. Javas, I. B. Jonynai, J. Zakas, O. Yurka, E. Žolpis, dr. D. Žutautas, J. Zenkevičius, E. Žulienė, M. E. Zabulioniai, O. Juodišius, P. L. Jurėnas, J. Juodikis, A. Kairys, A. Kalendra, S. Kalūza, A. S. Kiršinai, A. Kuolas, A. Bacevičius, E. Miliauskienė, F. Mockus, A. Diržys, J. M. Dambrauskas, P. Gaidelis, M. Gegužis, Z. Gegužis, J. Genutis, M. Girčius, J. E. Girėnai, S. Girčys, L. V. Morkūnas, V. Naras, L. S. Oleka, V. Abromavičius, E. Dubininkas, A. Dobis, O. Mašalas, M. Malinauskas, S. Mazlaveckas, U. Bleizgienė, J. Budreika, V. Butkys, V. A. Bubelis, B. P. Čižikai, E. Pūkienė, J. Poška, V. A. Paulionis, A. V. Ramanauskai, K. Poška, L. Pilipavičius, S. Pusvaškis, J. Prišas, A. S. Petraitis, O. Pevcevičienė, M. Povilaitienė, P. Puidokas, P. Stočkus, V. Skukauskas, J. Sabaliauskas, J. Rugys, L. Rudaitis, J. Rimšaitė, V. Ruslys, A. Rūkas, K. P. Raudys, A. Saulis, L. V. Sendžikai, H. Sukauskas, F. Timukas, J. Sičiūnas, B. J. Sriubiškis, S. Kėkštas, P. Skabliauskas, A. Šiukšta, G. Sungaila, J. Stravinskas, Ig. Urbonas, I. Valiukienė, S. Vaitkūnas, S. Vaitkus, E. Valeška, Vaitkevičienė, S. Sinkus, L. Stulginskas, B. Arūnas, U. Ališauskas, A. G. Valiūnai, E. Šileikis, J. Didžbalis, A. Dimitrijevas, E. Dubininkas, G. Balčiūnienė, P. Basys, J. Budnikas, K. Baltramaitis, M. Adomavičienė, H. D. Petkai, V. Miškinis, A. J. Lajukas, B. V. Kišonas, O. P. Karaliūnas, K. Dalinda, A. Padolskis; $15 – I. Antanaitis, P. Čiurlys, P. Čeponkus, St. Gailevičius, A. Paškevičius, A. D. Stulgiai, S. Vaitekūnas, Žutautas, R. Sirutienė, J. O. Raškauskas, J. Riauba, J. A. Gudavičius; $12 – E. Raudys.

$10 – K. Lukošius, M. Liegienė, J. Andrulis, J. Ališauskas, V. Nausėda, V. Melnykas, B. V. Misevičius, Pr. Čečys, K. Batūra, R. Bekeris, E. Bartminas, A. Bacevičius, V. K. Gaputis, J. Gataveckas, J. Jasinevičius, P. Derliūnas, S. D., J. Dziminskas, S. O. Dačkus, J. Mockevičius, J. Kozeris, S. Kryževičius, K. Konkulevičius, Vl. Kazlauskas, V. Kazlauskas, O. Jakimavičienė, M. Jankus, D. Klibingaitienė, K. Kaknevičius, Ip. Krasauskas, A. Pūkas, V. Pečiulis, V. Pačkauskas, M. Pranaitis, K. Stulpinas, V. Radzevičius, V. Skrinskas, B. Trūkanavičius, A. Slaboševičius, Vaidila Gailius, E. Ulickienė, J. J. Valiuliai, S. Valickis, A. Zarembaitė, T. Varneckienė, A. Vinskas, L. Šileikienė, P. Šimkevičienė, Z. Revas, J. Benetis, O. Berentas, A. Kojelaitis, J. N. Kušlikis, A. Palvenis, P. Žibūnas; $7 – A. Paškevičius; $5 – S. Olekienė, K. Čepaitis, S. Barškėtis, V. Aušrotas, V. Gataveckas, Jurevičius, A. Dromantas, S. Kalytis, V. Karnilavičius, E. Kvederys, O. Grigaravičienė, St. Pranskevičius, M. Petronis, A. M. Radžiūnai, A. Raudys, S. Ruibys, V. Simonaitis, J. Strazdas, M. Tinginys, S. Valiukas, A. Žemaitaitis, A. Vingevičienė, A. Šimkienė, P. Misevičius, M. Matusevičius, K. D. Manglicas; $4 – T. Biliūnas, S. Juškevičius, K. Černauskas; $1 – K. Juknevičienė.

A. a. L. Krasausko atminimui aukojo: **$20 – E. J. Mačerinskai, S.** Povilianskis; $5 – S. Čeponienė.

Tautos fondo Toronto apylinkės atstovybė

Trys choro vadovai: GINTARAS GUDONIS iš Kauno, DALIA VISKONTIENĖ iš Toronto ir DARIJA DEKSNYTĖ iš Hamiltono

UKRAINIEČIŲ IMPORTO IR EKSPORTO BENDROVĖ

FIRCHUKS

Siunčiame siuntinius į Lietuvą.

Turime moteriškų, vyriškų bei vaikiškų drabužių. Taip pat 220 voltažo radijų ir vaizdajuosčių rekordavimo aparatų.

610 Queen St. W., Toronto, Ont., M6J 1E3. Tel. 364-5036

Toronto miesto
Pastatų ir statybos tikrinimo padalinys

Butų tikrinimas

Pranešimas Toronto miesto savininkams ir nuomininkams

1989 m. sausio mėnesį Pastatų ir statybos tikrinimo padalinys pradės įprastinį butų tikrinimą laikydamasis naujų namų standartų potvarkių (nr. 73-68) pakeitimų. Šie pakeitimai liečia:

- langų velkes kontroliavimui, langų rėmų virš trečiojo aukšto
- abipusio susižinojimo sistemą tarp priekinių butų durų ir kiekvieno buto (pastatuose, kuriose yra daugiau nei 10 butų)
- apšvietimą, dažymą, apsaugą ir ženklus požeminiuose auto garažuose
- pritvirtinimą dangčių ant išorėje esančių skylių

Jeigu jums reikia daugiau informacijų arba norite įsigyti potvarkių kopijas, prašome skambinti tel. **392-7960.**

(TDD/TYY naudotojai skambinkite tel. 392-7354).

Michael L. Nixon, P.Eng.
komisionierius ir pagrindinis Pastatų priežiūros pareigūnas

STATOME GERESNĮ TORONTĄ

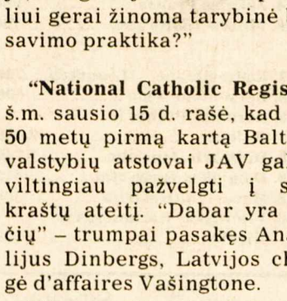

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 445-5640,
namų tel. (705) 429-6428.

SONA HI FI

VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM• NTSC

SONA HI FI TURI VISKĄ

SHARP WQ-T221Z

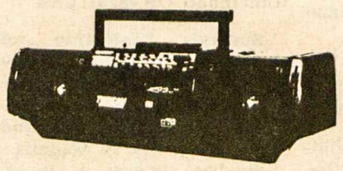

$139.99

110-220 VOLTS
50-60 Hz

Užsukite pas mus įsigyti dovanų savo mylimiesiems arba savo asmeniškai pramogai Kanadoje.

SONY CFS-W365

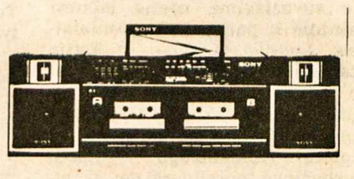

$149.99

TOSHIBA V-83CZ

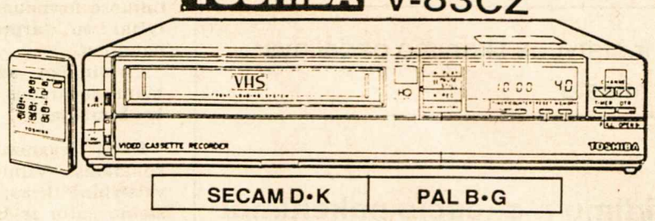

SECAM D•K | PAL B•G

$549.99

HITACHI VM-600E

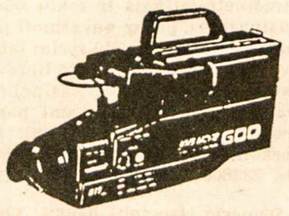

$1999.99

JVC GF-450 VIDEO CAMERA

$1999.99

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

$1999.99

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS.

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VIETINĖN SISTEMON UŽSIENIETIŠKAS VAIZDAJUOSTES IR IŠNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

SONA HI FI

332 YONGE STREET
(North of Eaton Centre)
TORONTO, ONT.
(416) 591-6616

232 RIDEAU STREET,
OTTAWA, ONT.
(631) 238-7090

VISA MasterCard

XXXII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

1989 m. gegužės 20-21 d.d., London, Ontario

PROGRAMA

Šeštadienį, gegužės 20 – golfo turnyras, krepšinio rungtynės

Kanados lietuvių dienų pokylis ir šokiai grojant "Les and the Music Masters" iš Toronto

Sekmadienį, gegužės 21 – Katalikų ir evangelikų pamaldos

Kanados lietuvių dienų koncertas –

Kristijono Donelaičio "Metai". *Dalyvauja – Lietuvos kankinių parapijos choras iš Toronto, "Atžalynas" iš Toronto, Aušros Vartų parapijos choras iš Hamiltono, Aušros Vartų parapijos choras iš Montrealio, "Gintaras" iš Montrealio, "Gyvataras" iš Hamiltono, Maironio mokyklos mokinių choras iš Toronto, "Pašvaistės" choras iš Londono, "Pavasario" choras iš Montrealio, Prisikėlimo parapijos choras iš Toronto, "Volungės" choras iš Toronto, Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokinių choras iš Hamiltono.*

Jaunimo šokiai. Pabaigtuvės - programos vadovams ir dalyviams.

KLD rengimo komitetas

Anapilio Kūčiose 1988 m. gruodžio 24 d. muz. **JONAS GOVĖDAS** (kairėje), sol. **ANYTA PAKALNIŠKYTĖ** ir sol. **SLAVA ŽIEMELYTĖ** atliko programą Nuotr. B. Tarvydo

Karo nusikaltėliai Australijoje

Priimtas įstatymas, pagal kurį jie bus teisiami šiame krašte

DR. J. KUNCA

Beveik prieš trejus metus pradėta propaganda už karo nusikaltėlių įstatymo įvedimą vos tik nepasibaigė iniciatorių ir jiems palankaus šio krašto min. pirmininko Bob Hawke pralaimėjimu. Iš pradžių vien lietuvių atstovai informavo politikus ir australų visuomenę apie tikrovę ir pavojus, susijusius su šiuo projektu, bet vėliau opozicija išsiplėtė ir šio įstatymo įvedimui sąlygos blogėjo diena iš dienos. Australai pradėjo suprasti, kad čia reikalas eina ne tiek apie teisingumą, kiek apie norą atsikeršyti. Tas davė pradžią vadinamajam antisemitizmui ir kivirčam tarp pačių žydų vadų, kurių dauguma pradėjo nerimauti dėl nuolat blogėjančios padėties.

Australijos advokatų sąjunga ir žymiausi krašto teisininkai viešai pareiškė, kad šis įstatymas laužytų Australijos teisės principus. Daug žymių asmenybių ir žurnalistų, kaip Bernard, Santamaria, Knopfelmacher ir Manne (pastarieji du — žydai) išėjo į spaudą su dideliais straipsniais, nurodydami įstatymo neteisingumą ir žalingumą kraštui. Galų gale pati australų visuomenė "Age" dienraščio apklausoje pasisakė: 54% prieš, 39% už šio įstatymo įvedimą.

Vis dėlto aukščiausi valdžios atstovai nutarė daugiau nedelsti. Prieš paskutinę senato sesiją, paskutinę naktį, jie pakvietė atvykti senato opozicijos vadą į teisingumo ministeriją, kur ministeris pasiūlė padaryti 10 įstatymo pataisų ir pranešė, kad jo projektas bus svarstomas sekantį rytą, nes yra perkeltas iš 28 darbotvarkės vietos į pirmąją, kaip skubus, reikalaująs greito nutarimo.

Svarstymai senate truko keturias dienas dėl energingos opozicijos atstovų laikysenos. Nacionalinės partijos vadas senatorius Stone prikišo valdžiai ir jos min. pirmininkui, kad jie netikėtai pateikė šį projektą paskutinę dieną, kad užtušuotų diplomatinius Izraelio nepasisekimus su PLO vadu Arafatu, o liberalas Robert Hill kritikavo valdžią, kad ji leido slaptai tardyti 24 įtariamus karo nusikaltimais asmenis dar prieš įvedant šį įstatymą, atseit, tai darė neteisėtai. Valdžia turėjo prisipažinti. Daug nemalonių argumentų turėjo išklausyti valdžia ir jos senatoriai. Deja, neįmanoma šių ilgų diskusijų aprašyti.

Įstatymas leidžia traukti teisman visus tuos, kurie 1939-45 m. yra padarę karo nusikaltimų. Bet jų aptartis tokia neaiški, kad kiekvienas nepalankiai rašęs apie žydus, juos palydėjęs į geležinkelio stotį policininkas, buvęs valdininku vokiečių okupacijos metu gali būti kaltinamas. Mat konspiratoriai irgi esą karo nusikaltėliai. Valdžios partija, nepaisydama opozicijos reikalavimų aiškiai nustatyti už ką įstatymas galės bausti, atsisakė tai padaryti. Ji taip pat nesutiko užtikrinti kaltinamųjų gynėjams priėjimo prie įrodomosios medžiagos ir prie liudininkų, esančių už geležinės uždangos, kai valdžia rinks medžiagą Sov. Sąjungoje ir net galės priimti televizinius liudijimus, rekorduotus KGB priežiūroje. Kaltinamajam neįmanoma bus apsiginti, jei neturi įrodymų pas save ar kur nors Vakaruose. Valdžia atsisakė padengti kaltinamųjų gynimo išlaidas. Jei kaltinamasis būtų išteisintas, tai dešimtis tūkstančių dolerių advokatui jis turės sumokėti pardavęs savo namelį. Už apšmeižimą jo spaudoj negalės reikalauti jokio atlyginimo.

Lietuvių priverstas Australijos teisingumo ministeris L. Bowen pareiškė, kad ir sovietinėje okupacijoje įvykdyti žmonių žudymai bei trėmimai yra laikomi karo nusikaltimais. Jau padaryti žygiai gauti sąrašus tų asmenų, kurie Lietuvoje dirbo su KGB, naikinusia mūsų tautą 1939-45 m.

Šis įstatymas galėtų būti paskelbtas negaliojančiu kaip nesutinkąs su krašto konstitucija, jei būtų kreipiamasi į Aukščiausią Australijos teismą. Australijos buvusių karių lyga, kurios nariai irgi gali būti kaltinami karo nusikaltimais Europoje, galėtų imtis iniciatyvos.

Gynimo darbą iki šiol atliko daugiausia lietuviai, išskyrus porą energingų esčių. Deja, tarp lietuvių trūko susiklausymo. Kai Melburno, Adelaidės ir Sydnėjaus valdybos stengėsi atkreipti australų dėmesį į šio įstatymo nepriimtinumą, ALB krašto valdyba ir Baltiečių federacijos taryba tarėsi su žydų atstovais ir pasirašė susitarimą, reikalaujantį įvesti tokį įstatymą Australijoj. Jei iš pat pradžių gynimas būtų buvęs vieningas ir tinkamos formos, gal šiandien iš viso neturėtume įstatymo, kuris vos vos praėjo per senatą.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos žinios

Kalėdinių švenčių proga buvo pasiųsta telegrama Jo Eminencijai kardinolui Vincentui Sladkevičiui. Joje šalia sveikinimų PLB pirmininkas Vytautas Bieliauskas pareiškė: "Mes jungiamės su jumis savo maldose ir pasižadame remti religijos ir sąžinės laisvės troškimą atgimstančioje Lietuvoje."

Taip pat Kalėdų proga — per "Radio Free Europe" į Lietuvą buvo transliuojama PLB pirmininko Vytauto Bieliausko kalba. Joje pirmininkas paminėjo praeitų metų didžiuosius įvykius Lietuvoje: arkiv. Jurgio Matulaičio paskelbimą palaimintuoju, paskyrimą Lietuvai kardinolo, Lietuvos laisvės lygos išėjimą viešumon, Persitvarkymo sąjūdžio įsisteigimą, grąžinimą Lietuvai dviejų valstybinių simbolių — trispalvės vėliavos ir tautos himno, grąžinimą Vilniaus katedros tikintiesiems. Tokio sprendimo lietuviai laukė 47 metus. Paleista nemažai politinių ir sąžinės kalinių, lietuvių kalba paskelbta valstybine kalba. Savo žodį baigė: "Tegul laisvai švenčiama Kristaus gimimo šventė būna ženklu, kad ir Lietuvos atgimimo procesas tebeeina pirmyn ir platyn. Ir Naujieji metai, į kuriuos jūs žengiate su senąja trispalve vėliava, testiprina jūsų viltis ir jūsų pasiryžimus. Mes tikimės, kad pradėtoji laisvėjimo kryptis Lietuvoje tęsis ir kad tai duos progos jums sustiprinti savo tautinį ir ekonominį savarankiškumą."

Spaudos konferencija Niujorke. Gorbačiovo apsilankymo JAV proga Lietuvių informacijos centro ir Niujorko LB pastangomis buvo suruošta kitataučių spaudos atstovams konferencija Niujorke. Spaudos atstovams PLB pirm. V. Bieliauskas pareiškė: kad asmeniškai dalyvavęs Persitvarkymo sąjūdžio steigiamajame suvažiavime spalio mėnesį Vilniuje ir patyręs tautos nuotaikas; Lietuva, Latvija ir Estija Stalino Raudonosios armijos buvo okupuotos birželio 1940 m., Hitleriui ir Stalinui 1939 m. rugpjūčio 23 d. pasirašius slaptą Molotovo-Ribbentropo sutartį; Gorbačiovo persitvarkymo ir atvirumo politika neišsaukė Baltijos kraštuose laisvės siekimo, greičiau sudarė sąlygas tam užslopintam siekimui atviriau pasireikšti; Lietuvos Katalikų Bažnyčia jau daugelį metų siekia didesnių laisvių Lietuvai; Sąjūdis siekia autonomijos Sovietų Sąjungos rėmuose, o Laisvės lyga – pilnos nepriklausomybės; laisvuose kraštuose gyvenantys lietuviai remia Gorbačiovo pastangas atviriau ir demokratiškiau tvarkytis, tačiau pabrėžia, kad 1940 metais Baltijos kraštams padarytos skriaudos tegali būti atitaisytos tiktai grąžinant jiems atimtą pilną nepriklausomybę.

Australija. PLB pirmininkas prof. V. Bieliauskas su žmona dalyvavo Australijos Lietuvių dienose ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Ta proga aplankė lietuvius Sydnėjuje, Adelaidėje, Melburne ir Kanberoje.

Roma. Algimantas Gureckas, PLB vicepirm. ryšiams su kitataučiais, kartu su Tomu Venclova vyksta Romon kovo mėnesio viduryje. Ten susitiks su lenkų intelektualais – politikais kalbėtis lietuvių lenkų santykių klausimais.

PLB vicepirm. Algimantas Gureckas iš Connecticut, JAV, toliau vysto PLB ryšininkų su kitataučiais tinklą. Ryšius su žydais palaikys Algimantas Gečys iš JAV., su rusais – Tomas Venclova iš JAV., su gudais – Kazys Jankūnas iš JAV.

PLB fondas, vadovaujamas Vytauto Kamanto iš Michigano, šiuo metu praveda finansinį PLB reikalams vajų JAV-se. Vienerių metų PLB valdybs biudžetas siekia $63,000 amerikietiškais pinigais.

Inž. Eugenijus Čuplinskas, PLB vicepirmininkas finansams, šiuo metu sudaro komitetą lėšų telkimui Kanadoje. Iki šiol į komitetą sutiko įeiti buvęs PLB pirm. dr. Juozas Sungaila ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo pirm. dr. Silvestras Čepas, abu iš Toronto. Kanadoje vajus numatytas kovo mėnesio gale.

Dr. Juozas Sungaila, PLB valdybos darbams paaukojo $1,000. Už paramą ir į talką reikšiame nuoširdžią padėką.

PLB valdybą pasiekė anoniminė $5,000 auka Vasario 16 gimnazijai tautiečio iš JAV rytinio pakraščio. Auka jau keliauja į gimnaziją.

Dr. Marija Arštikaitytė-Ulec-kienė ir dr. J. Uleckas per Kanados lietuvių Bendruomenę paaukojo $10,000 stipendijoms Pietų Amerikos jaunimui, norinčiam studijuoti Vasario 16 gimnazijoje V. Vokietijoje.

Bendruomenė ir ryšiai su Lietuva. Praėjusių metų svarbūs įvykiai Lietuvoje atkreipė visos išeivijos dėmesį ir paskatino daugelį įsijungti į talką. Tų įvykių pasekmėje padidėjo komunikacija tarp išeivijos ir Lietuvos. Pastaruoju metu yra gauta nemažai paramos prašymų iš įvairiausių vienetų Lietuvoje. Prašymai kartais kartojasi, nėra suderinti. Norint efektyviau išeivijoje suorganizuoti talką Lietuvai, Kalėdų laikotarpyje PLB, JAV LB ir Kanados LB sutarė sudaryti branduolinę Talkos Lietuvai koordinacinę komisiją. Komisijon iš PLB valdybos įeina dr. V. Bieliauskas ir G. Petrauskienė, iš JAV LB įeina dr. A. Razma ir dr. P. Kisielius, jn., iš Kanados LB-nės V. Bireta. Komisija sukurta koordinacijos, o ne vadovavimo reikalu. Komisijos tikslas yra gautus prašymus (iš Sąjūdžio, Laisvės lygos, medikų ir kitų grupių) derinti, surasti šaltinius tiems prašymams finansuoti, informuoti visuomenę, kad organizacijos iš anksto galėtų suderinti savo veiklą ir įsipareigojimus. Komisija taip pat prašo ir ją informuoti. Aišku, ji nenori perimti privačios iniciatyvos, tačiau tiki, kad koordinuota akcija bus naudingesnė Lietuvai.

Kanadoje galima kreiptis pas V. Biretą, KLB pirmininką, 1011 College St., Toronto, Ontario, Canada M6H 1A6. Tel: (416) 533-3292.

JAVėse galima kreiptis pas Dr. P. Kisielių, jn., vicepirm. specialiems reikalams, JAV LB Būstinės adresu, 2713 West 71st St., Chicago, Il 60629, USA. Tel: (312) 436-0179.

Norintys gali kreiptis ir tiesiogiai į PLB pirmininką dr. Vytautą Bieliauską, 2968 Compton Road, Cincinnati, OH 45251, USA.

Sudaryta Ekologinių reikalų komisija Toronte, Kanadoje. Komisijon įeina žurnalistė V. Žalnieriūnaitė, prof. Dr. R. Vaštokas, ekologinės teisės studentė V. Kairytė, inž. R. Gudelis, PLB Valdybos atstovas A. Juzukonis. Užmegsti ryšiai su Lietuvoje Sąjūdžio rėmuose veikiančia ekologine komisija. Tikslas iškelti viešumon Lietuvos ekologinius klausimus ir ieškoti paramos tarptautiniuose forumuose. Jau užmegsti ryšiai su tarptautiniu Žaliųjų judėjimu.

Pirmininko pastangomis šiuo metu **sudaroma ekonominės talkos komisija.**

Ryšių organizavimas. "Interkontaktas": Vilniuje kuriama nevalstybinė firma, kuri užsiims užsienio šalių ir Lietuvos piliečių draugiško susirašinėjimo laiškais organizavimu. Yra lietuvių be giminių ar draugų Lietuvoje. Jie norėtų bendrauti su tautiečiais – susirašinėti laiškais ir tokiu būdu susipažinus, gal ir nuvažiuoti pas juos. Tokie asmeniški ryšiai labai svarbūs ir reikalingi visai lietuvių tautai stiprinti. Susirašinėjimo partneriai bus parenkami pagal amžių, profesiją, t.t. Rašyti: Interkontaktas, Pilies 8, JMTKC "Viltis" 232600 Vilnius, Lietuva, USSR.

Dėmėsio trumpų bangų radijo mėgėjams:

"Radijo bangomis – iš širdies į širdį!" tikslas užmegsti radijo bangomis tampresnius ryšius tarp Lietuvos ir užsienio radijo mėgėjų. Tampresnių ryšių užmezgimas padėtų, pirma, stiprinti tautinę dvasią, antra, padėtų realiau suprasti apie vienas kitą; trečia, paskatintų įdomius sumanymus, pav. lietuvių radijo ekspedicijos, techninė parama, techninkos laimėjimų panaudojimas Lietuvoje ir t.t. Kreiptis pas Vilių Vaseikį, Paberžės 30-37, Vilnius 232010 Lietuva, USSR. **Gabija**

Pastatų ir statybos tikrinimo padalinys
Toronto mieste

Pranešimas

Statybos leidimų mokesčio pakeitimai

Leidimų mokesčiai padvigubinami, jei statyba pradėta prieš leidimo gavimą.

Mokėjimas padvigubinto mokesčio **neatleis** nei vieno asmens ar korporacijos nuo:

- visiško prisitaikymo prie *Ontario statybos kodo;*
- bet kokios baudos, numatytos *Statybos kodo įstatuose* pradėjimui ar tęsimui darbo dar negavus statybos leidimo.

Šis svarbus pakeitimas yra potvarkiuose nr. 58-89, kurie buvo priimti 1988 m. gruodžio 12 d. Šių potvarkių kopijas arba Toronto miesto leidimams mokesčių lentelę galite gauti paskambinę tel. **392-7522.**

(TDD/TTY naudotojai skambinkite tel. 392-7354)

Michael Nixon, P.Eng.
komisionierius ir pagrindinis
Pastatų priežiūros pareigūnas

STATOME GERESNĮ TORONTĄ

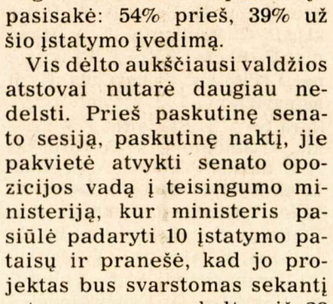

DABAR
GALIMA GAUTI
LCBO PARDUOTUVĖSE
100 ir 750 ML.
JŪSŲ PATOGUMUI

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Kanados lietuvių fondas

NAUJI NARIAI:

1480. Piečaitienės Marcelės atm. $125
1481. Lukoševičienės Albinos atm. 100
1482. Kličienės Inos atm. 130
1483. Radzevičiaus Petro atm. 315
1484. Siminkevičiaus Danieliaus atm. 100
1485. Gaurienė Aldona 100
1486. Gustainio Antano atm. 500
1487. Mikučionio Juozo atm. 500
1488. Ščepanavičius Bronius 100
1489. Bacevičius J. 100
1490. Raupėno Stasio atm. 285
1491. Noreikos St. ir G. 100
1492. Kežinaitienės Aldonos atm. 460
1493. Bražys A. 500
1494. Siniuvienė Dalia 200
1495. Girdauskas Eugenijus 100
1496. Bungardos Kazimiero atm. 491
1497. Stauskų Antano ir Karolinos atm. 200
1498. Pacevičius Stasys Jonas..100
1499. Pacevičienė Rūta 100
1500. Šilgalio Antano atm. 325
1501. Dūdos Kostas ir Carmel 100
1502. Apanavičius Everestas....1,000
1503. Garnelienės Vandos test. palikimas 1,000
1504. Vaičiūnas Vaidotas 100
1505. Vaičiūnienė Žibutė 100
1506. Valaitis Marijonas 200
1507. Vaitkūno Vytauto atm. 100
1508. Simonaitis D. V. 100

ĮNAŠUS PAPILDĖ IKI:

3. Bersėno Juozo test. palikimas $6,653
10. Mockus Zigmas ir Liudvika 950
34. Mališka Izidorius 500
46. Arštikaitytė-Uleckienė Marija 500
64. Vieraitis Juozas 320
73. Koyelaičiai Aleksas ir Teodora 82,505
113. Rimšaitė Jadvyga 400
142. Bersėnas Eugenijus 800
162. Gailius Anzelmas Titus....150
176. Repečkos M. ir I. 500
180. Bersėnaitė-Cers Zita 400
282. Vaitkūnai Petras ir Helena 4,300
284. Dargis Viktoras 5,000
289. Šulma Vladas 3,000
303. Jankūnas Albertas 795
327. Hamiltono DLK Algirdo šaulių kuopa 200
348. Strikaitis Kostas 200
354. Vitkūnas J. 3,500
394. Zavadskienė Vera 220
447. Markelio Lino atm. 135
455. Rimšų Prano ir Kamilės atm. 800
537. Stalioraičio Juozo atm. 900
596. Čepo Stasio atm. 1,055
673. Kaziūnas A. 1,900
766. Toronto Lietuvių namai 7,450
790. Gaputytė Monika 900
851. Januškevičius C.A. 1,200
898. Šarauskai Mečys ir Emilija 510
914. Sakalas Pranas 200
946. Mitalo Adolfo atm. 700
947. Radzevičienė Leonarda.....700
988. Bersėnienė Vida 600
1030. Bernotas Pranas ir Helena 3,400
1039. Didžbalio Jono atm. 1,740
1040. Domeikos Juozo atm. 415
1078. Macevičiūtė Marija 300
1086. Vilčinskas Kazimieras ir Birutė 300
1132. Savickas Balys 1,000
1138. Noreikos Felikso atm. 500
1195. Bražiūnas Petras 1,000
1219. Jankūnienė Dara 600
1242. Girnys Kazys 400
1303. Ralio D. test. palikimas 39,000
1310. Fredas St. 800
1318. Uleckas Gintaras 200
1355. Steponavičius Bronius ir Aleksandra 200
1376. Janušoniai S. ir F. 200
1379. Uleckas Juozas 200
1380. Kšivickienė Alina 300
1402. Štuopio Povilo atm. 1,000
1434. Malis Petras 200
1435. Malienė Janina 200
1454. Čepaičio Apolinaro test. palikimas 1,405
1478. Noliaus Alberto atm. 225
1479. Svilo Juozo atm. 770
1483. Radzevičiaus Petro atm.....415

PRADINIAI ĮNAŠAI:

Sniečkienė Paulina 25
Vekterio Leono atm. 30
Bakevičiaus Balio atm. 50
Kvederys Joseph 20
Mačiulaitis Edvardas 50
Žitkus V. 30
Kriščiūnas Vitas ir Jadvyga 10

Naujus narius sveikiname, papildžiusiems įnašus dėkojame, pradinius įnašus padariusius kviečiame papildyti iki $100 ir tapti pilnateisiais fondo nariais. ***KLF***

ALDONA NAŠLĖNIENĖ iš Vilniaus skautų ir ateitininkų bendrose Kūčiose tarė jautrų žodį, kviesdama aplankyti atgimstančią Lietuvą Nuotr. St. Dabkaus.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

- *Patarnauja lietuvių kalba.*
- *Nemokamas namų įvertinimas*

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

Mes turime visko pigiomis kainomis, ką žmonės reikalauja Lietuvoje.

Siūlome patį didžiausią elektronikos pasirinkimą, kurį galima naudoti JAV, Europoje ir Lietuvoje.

Žemos kainos ELEKTRONICS
110V ar 220V, PAL-SECAM-NTSC tinkami naudoti Lietuvoje!

Visi videomagnetofonai pritaikyti naudojimui Lietuvoje. Prieinamos kainos.

Telefonai: (416) 663-9497, (416) 665-4250

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712
694-1013
Namų tel. 762-3502
Roman Demkiw

Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.

Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.

Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

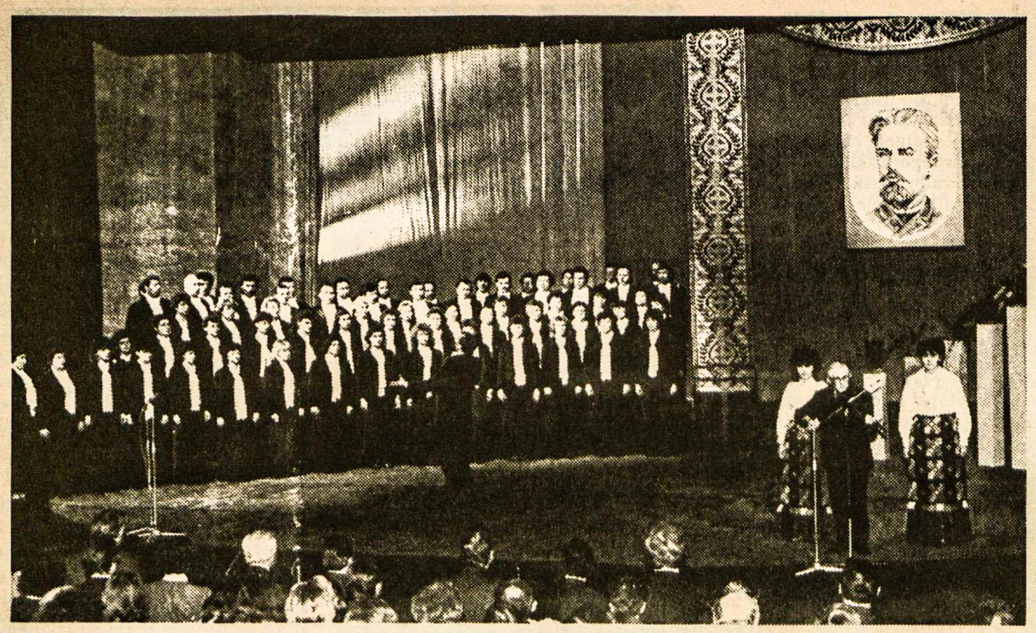

Dr. Vinco Kudirkos gimimo ir "Varpo" sukakčių minėjimas Vilniaus dramos teatre pradedamas Lietuvos himnu tapusia "Tautiška giesme". Himną gieda Petro Bingelio vadovaujamas Kauno choras, paties dr. V. Kudirkos smuiku groja aštuoniasdešimtmetis Stasys Ankevičius, saugojantis klėtelę Paežeriuose Nuotr. V. Gurevičiaus

Motetas nemirtingųjų įsimylėjėlių garbei

Kosto Ostrausko pjesė "Eloiza ir Abelardas"

VYTAUTAS A. JONYNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Tokia maždaug būtų istorinė medžiaga, iš kurios teko austi Ostrauskui savo kūrinį scenai. Ją man teko susirast dviejose knygose:

Marjorie Worthington, *The Immortal Lovers-Heloise and Abelard.* (Garden City, N.Y. Doubleday, 1960), ir Elizabeth Hamilton, *Heloise* (London, Hodder and Stoughton, 1966). Jokių prasilenkimų su tuo, kas yra istoriniuose veikaluose, K. Ostrauskas sau neleido. Veikiau stebina jo išradingumas, sugebėjimas puse lūpų perteikt žiūrovui, kad veikėjai scenoj kažką slepia ar kad jų elgesio motyvai kiti. Bet pats autorius nieko neinsinuoja. Be abejonės, buvo galima veikalą ištęsti, jį subuitinti, pavaizduojant, pavyzdžiui, kokie buvo kai kurie vienuolynai ar kaip ir kada kanoninė teisė aprobavo stojančių į vienuolius vedusių apsisprendimą. Bet visumoj Ostrausko stilizacija visiškai vykusi.

Akivaizdu, kad autorius, gerai išstudijavęs praeities faktus, atrinko tai, kas būtina jo veikalo dinamikai. Jis santūriai perteikia laiko koloritą, vidurį amžinę nuotaiką, kuri neišvirsta niekur į grubią parodiją. Gal kiek per mažai erdvės porelės meilės svaigulių pavaizdavimui, bet šiaip žiūrovas pergyvena ištisą emocijų spektrą. Įvedamas net vienas gana svarbus personažas, kvanktelėjęs vėliau Abelardo tarnas Bernardas, kurio istoriniai šaltiniai nemini ir kuris reikalingas scenos įtampai, kai Abelardas nujaučia prieš jį rengiamą sąmokslą.

Iš viso sumaniai įvairuojamas spektaklio ritmas. Yra scenų, kuriose dalyvauja pagrindiniai veikėjai, ir jų eiga palyginti lėta. Bet yra ir "masinių" scenų, kur užplūsta visoks proletariatas – studiozai, vienuoliai, valkatos – kurie komentuoja įvykius. Jų tempas itin greitas. Jose gausu humoru, žodžių žaismo, aforizmų blizgesio. Jose neišvengiamai taip pat dalyvauja Astrolabas.

To personažo įvedimas iš viso nelauktas. Iš istorinių traktatų žinom, kad nei Eloiza, ne Abelardas juo nesirūpino. Pjesėje tačiau jis atlieka pasakotojo vaidmenį. Kodėl Ostrauskas susigalvojo taip sukomplikuoti uždavinį? Faktinai juk nėra nieko paprasčiau, kaip paversti Eloizos ir Abelardo istoriją televizine "docu-drama", įvedant tradicinį pasakotoją, kurio balsas ateina iš užkulisių ("off screen"), bei suvaidinant protarpiais kai kurias sceneles, bet visumoj paliekant tam pasakotojui aptarti ekrane matomus gamtovaizdžius, foliantų iliustracijas ir t.t.

Kalbu tartum žinodamas, nes kaip tik tokį "istorinį reportažą" rodė Kanados televizija prieš kokį dešimtį metų. Jis buvo visai efektingas, ypač meilės scenose.

Matyt, Ostrauskui prireikė Astrolabo scenoj dėl kitų priežasčių. Tiesa, jo dar nebuvo pasaulyje, kai liepsnojo meilės laužas, bet jis gali žinoti užkulisius, perprasti, kur Abelardas savaip "nusmailina" tikrovę savo nelaimių kronikoje. Ironijos blykčiojimais tada Abstrolabas atidengia tėvo pagyrūniškumą ir menkystę. Motinos atžvilgiu Astrolabas kur kas pakantesnis.

Yra dar vienas epizodinis veikėjas-Šauklys, varąs visus gulti. Jo monologėlis epiloge užbaigia veikalą pakilia, poetiška gaida.

* * *

Iš viso esama veikale nuostabaus sustygavimo, simetriško kai kurių scenų kartojimo sąmojaus, kibirkščiavimo, kurį sukelia nuolatinis Astrolabo komentaras. Viso to dėka sukuriama fejeriška, elegantiška atmosfera, tarsi klausytume kokio virtuozo smuikininko koncerto. Kad K. Ostrauskas yra pasibaidęs komponuot savo pjeses muzikinio kūrinio pavyzdžiu, panašiai kaip šiandien tai daro Milan Kundera prozoj, yra žinoma nuo seno. Neatsitiktinai viena jo pjesių knyga buvo pavadinta *Kvartetu* (1971). *Eloizos ir Abelardo* atveju tačiau tasai autoriaus sugebėjimas harmonizuoti pasiekia naujas aukštumas. Ne vien gerai parenkamos ištraukos iš Šv. Rašto *Giesmių giesmės,* lotyniškų teologijos traktatų ar smulkių citatų. Nemažiau autoriui rūpi ir kalbų "tembro", pavadinčiau, dalykai. Ypač tai akivaizdu šūksniuose prancūziškai "Oh, mon Dieu!, kurie dažnai pasigirsta kažkaip tokiose vietose, kai atrodo nei lietuviškas, nei lotyniškas riktelėjimas nebūtų paveikus.

* * *

Staigmena skaitytojui yra autoriaus užmojis kryžminimo būdu suteikti savo pjesei visuotinesnę dimensiją, kai staiga įvežamas scenon ratukuose filosofas Jean-Paul Sartre išvėpusiu veidu, kurį sukaustė paralyžius. Dingteli mintis: dramaturgas nori pasakyti, kartu su Volteru, jei istorija ir nesikartoja, tai žmonių tipai kartojasi, būna tie patys. Tačiau bent pradžioje tas sugretinimas nepraeina. Šiaip ar taip Abelardas buvo tamsių žmonių auka, iškastruotas smurtu, tuo tarpu kai J. P. Sartre'as pats save iškastravo savo sovietofilija ir buvo ligos auka.

Pigiai skamba ir scenoj keliamos diskusijos, kas baisiau vyrui – prarasti "gamybos įrankį" ar protą? Matyt, autoriui rūpėjo ta įsibrovėlių scena priminti, kad kovot už moterų tiesas nėra naujas dalykas pasaulyje. Tas įtarpas vis dėlto nesulėtina veiksmo, nenuverčia pjesės nuo bėgių. Jis tik padeda labiau išryškinti švelnią Eloizos asmenybę, taip patrauklią egoistinei vyrų padermei.

Simone de Beauvoir, mūsų vaizduotėj kietos kaip uknolis, asmuo nėra nei pašiepiamas, nei šaržuojamas. Gal tik kiek nesuprantamas yra jos aimanavimas, kad Jean-Paul turėjęs tiek mylimųjų. Juk ji sava valia sudarė laisvos santuokos sandėrį su Sartre'u. Šiaip nuostabiu glaustumu scenoj išsakomos Beauvoir pažiūros ir kai kurios "egzistencializmo popiežiaus" mintys. Tolydžio viskas ima skendėti poetiškuose žmogiškos atvirybės rūkuose.

Labai vykusiai išryškinamas taip pat pagrindinis pasaulėjautos skirtumas tarp tų dviejų, viena kitą atjaučiančių moterų. Kai Simone aimanuoja "Jo mirtis mudu išskiria. Mano mirtis mūsų nebesujungs", Eloiza, likusi viena, ramiai sau šnabžda: "Iki pasimatymo ir tau, mielasis Abelardai. Mudu susitiksim!"

* * *

Pjesės skaitytojui nėra jokia paslaptim, kad K. Ostrausko simpatijos linksta Eloizos pusėn. Tai tarp kitko patvirtina ir jo pjesės ištraukų paaiškinimai, kai du *Eloizos ir Abelardo* fragmentai buvo spausdinti *Metmenyse* (nr. 52,1986). Nepaisant to, Ostrauskas niekur nesušaržuoja nei Abelardo, nei Fulberto, nors skaitytojui aišku, kad jų būta nemažų menkystų. Būdinga taip pat, kad ištikimai laikydamasis *Historia calamitatum* versijos, jis neparodo Fulberto kaip seno pavyduolio, nuvilto Abelardo varžovo, nors šio kontinento žmogui, kur kraujomaiša taip paplitus, toks veikėjo interpretavimas būtų visiškai pateisinamas.

Eloiza ir Abelardas nėra jokia "Lesedrama", kurią tenka pervaryt žiovaujant, iš pareigos. Ji nepaprastai lengvai skaitoma, žavinga savo lakumu ir vakarietiška dvasia. Ji primena Italo Calvino skaidrybę, išradingumą, virtuoziškumą. Išleista tuo metu, kai atrodė, jog išeivijos literatūra nebeturi iš ko šakotis, nes jos horizontai nykulio aptemdyti. Ši knyga savo brandumu, žodžio kultūra teikia skaitytojui džiaugsmą ir įsitikinimą, kad lietuvio autoriaus kūryba gali žengti koja kojon su geriausiais Vakarų Europos dramaturgais. Ir pasidaro labai gera širdyje.

Žinoma, labai norėtųsi, kad *Eloiza ir Ebelardas* išvystų rampos šviesą, vaidinama profesionalių aktorių ir režisuojama gero režisieriaus. Vargu tik ar tokio įvykio greit sulauksim.

Kostas Ostrauskas, ELOIZA IR ABELARDAS. Historia calamitatum. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas. Knygos apipavidalinimas – Danutė Kunca. Čikaga, 1987 m., 124 p. $8.00.

Atsiųsta paminėti

Į LAISVĘ Nr. 104 (141) 1988 gruodis. Rezistencinės minties ir politikos žurnalas. Redaktorius: Juozas Baužys. Į Laisvę leidžia Lietuvių fronto bičiuliai. Metinė prenumerata: JAV, Kanadoje ir Australijoje – 10 JAV dolerių, Europoje ir P. Amerikoje – 7 JAV doleriai. Garbės prenumerata: $20 JAV dolerių.

FIGHTERS FOR FREEDOM (PARTIZANAI) – Juozas Daumantas. Antra laida (anglų kalba) 279 p. su papildymais: kovų žemėlapiai ir Adolfo Damušio palyginimai su Afganistano partizanais. Ši knyga svarbi mūsų jaunimui ir svetimtaučiams, ypač dovanotina valdžios atstovams supažindinti su lietuvių partizanų veikla. Išleido Kanados lietuvių komitetas žmogaus teisėms ginti, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada. Kaina: $10. – (Kanadoje – kanadiškais, kitur – JAV doleriais.) Pašto persiuntimui pridėti $1 – Kanadoje, kitur – $2.

Kazys Boruta, WOODEN MIRACLES or The Life and Works of Vincas Dovine Maker of Gods. Translated from the Lithuanian by Milton Stark. Pencil Drawings by V. K. Jonynas, 1988 Morkūnas Printing Chicago.

LIETUVA. Filatelistų draugijos biuletenis, 1988 Lietuvos nepriklausomybės metai 2-205.

ANTANINA GARMUTĖ

Spanguolėlė...

Mėnuo – saulužę kėlė.
Sesuo – žvaigždė šviesi. –
Užaugai ulytėlėj
ne tokia kaip visi.

Uogele – spanguolėle,
Ar dega pinigai? –
Ko žvengia kaip pašėlę
Obuolmušiai žirgai? –

Ištraukę kardą nuogą –
Ne saule nešini...
Uogele, šilo uoga,
Kuo samanas gini?

Uogele, spanguolėle, –
Uogele – atgaiva, –
Likai ne ulytėlėj, –
O girioj – ties kalva!...

Toj girioj vėjai žvarbūs
Neglostė tau galvos...
Vaitoja lūpos vardą
švenčiausią – LIETUVOS!

Dainavos šilai

Sugrįžtu į sodžių
Vakare vėlai,
Kai pavargę ošia
Dainavos šilai.

Sename atšlaime
Mena mus klevai,
Apie sunkią laimę
Krūpčioja javai...

Garbanotas šilas
Po audrų atžels! –
Gal tėvulis žilas
Vartelius atkels?

Gal iš lauko grįžus
Pasitiks mama?...
Liūdinti prie kryžiaus
Žemė mylima?...

Ošia, ošia, ošia
Vakare vėlai –
Saulėn atsilošę
Dainavos šilai!...

Kadugiai

Kur skambūs upokšniai
čiurlena, –
Upėtakiai blyksi žaibais, –
Atšlaitės prie vieškelio seno
Pakvipo žaliais kadugiais.

Jų niekas su meile nesėjo,
Neglostė pavargus ranka. –
Užaugo pagairėje vėjų
Našlaičiai žali, ties lanka.

Užaugo ir ilgesį beria
Rasotom naktim į žvaigždes,
Mėnesienoje pašalą geria
Ir uogas nokina svaigias.

Ir laukia kažko jie, vis
laukia...
O vieškeliai bėga žeme –
Ir šaukia, ir šaukia, ir
šaukia
Sugrįžt į Tėvynę mane! –

Kur skambūs upokšniai
čiurlena,
Kur saulėje bąla rugiai...
Kur keliais į gimtąjį namą
Pareina žali kadugiai!...

Pėdos Dzūkijoje

Niekad nepriprasime!... O ne! –
Prie tuščių ir melagingų mostų! –
Eina pėdos Tėviškės žeme –
ir ne tam, kad vargo brolį guostų...

Eina pėdos, kruvinos, žeme, –
Sapalioja... apie tyrą žmogų!...
Ne vienam darželyje, kieme
Nuo kančių ir ašarų pralobę!

Prie švenčiausios Nemuno tėkmės
Vakar šitos pėdos atsibastė, –
Vėl ieškos "gyvenimo prasmės":
Ką dabar, Dzūkijoje, užkasti?

Mūsų Merkio ir Ūlos krantuos
Ieško dzūko širdyje... palaimos!
Šitos pėdos – veislės prakeiktos:
Neatleisim jų vaikams ir ainiams!...

Eina pėdos – Kaino giminės –
Šmeižę, girtuokliavę, trėmę, smaugę...–
Apie mus čia akmenys kalbės,
Po dangum lietuvišku užaugę! –

Verkdamos pušelės tylios oš:
"Eina pėdos... kruvinos... žeme! –
Sesės, iš gimtinės pavergtos,
Budelio išniekintos, – eime!"...

"LKB kronikos" VIII-tas tomas

V. KOLYČIUS

Įvykiai ir padėtis mūsų krašte taip greitai keičiasi, kad daug kam atrodo, jog "LKB kronika" jau yra pasenęs dalykas ir nebevertas dėmesio. Tačiau yra brangus istorinis turtas, per 15 metų rašytas krauju. Tai yra dokumentai, kurie liks istorijoje ir dėl kurių ne vienas mūsų tikintysis yra praėjęs Kryžiaus kelius Sibire ar KGB kalėjimuose.

1987 metų pabaigoje pasirodė "LKB kronikos" VIII-tas tomas, į kurį yra įdėti 8 jos numeriai (60-67). Šį tomą, kaip ir kitus, išleido Lietuvos kronikos sąjunga Čikagoje. Viršelis ir iliustracijos yra seselės Mercedes. Šis tomas yra skirtas Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakčiai paminėti. Viršelį puošia Lietuvos krikščionybės sukaktuvinis medalis; aplamai visas tomas gražiai išleistas ir palieka estetinį vaizdą. Svarbiausias betgi dalykas – tai yra turinys, kuriame atsispindi Lietuvos tikinčiųjų pastangos ir kovos likti ištikimais Jėzui Kristui ir Jo Bažnyčiai.

Pačioje pradžioje yra išsamus, nors ir ne labai ilgas, straipsnis "Krikščionybės kelias į Lietuvą", parašytas prof. P. Rabikausko, S J.

Leidėjai savo žodyje nušviečia "LKB kronikos" 15 metų nueitą kelią. Jau minint jos dešimtmetį leidėjai rašė: "LKB kronikos' gyvavimas per ištisą dešimtmetį sistemoje, kurioje pilna šnipų, ginkluotų geriausia sekimo technika, išdavikų ir pataikūnų, yra beveik stebuklas". Tas stebuklas nusitesė 15 metų, iki šių laikų. Dievas savo žmones apsaugo. Jis nepašalina problemų, sunkumų, ar persekiojimų, tačiau kiekvienoje situacijoje Jis yra kartu ir duoda stiprybės viską pernešti.

Kiekvienas "LKB kronikos" numeris buvo skiriamas arba atskiriems asmenims, arba kokiam įvykiui, kuris reikšmingas tikintiesiems. Visi 8 numeriai apima maždaug 2 metų laikotarpį: nuo 1983 m. lapkričio 1 d. (Nr. 60) iki 1985 m. liepos 16 d. (Nr. 67).

"LKB kronikos" pabaigoje įdėtas slaptas Lietuvos TSR ministrų tarybos nutarimas kultų įstatymų reikalais. Tai nuostatai ir gairės, kaip sekti visą Bažnyčią ir tikinčiuosius, kad jie negalėtų laisvai kvėpuoti.

Tačiau visi tie įstatai nepajėgė nuslopinti tikinčiųjų dvasios. Jadvyga Bieliauskienė, teisiama Vilniaus Aukščiausiame teisme, pareiškė: "Ar Dievo išpažinimas gali būti grėsmė valstybei? Žmonių moralinis supuvimas – štai kur tikroji grėsmė... Prisikels Lietuva Dievuje – taps švari, sveika, tvirta, tada, nors tūkstantį metų truks mažųjų tautų sunaikinimo siekianti santvarka, lietuviais mes išliksime..."

Tai dalis mūsų tautos istorijos, kurioje matome mūsų tautos karžygius ir tuos, kurie parsiduoda "dėl gardaus valgio šaukšto".

"LKB KRONIKA" VIII-TAS TOMAS. Tiražas 3000, kietais viršeliais $10. Išleido Lietuvos kronikos sąjunga, 6825 S. Talman Ave, Chicago, IL 60629, USA.

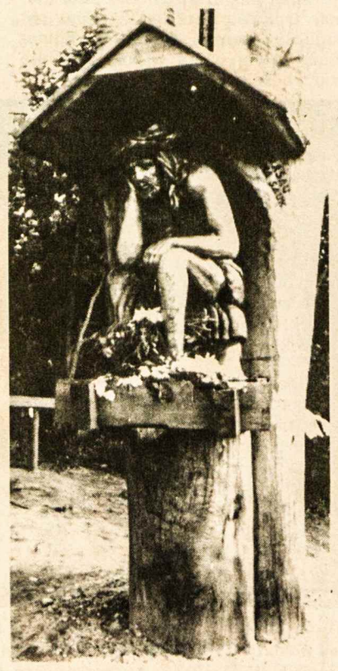

Prie įėjimo į garsųjį Kryžių kalną Lietuvoje rymantis Rūpintojėlis Nuotrauka gauta iš Lietuvos

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai yra skirtas dr. Sauliaus Sužiedėlio veikalas anglų kalba "The Sword and the Cross: a History of the Church in Lithuania", kurį netrukus išleis "Our Sunday Visitor" leidykla Huntingtone, Indijanos valstijoje. Veikalas, turintis 264 psl., kainuoja $9.95 JAV. Jo parašymu ir išleidimu rūpinosi Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas.

Dailininkų Julijos ir Jurgio Šapkų paroda 1988 m. lapkričio 6-30 d.d. įvyko Kalifornijos universitetui Los Angeles mieste priklausančio Tarptautinio studentų centro galerijoje. Dailininkai J. ir J. Šapkai šiuo metu gyvena pietinės Kalifornijos pajūrio mieste Manhattan Beach. Dail. J. Šapkienei, gimusiai ir dailę studijavusiai Vokietijoje, atstovavo gamtovaizdžiai, gėlės ir natiurmortai. Dail. J. Šapka nesiriboja vien tik akvarelėmis, bet kuria ir terakotines keramikos skulptūras, susietas su senaisiais lietuvių liaudies meno medžio raižiniais ir drožiniais. Dail. J. Šapkos tapyboje vyravo religinės temos, kartais susietos su Lietuva — pvz. "Šv. Kotryna Vilniuje".

Vašingtono ir apylinkių lietuviams D. Lukienės sudarytas komitetas 1988 m. lapkričio 19-20 d.d. Marylando universiteto suaugusių švietimo rūmuose surengė susipažinimą su fotomenininko Algimanto Kezio miestovaizdžių albumu "Cityscapes". Šia proga buvo surengta ir jo vežiojama lietuvių dailininkų darbų paroda, keliaujanti iš vieno miesto į kitą. Parodos lankytojai turėjo progą įsigyti lietuvių dailininkų kūrinių. Apie paskutinį fotomenininko A. Kezio nuotraukų albumą "Cityscapes" ir jo pasiektus laimėjimus šioje srityje kalbėjo buvęs čikagietis Antanas Dundzila. Jis priminė, kad fotomenininkas A. Kezys spalio 28 d. yra sulaukęs amžiaus šešiasdešimtmečio. Šia proga jam sugiedota "Ilgiausių metų".

Estrados sol. Violetos Rakauskaitės-Štromienės pirmąjį koncertą Klivlando lietuviams surengė vietinis jaunimo stovyklavietės "Dainava" globėjų komitetas — pirm. dr. Marius Laniauskas, sekr. Regina Šilgalienė, ižd. Albertas Sušinskas, nariai — Vladas Čyvas, Viktoras Palūnas ir Vacys Rociūnas. Koncertas 1988 m. lapkričio 12 d. įvyko didžiojoje Dievo Motinos parapijos salėje. Jo pelnas buvo skirtas JAV lietuvių jaunimo "Dainavos" stovyklavietei. Koncerte skambėjo M. Vaitkevičiaus "Dainuokit, vyturiai", V. Telksnio "Po vestuvių", P. Gaulės "Melagė Ramunė", B. Gorbulskio "Kol žemė sukas", ištraukos iš Fredericko Loewe's populiarios operetės "My Fair Lady" bei kitų kompozitorių kūriniai. Palydai V. Rakauskaitė-Štromienė panaudoja 1975 m. iš Lietuvos atsivežtus orkestrinius įrašus. Trumpais lietuviškais intarpais ji paaiškindavo kitomis kalbomis atliekamas dainas, supažindindavo su kompozitoriais. Sol. V. Rakauskaitė-Štromienė išeivijoje yra išleidusi dvi estradinės muzikos plokšteles — "Violeta I" ir "Violeta II".

Aktorius Henrikas Kačinskas, žymusis dailiojo lietuviško žodžio garsintojas išeivijoje, mirė Floridoje 1986 m. rugsėjo 28 d., nepalikęs nė vienos plokštelės savo talento gerbėjams. Tą memorialinę plokštelę iš turėtų įrašų dabar paruošė iniciatorių grupė — satyrinės poezijos atstovas Antanas Gustaitis, buvęs "Amerikos balso" lietuvių skyriaus vadovas Alfonsas Petrutis ir "Laisvės varpo" radijo programos vedėjas Petras Viščinis. Apipavidalinimas — dail. Prano Lapės, techninė priežiūra — filmininko Romo Šležo. Plokštelėn įtraukti Henriko Kačinsko skaitomi Kristijono Donelaičio, Maironio, Vinco Krėvės, vysk. Antano Baranausko, Balio Sruogos, Vinco Mykolaičio-Putino, Antano Miškinio, Bernardo Brazdžionio, Stasio Santvaro, Oskaro Milašiaus, Kazio Inčiūros, Kazio Binkio, Henriko Radausko ir Juozo Kėkšto kūriniai. Plokštelę pagamins "Vogt Quality Recordings" bendrovė Bostone. Be jau minėtų iniciatorių, plokštelės išleidimu rūpinasi Aleksandra Gustaitienė, Juozas Kazickas ir inž. Juozas Rasys.

Vilniaus operos ir baleto teatre jauna balerina Vilma Putkalytė pirmą kartą atliko Mirtos vaidmenį A. Adamo balete "Žizel". M. K. Čiurlionio meno mokyklą Vilniuje ji yra baigusi prieš aštuonerius metus. Lig šiol V. Putkalytė į baletų spektaklius įsijungdavo tik nedideliais vaidmenimis. Jaunajai šokėjai V. Putkalytei Mirtos vaidmenį padėjo paruošti Lietuvos baleto veteranė Tamara Sventickaitė-Kunavičienė.

Prancūzų kompoz. Ch. Gounod "Faustas" Lietuvos operos teatro scenon atkeliavo 1922 m. kovo 16 d. Nuo to laiko ši opera turėjo kelis pastatymus ir dabar vėl susilaukė premjeros Vilniaus operos ir baleto teatre. "Fausto" populiarumą liudija faktas, kad naujoji premjera Vilniuje buvo jau 540-tasis "Fausto" spektaklis Lietuvos operoje, paruoštas dirigento V. Viržonio, Estijos dail. E. Renterio, vyr. rež. R. Sipario, kuriam kadaise teko dainuoti Mefistofelį, chormeisterių A. Armino ir R. Tilviko, esto baletmeisterio E. Sauvės. Margaritos vaidmenį yra paruošusios keturios solistės — I. Milkevičiūtė, S. Jonaitytė, S. Stonaitytė ir R. Tumuliauskaitė, Fausto — E. Kuodis, S. Larinas ir B. Tamašauskas, Mefistofelio — N. Prudnikovas, V. Bakula ir V. Kuprys.

Kaune dr. Vinco Kudirkos atminimas įamžintas jo vardo suteikimu V-jai vidurinei mokyklai, kuri dabar vadinsis Kauno Vinco Kudirkos vidurine mokykla. Vilniaus televizija Kalėdų pirmą dieną transliavo dr. Vincui Kudirkai skirtą laidą "Kol jaunas, o broli . . ." Scenarijų paruošė televizijos literatūros ir meno redakcijoje dirbanti Nijolė Baužytė, režisavo J. Sabolius. N. Baužytė nusiskundžia, kad yra žuvusi beveik visa autentiška medžiaga apie dr. V. Kudirką. Liko tik jo literatūrinis palikimas, prieš II D. karą J. Būtėno išleista monografija, iš specialių fondų iškelti spaudiniai. Lietuvos radijas transliavo į keturias dalis padalintą Kazio Inčiūros pjesę "Vincas Kudirka", parašytą dar prieš II D. karą. Radijo spektaklius paruošė rež. D. Keturakytė, dr. V. Kudirkos vaidmenį — aktorius J. Rygertas.

Pagrindinis dr. Vinco Kudirkos 130 metų gimimo ir "Varpo" šimtmečio minėjimas įvyko antrą Kalėdų dieną Vilniaus dramos teatre. Jis pradėtas 1898 m. rugsėjo 15 d. "Varpe" paskelbta dr. V. Kudirkos "Tautiška giesme", tapusia prisikėlusios nepriklausomos Lietuvos himnu, kuris dabar vėl atgavo laikinai prarastas savo teises. Himną giedojo Petro Bingelio vadovaujamas Kauno akademinis choras, paties dr. V. Kudirkos smuiku pritariant žilagalviui mokytojui Stasiui Ankevičiui, saugojančiam muziejumi tapusią klėtelę Paežeriuose. Įvadinį žodį tarė akademikas Jonas Lankutis, jubiliejinės komisijos pirmininkas, primindamas, kad dr. V. Kudirkos gyvenimas nesiribojo vien tik smuiku ir kanklėmis, bet simboliškai buvo susietas ir su gimtąjį kraštą žadinusiu bei dabar žadinančiu varpu. Apie dr. V. Kudirkos poeziją ir publicistiką kalbėjo jo kūrybinį palikimą tyrinėjanti docentė Aldona Vaitiekūnienė. Koncertinę programą, sudarytą iš dr. V. Kudirkos eilėraščių, publicistikos ištraukų, jo surinktų liaudies dainų, papildytą G. Petkevičaitės-Bitės atsiminimais, M. K. Čiurlionio ir J. Naujalio kūriniais, G. Kuprevičiaus šiam minėjimui specialiai dr. V. Kudirkos eilėraščio tekstu sukurta daina "Varpas", atliko deklamacijomis pasižymėjęs aktorius Laimonas Noreika, grupė Kapsuko (Marijampolės) dramos teatro aktorių, smuikininkas P. Kunca, pianistas E. Ignatonis, Vilniaus konservatorijos liaudies instrumentų ansamblis "Sutartinė" su solistėmis L. Domikaite ir R. Maciūte, Skriaudžių liaudies ansamblis "Kanklės" ir Kauno akademinis choras. Įspūdingai skambėjo jo atliekama naujoji G. Kuprevičiaus ir dr. V. Kudirkos daina "Varpas", ekrane rodant su jo gyvenimu ir kūryba susijusių vietovių vaizdus. Koncerto scenarijaus autorius ir režisierius — G. Sederavičius, dailininkė — J. Malinauskaitė, kino režisierė — B. Pajėdienė.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:
90-179 d. term. ind. 9¼%
180-185 d. term. ind. 9¼%
1 metų term. indėlius 9½%
2 metų term. indėlius 9½%
3 metų term. indėlius 9½%
1 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
2 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
1 metų GIC-mėn. palūk. ... 9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP 8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 10¾%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10¾%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10¾%
Specialią taup. s-tą ..... 8 %
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk .... 9 %
Kasd. pal.čekių sąsk.iki 5¾%

IMA UŽ:
Asmenines paskolas
nuo ..... 12 %
Sutarties paskolas
nuo ..... 12 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 11½%
2 metų 11¾%
3 metų ..... 12 %
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 10¾%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS

an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191
namų 537-2291

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3
Telefonas 252-8863

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

T.V.

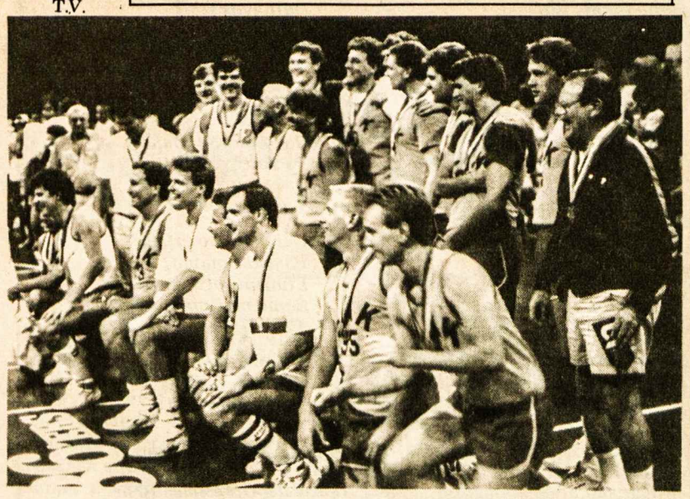

Krepšininkai iš Lietuvos (šviesiais marškinukais) PLS žaidynėse Adelaidėje laimėję aukso, (tamsiais) – Niujorko Lietuvių atletų klubas pasipuošę sidabro medaliais Nuotr. R. Sondos

PLS žaidynių Adelaidėje

1988 m. gruodžio 26-31 d.d. varžybinė dalis

Vyrų krepšinis. Dalyvavo 10 komandų, kurios buvo suskirstytos į dvi grupes, po penkias kiekvienoje. Taškų sistema (round robin), varžovams teko sužaisti po 4 rungtynes. **A. grupėje** rikiavosi: Niujorko atletų klubas – laimėdami 4:0, Lietuvos komanda 3:1, Čikagos "Lituanica" 2:2, Adelaidės "Vytis" 1:3, Melbourno "Varpas" 0:4. **B. grupėje:** Australijos lietuvių rinktinė 4:0, Toronto "Vytis" 3:1, Detroito "Kovas" 2:2, Klivlando "Žaibas" 1:3 ir Perto "Tauras" 0:4.

Pusfinaliuose Niujorko LAK prieš Toronto "Vytį" 40:37 (20:24) ir Lietuvos krepšininkams prieš Australijos rinktinę laimėjus 44:42 (20:21), baigmėje teko žaisti dėl I-mos vietos ir, čia, Lietuvos krepšininkams nugalėjus N.Y. LAK 55:50, jie ir tapo žaidynių čempionais, kartu laimėdami aukso medalius. Niujorko LAK teko antroji vieta ir sidabras. Dėl trečios vietos rungėsi Toronto "Vytis" su Australijos rinktine, kur "Vytis" išėjo laimėtoja rezultatu 48:36 ir pasipuošė bronzos medaliais.

Visos rungtys buvo pravestos žaidžiant du kėlinius po 20 min, nestabdant laiko. Prieššaismiuose Lietuvos krepšininkai pralaimėjo vienas, vienintėles šiose žaidynėse prieš Niujorko LAK 50:51 (29:33), kuriose, Niujorko LAK A. Šimkus (207 cm) buvo nesulaikomas ir pats vienas atletams pelnė 30 taškų.

Aplamai, žvelgiant į komandas, bent penkios iš jų, įskaitant krepšininkus iš Lietuvos, buvo vienodo pajėgumo. Daugiau laimė ir neįprastas laiko nestabdymas rungtynių metu lėmė rezultatus ir laimėjimų nukrypimą vienų ar kitų naudai.

Svečių komandą iš Lietuvos sudarė: Erikas Bublys (21 m., 207 cm.), Dainius Giedraitis (20 m., 188 cm.), Artūras Jakubauskas (18 m., 198 cm.), Tauras Stumbrys (18 m., 192 cm.), Gvidonas Markevičius (19 m., 190 cm.) – visi iš Kauno "Žalgirio". Vilmantas Jankūnas (21 m., 206 cm.), Artūras Karnišovas (17 m., 203 cm.), Gintaras Bačianskas (21 m., 194 cm.), Linas Kvederavičius (21 m., 198 cm.) – visi iš Vilniaus "Statybos". Treneris: Raimundas Sargūnas – Lietuvos nusipelnęs treneris.

(Apie jaunių, moterų krepšinį, tinklinį ir kitas varžybas, daugiau sekantį kartą. Red.)

Toronto vytiečiai Australijoje

Trečiosios pasaulio lietuvių sporto žaidynės buvo suruoštos 1988 m. gruodžio 26-31 d.d. Adelaidės mieste Australijoje. Tai buvo pilna prasme pasaulio lietuvių žaidynės, nes jose dalyvavo ir sportininkai iš Lietuvos. Į kitoje pasaulio pusėje vykusias žaidynes buvo nuvykusi 17-kos vytiečių grupė, susidedanti iš krepšininkų, palydovų ir žiūrovų.

Tenka pasidžiaugti, kad po 6 dienas trukusių varžybų vytiečiai pasipuošė bronzos medaliais, laimėdami 3-čią vietą vyrų krepšinio varžybose.

Pirmose rungtynėse "Vyčio" krepšininkai, žaisdami prieš pajėgią Australijos lietuvių rinktinę ir dar neįsidrąsinę, pralaimėjo 36:45. Tolimesnėse varžybose vytiečiai įveikė Detroito "Kovą" 51:45, Klivlando "Žaibą" 67:49 ir Australijos Perto "Taurą" 75:30.

Po šių laimėjimų vytiečiai savo grupėje užsitikrino antrą vietą ir pateko į baigminę grupę. Pusbaigmio rungtynėse po permainingos kovos pralaimėjo Niujorko LAK krepšininkams 37:40. Kovoje dėl trečios vietos, atsilygindami už pirmąjį pralaimėjimą, įveikė Australijos lietuvių rinktinę 48:36 ir laimėjo trečią vietą.

"Vyčio" komandoje žaidė: J. Karpis, R. Karpis, L. Ažubalis, R. Duliūnas, S. Rigato, K. Simonaitis, R. Stanulis, G. Sendžikas, H. Price. Komandai strateginiai talkino L. Meškauskas iš Hamiltono. **A.S.**

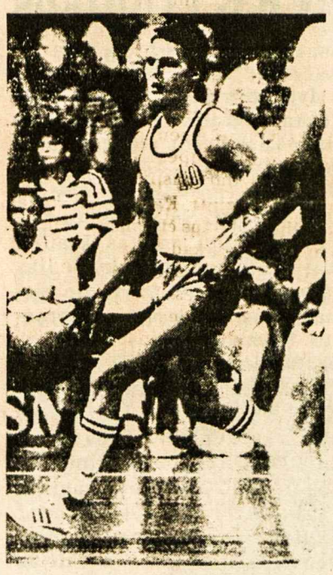

Susitikime Lietuvos rinktinė — Čikagos "Lituanica" aukštaūgis TAURAS STUMBRYS veda kamuolį ... Šias rungtynes 55:47 (20:23) laimėjo Lietuvos vaikinai

"Aušros" žinios

George Harvey ir York Humber gimnazijų patalpose vyksta 1988-1989 York Mens Basketball B divizijos pirmenybės. Pirmenybėse dalyvauja 14 komandų. Po paskutinių 3 laimėtų rungtynių "Aušros" vyrų komanda yra pirmaujančių eilėse. 1988 m. gruodžio 12 d. rungtynėse "Aušros" vyrai laimėjo prieš Contel-Roamers 85:71 (39:39). "Aušros" komandoje žaidė ir taškus pelnė: S. Žulys 6, I. Kongats 23, G. Rautinš 16, S. Arlauskas 12, V. Demantavičius 6, R. Kaknevičius 14, R. Tone 4, K. Bartusevičius 4, A. Valickas O, R. Underys. Apie sužaistas rungtynes sausio 11, 18 d.d. George Harvey gimnazijos patalpose ir sausio 25 d. York Humber sekantį kartą. **K. Š.**

Toronto lietuvių sporto klubo "Vytis" krepšinio komanda, laimėjusi bronzos medalį III-se PLS žaidynėse Adelaidėje. Pirmoje eilėje iš kairės: R. Stanulis, R. Duliūnas, L. Meškauskas (treneris), B. Price, R. Sonda (komandos ir išvykos vadovas). Antroje eilėje: G. Sendžikas, J. Karpis, S. Rigato, P. Simonaitis, T. Karpis, L. Ažubalis Nuotr. T. Stanulio

Skautų veikla

• Atsisteigusi okupuotos Lietuvos skautų sąga turi jau daugiau kaip du tūkstančius kandidatų. Atsiranda ir senų veteranų, kurie į sueigas atneša "Skautų aidą", išsaugotą iki šių dienų. Vyriausiu vadu paskelbtas Artūras Andriušaitis. Iškilminga sueiga įvyks vasario 12 d. Vilniuje, buvusioj Vytauto Didžiojo gimnazijoj. Taipgi, kaip pranešama iš Vilniaus, skautai atliks garbės sargybą, Vasario 16-tosios iškilmėse. **S.**

• Sesės, broliai akademikai! Visi kviečiami dalyvauti čiuožimo iškyloje, kuri įvyks sausio 28 d. 3 v.p.p. North York City Hall, 5100 Yonge St. tarp Sheppard ir Finch gatvių. Požeminio stotis North York centras. Yra daug vietų automobiliams pasistatyti. Atsiveskite vaikus, draugus. Po čiuožimo, pasišildysim ten pat restorane. Daugiau žinių gali suteikti Dalia tel. 661-0342 vakarais. **D.B.**

Seserys prie Baltijos jūros

Tris Baltijos valstybes – Lietuvą, Latviją ir Estiją, kaip tris seseris jungia ne tik jų geografinė padėtis, bet ir jų istorinė tekmė. Nors jų senovės ir viduramžių istorijos ir skiriasi, bet pirmasis atgimimas dvidešimtojo amžiaus pradžioje sutapo, ir beveik vienu metu visos trys pasiskelbė nepriklausomom valstybėm. Po 20-ties metų laisvo ir našaus gyvenimo ir vėl visos trys vienu metu pateko po Sovietų Sąjungos letena.

Būnant to paties likimo seserimis ir kilus norui geriau viena kitą pažinti, 1947 m. Esslingene, Vokietijoje, įsikūrė Pabaltijo moterų taryba, kurios tikslas ir buvo glaudesnis bendradarbiavimas, didesnis viena kitos kultūrinių apraiškų pažinimas. To pasekmėje buvo ruošiami suvažiavimai, skaitomos paskaitos, rengiamos parodos.

Persikėlus į užjūrius, Niujorke ši taryba persiorganizavo į Moterų klubą, o Toronte įsisteigė Baltic Womens Council – Pabaltijo moterų taryba. Lietuviškąją jos dalį sudarė 9 iš kiekvienos moterų organizacijos paskirtos atstovės. Pirmąja pirmininke buvo E. Yurkuvienė. Jos tikslas buvo tęsti toliau bendravimą su latvėm ir estėm, ruošti paskaitas, koncertus, parodas, poezijos ir literatūros popietes.

Pabaltijo moterų taryba palaikė glaudžius ryšius su Baltiečių federacija. Ilgainiui jos įsitraukė į platesnę politinę veiklą, kviesdamos Kanados valdžios pareigūnus pašnekėsiams, jų žmonas į arbatėles, bandant supažindinti juos su Pabaltijo kraštų politine padėtimi. Jos gyvai įsijungė į birželio 14 d. išvežimų minėjimus ir žmogaus teisėms ginti ruošiamus mitingus.

Paskutinieji 1988 m. vasaros ir rudens įvykiai Pabaltijyje šias tris tautas dar tampriau surišo, ir pasaulio spauda, rašydama apie vieną, tuojau prijungia ir kitas dvi, lyg norėdama parodyti, kad visos trys, kaip nedalomas vienetas turi daugiau galimybių kalbėt stipresniu balsu. Tie patys įvykiai taip pat reikalauja ir stipresnės Pabaltijo moterų tarybos veiklos, t.y. bendravimo, didesnės koordinacijos politiniame veikime, palaikymo glaudesnio ryšio su Pabaltijo kraštais, konkrečios jiems pagalbos išvystymo, platesnio išėjimo į vietinę spaudą, neleidžiant užmiršti, kad Pabaltijo valstybės yra pavergtos ir kovoja už savo egzistenciją. Tuos tikslus pasiekti jau neužtenka keletos moterų pastangų. Į tą veiklą yra būtinas įsijungimas ypač jaunesnės lietuvių moterų kartos. Todėl ir kviečiame visas, kurioms būtų įdomi tokio pobūdžio veikla, ateiti į viešą lietuviškosios dalies Pabaltijo moterų tarybos susirinkimą aptarti šios organizacijos tolimesnio veikimo gairių, nustatyti darbo planą, pasidalinti idėjomis ir pasiūlymais. Susirinkimas įvyks sausio 31., antradienį Lietuvių Namų posėdžio kambaryje 7.30 v.v. **I. M.**

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
9¼% už 90 dienų term.indėlius
9¼% už 6 mėn.term.indėlius
9½% už 1 m. term. indėlius
9½% už 2 m. term. indėlius
9½% už 3 m. term. indėlius
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.
10¾% už 1 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 3 m. GIC invest. pažym.
8¾% už pensijų planą (variable rate)
10¾% už 1 m. term. pensijų planą
10¾% už 2 m. term. pensijų planą
10¾% už 3 m. term. pensijų planą
8¾% už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 % už taupymo sąskaitą
9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo...12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų ..... 12 %
2 metų ..... 12 %
3 metų ..... 12 % (fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų...11 % (variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 69 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių namai —
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.
Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – savininkai
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL
REAL ESTATE LTD., REALTOR
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis. Nemokamas namo įkainojimas.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999
232-2322
DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, turįs septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:
• RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
• RRIF pensijų fondas
• metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
• įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
• atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
• klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus
Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Mirė VLIKo vicepirmininkas Liūtas Grinius

Sausio 18, trečiadienį, Vašingtone staiga mirė buvusio Lietuvos prezidento dr. K. Griniaus sūnus, 61 m. amžiaus, a.a. inž. Liūtas Grinius. Mokėsi Eichstatto lietuvių gimnazijoje, studijavo Ilinojaus technologijos institute ir Notre Dame universitete. Nuo 1953 iki 1976 m. buvo privačių karo pramonės tyrinėjimų bendrovių inžinierius, o nuo 1976 dirbo JAV laivyno ginklavimosi skyriuje, tyrinėdamas elektronikos ir elektros optikos lazerių sistemą. Tuo reikalu parašė daugiau kaip 100 reportažų ir straipsnių. Bendradarbiavo lietuvių spaudoje. Priklausė Skautų brolijai, "Vyčio" korporacijai. Čikagoje įsteigė Lietuvių studentų draugiją. Jai kurį laiką ir pirmininkavo. Buvo "Mūsų Vyčio" redaktorius, Vydūno jaunimo fondo tarybos narys. Nuo 1979 m. VLIKo vicepirmininkas, o nuo 1982 m. ir Tautos fondo direktorius. Saugojo tėvo dr. K. Griniaus, brolio plk. K. Griniaus ir poeto Kl. Jurgelionio archyvus.

Kalėdų senelis (Petras Butėnas) aplankė Toronto Maironio mokyklos jaunuosius auklėtinius Ntr. R. Pranaičio

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

paskelbusi sausio 17 d. Kanados paštininkų unija gavo 20.281 balsą, laiškanešių unija – 19.380 balsų. Sugadintais buvo pripažinta 120 balsų. Tad iš tikrųjų laimėtoju tapo paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas, vienu smūgiu atsikratęs jam nepalankių laiškanešių unijos vadu. Tačiau J. C. Parroto pergalė tėra labai menka, pasiekta tiktai 901 balsu. Jo paštininkų unija oficialiai yra žinoma kaip CUPW (Canadian Union of Postal Workers). Unijos pavadinimas turbūt bus pakeistas, nes ji dabar apims kelių unijų narius. Be to, J. C. Parrotas tikriausiai norės savo valdas iš Kanados pašto perkelti ir į kitas institucijas. Jis ir jo ligšiolinė paštininku unija Kanados darbo istorijoje jau spėjo pasižymėti kaip kariojo sparno tvirtovė.

Vienos unijos, pakeičiančios kelias, norėjo valdine bendrove tapusio Kanados pašto vadovybė, gyvendama viltimi, kad taip bus sumažintas streikų skaičius. Tačiau streikų sumažėjimas gali nepateisinti turėtų vilčių. Juk dabar būdavo keli streikai, kuriuos pašto vadovybė ignoruodavo ir netgi stengdavosi tęsti darbą su laikinai pasisamdytais darbininkais. Naujoji J. C. Parroto unija, apimanti tiek daug pašto tarnautojų – paštininkus, technikus, elektrikus ir laiškanešius, streiko atveju visiškai paralyžuotų Kanados paštą. Liktų tik viena išeitis – patenkinti visus karingojo J. C. Parroto ir jo didžiausios unijos reikalavimus. Jis jau dabar viešai kalba apie pašto paslaugų praplėtimą naujais nuolatiniais tarnautojais, atsisakymą naudotis paštui mažiau kainuojančiais laikiniais ir daliniais tarnautojais. Valdinė bendrovė turi pati padengti savo išlaidas. Dėl to Kanados paštas pastaruoju metu buvo pradėjęs pakeisti savo skyrius mažesniais ir pigesniais skyriais krautuvėse. Dabar šias pastangas, sumažinančias Kanados pašto išlaidas, lengvai galės sustabdyti J. C. Parroto unija, padengianti 75% visų pašto tarnautojų.

J. C. Parroto rankas sustiprino visiškas rinkimus pralaimėjusios laiškanešių unijos vadovų iškritimas. Unijos vadas B. McGarry, unijos veiklai atidavęs 22 metus, dabar turės susirasti darbą kurioje nors kitoje unijoje arba tapti tik eiliniu laiškanešių inspektoriumi. Mat tokį darbą jis turėjo prieš tapdamas laiškanešių unijos vadu. Besaikius karingojo J. C. Parroto reikalavimus gali apkarpyti naujojoje unijoje aiškiai jaučiamas susiskaldymas. Negalima užmiršti, kad J. C. Parrotas laimėtoju tapo tik su labai menka 901 rėmėjo dauguma. Jį rėmė 51,2% balsuotojų, o paštininkų uniją su B. McGarriu – 48,8%. Tad karingieji J. C. Parroto paštininkai naujojoje unijoje gali susilaukti didokos opozicijos iš nuosaikumu pasižymėjusių laiškanešių. Priešingu atveju valdinės Kanados bendrovės laukia nepakeliamos išlaidos, kurioms padengti vėl reikės milijonų dolerių iš Kanados iždo, o juos ten sudeda mažiau už paštininkus uždirbantys kanadiečiai, turintys turbūt lėčiausias pašto paslaugas visame pasaulyje.

Paieškojimas

Ieškomas **Vytas Ašmenskas,** gimęs 1925 m. Birštono mieste (Prienų rajonas), pasitraukęs į užsienį 1945 m. Jeigu kas žino ką nors apie minėtą asmenį, prašom pranešti "Tėviškės žiburių" redakcijai.

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

SKAITYTOJAI PASISAKO

SVEIKINIMAS

"Tėviškės žiburiai", spindėkite, negęskite, pakvieskite vidun pakeleivį, kad Kūčių vakarą niekas neklaidžiotų, nesurasdamas namų jaukumo, širdies ramumo, artimųjų džiaugsmo, kad Naujųjų metų naktį niekas nepasijustų vienišas... Gerieji "Tėviškės žiburiai", spindėkite išėjusiems, būkite švyturiu sugrįžtantiems...

Daug sėkmės Naujaisiais 1989 m. visai žiburiečių šeimai linki – **Rūta B.**

Punskas, 1988 m.

P.S. Prisimindama malonią viešnagę jūsų redakcijoje ir spaustuvėje.

PUNSKIETĖS ĮSPŪDŽIAI

Apie šokių šventę rašysiu tik nuo savęs, nes neįmanoma įsibrauti į kito širdį ir atspėti jausmus, nors daugelio "jotviečių" išgyvenimai buvo panašūs.

Ritą ir Juozą Karasiejus pažinom labai greit. Jų vadoviška globa ir praktiški patarimai lydėjo mus nuo pirmų dienų. Reikia prisipažinti, kad atsivežėm iš Lenkijos daug klaidų. Daug žingsnių ir kai kuriuos šokius buvom išmokę kitaip. Karasiejai turėjo vargo. Generalinėse repeticijose pamatėm jų milžinišką darbą ir nepaprastą atsakomybę. Juk tai "Šokių šventė", o ne šiaip sau koks nors koncertėlis.

Šokių šventė buvo kelių tūkstančių žmonių ilgalaikio darbo vaisius. Tai įspūdingas renginys. Mums jotviečiams šokių šventė nėra naujiena. Nors ir niekad nedalyvavome, bet jau ne vieną kartą stebėjome televizijos ekranuose Dainų ir šokių šventę Lietuvoje. Negaliu lyginti šokių bei dainų švenčių Lietuvoje su šokių šventėmis Laisvajame pasaulyje. Skiriasi daug kuo. Stebina pats faktas, kad išeivijoje yra tiek daug lietuvių – šokėjų, jog įmanoma suorganizuoti tokį renginį. Pagaliau, šokėjų paradas. Juos lydi audringi plojimai. Ilgai laukėm, pagaliau išgirdom: Suvalkų trikampio pirmą kartą už geležinės uždangos atvykęs Punsko ansamblis "Jotva". Lyg elektros srovė pereina per visą kūną. Ligšiol nebuvom girdėję šio pavadinimo Suvalkų trikampis. Keistai nuskambėjo šie, žodžiai mūsų ausyse. Pasijautėm, lyg mes ir nebūtume iš Lenkijos, o iš kažkokios atskiros mažos šalelės. Žygiuojam per ilgą salę išsigandę, nedrąsiai šypsodamiesi pro džiaugsmo ir susijaudinimo ašaras. Net slegia mus griausmingi plojimai. Tai buvo kaip nuostabus sapnas. Patys netikėjome, kad esame Kanadoje ir dalyvaujame šokių šventėje. Pašokę savo šokius, stebim kitus šokėjus. Nepaprastą įspūdį padarė šokis "Malūnas" bei šokėjai išsirikiavę žodžio Lietuva forma. Išgirdus žodžius. "Aš čia gyva..." vėl kažkas gniaužia širdį, vėl ašaros skverbiasi į akis.

Visai kitokie buvo įspūdžiai iš šokių šventės užkulisių. Visų pirma buvom labai išvargę. Ypač šokių šventės išvakarėse jautėmės lyg pamestinukai, netikėtai atsiradę svetimoje vietoje. Šokimas nesisekė. Pripratę prie siauro mokyklos koridoriaus sienų, visiškai pasimetėme pakliuvę pirmą kartą į tokią didelę aikštę. Be to, labai ryškiai skyrėmės iš visų kitų kraštų šokėjų. Visi aplink buvo linksmi, triukšmingi, kupini energijos ir gyvenimo džiaugsmo. Mūsų veiduose buvo baimė, nepasitikėjimas savimi bei kažkokia slegianti priklausomybė. Ir nors žinojome kad aplink yra lietuviai, tačiau nejauku buvo, kai girdėjome vien anglų kalbą. Kodėl??? O gal ateity, tokiuose renginiuose reikėtų skelbti – kalbėkime lietuviškai.

Šokių šventė seniai praėjo. Vieni iš mūsų grupės sugrįžo į Lenkiją, kiti dar pasiliko, norėdami arčiau pažinti Kanadą ir kanadiečius. Išbuvus čia pusę metų, galiu pasakyti, kad tai puikus kraštas, o kanadiečiai – nepaprastai malonūs žmonės. Juk čia tiek tautų gyvena ir visiems vietos pakanka. Kiekviena tauta turi savo spaudą, mokyklas, šventoves, parduotuves ir pan. Pav. Roncesvalles gatvėje jaučiasi kaip Lenkijoj, kiekvienas iš mūsų pastebėjo, kad čia "viskas" galima pasiekti. Ir nors šis kraštas yra viliojantis, bet mums brangus yra savas mažas kampelis. Vedami širdies balso, visi kaip gervės vienas paskui kitą sugrįžtam ten, iš kur atkeliavom.

Šia proga noriu pranešti visiems Kanados lietuviams, kad mes norime pastatyti Punske Kultūros namus. Žinome, kad tai didelė užduotis. Neprarasdami vilties, pradėjome darbus. Suplanavome projektą ir pradėjome lieti pamatus. Mūsų santaupos pasibaigė. Darbas sustojo. Kultūros namai kainuos 318 mil. zlotų, tai apie $200.000 dolerių. Visų punskiečių vardu kreipiuosi į visas lietuvių organizacijas bei parapijas – paremkite mus šitame labai svarbiame ir reikalingame užsimojime. Duodama pavyzdį, aukoju Kultūros namų statybai $217. Tai yra pinigai už kelionę į Kanadą. Juos atsiuntė mums šokių šventės organizacinis komitetas. Galbūt, žiūrint kanadiečio akimis, tai nedidelė suma, bet mano, punskietės, tai yra daugiau kaip visų metų uždarbis. Manau, kad šis pavyzdys vaizdingiausiai parodo, kaip nedaug mes patys galim padaryti.

Noriu padėkoti tiems Kanados lietuviams, kurie rūpinosi mūsų atvažiavimu. Dėkoju ir tiems, kurie mūsų išvyką parėmė finansiškai. Lygiai taip pat dėkoju visiems lietuviams, kurie mus "jotviečius" suprato ir be galo daug padėjo. Visų jotviečių vardu priimkite mano kuklų ačiū.

Punskietė

Ženklo konkursas

XXXII Kanados Lietuvių Dienų renginio komitetas paskelbė ženklo konkursą, kuris baigėsi praeitų metų lapkričio gale. Apgailestaujame, kad dalyvių skaičius buvo mažas ir nebuvo galima paskelbti laimėtojų, vertų premijos. Buvo taipogi atsisakyta oficialių XXXII Kanados Lietuvių Dienų plakatų, laiškų antgalvės ir suvenyrinės medžiagos. Leidinio viršeliui pakviestas menininkas.

Renginio komitetas dėkoja konkurso dalyviams už jų pastangas, linkėdamas jiems sėkmės tolimesniuose darbuose. Atsiųsti projektai bus grąžinti.

XXXII Kanados lietuvių dienų renginio komitetas

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Parduodame ir siunčiame
220 voltų/50 H_2
elektrinius reikmenis
įskaitant ir
"Camcorders", "VCR" bei "TV"
vartojimui Europoje.
Universal Overseas Services
Tel. (416) 755-7779

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416)**762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.C.L., LL.B., M.B.A.
Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų **Anderson, Sinclair, Walters, Shaw a. Mooney.**
Barristers and Solicitors. Patent a. Trade Mark Agents
Toronto:
Suite 209,
3416 Dundas St.W.
Toronto, Ontario M6S 2S1
767-2127
Mississauga:
Suite 200, Plaza One,
2000 Argentia Road, Mississauga,
Ontario, L5N 1P7,
821-8522 **TELEX: 06-960168**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B,
perėmė a.a. advokato
Algio Puterio bylas ir testamentus
3425 Dundas St.W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-3362**
namų **621-2136**

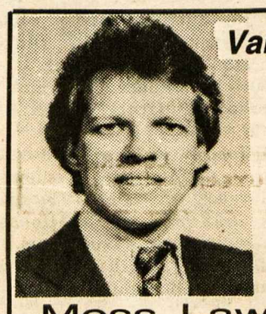

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžinigai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
allan BROWN
624-6336 namų **897-0068**
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
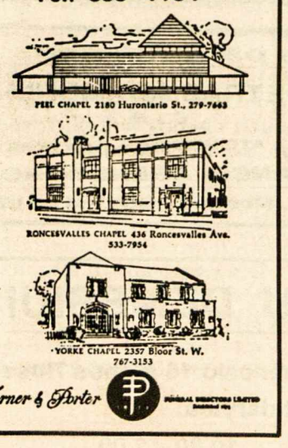

DRESHER REAL ESTATE LTD.
3830B Bloor St. W., Islington, Ontario M9B 1K8
Tel. 233-3334 — Fax 233-0285 — 231-2661
COLLEGE prie Dovercourt parduodama "Litho-Art" Toronte ir apylinkėse vienintelė lietuviška spaustuvė. Skambinti VALTERIUI DREŠERIUI tel. 231-2661.
Mes patarnaujame visose pirkimo ir pardavimo srityse bei draudos reikaluose.

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph) **Norkus**
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

RE/MAX
homecentre inc., realtor
an independent member broker
birute spudas, B.A.
sales representative
BLOOR WEST VILLAGE ramioje gatvėje parduodamas 4 miegamųjų labai gerame st[PARDUOTA] namas. Du židiniai, ąžuolo sijų lubos ir ąžuolo apdai[PARDUOTA]rivatus įvažiavimas, garažas, gražus kiemas.
1280 dundas street west
toronto, ontario M6J 1X7
res: 445-9469
535-2500

1988 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
Greitai bus paskelbtos 1989 metų ekskursijos
Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriksite, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronte nuo 1962 m. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite – įsitikinsite.
Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu
V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233–3334 — Fax 233–0285 — 231–2661
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Ateinantį sekmadienį, 11 v. Mišių metu, bus iškilmingai įteiktas kard. G. E. Carterio medalis pasižymėjusiam Mišių tarnautojui Aidui Batūrai, kuris per oficialiąsias arkivyskupijos iškilmes dalyvauti ir medalio priimti negalėjo.

— Jaunuoli, gal Dievas tave kviečia tapti kunigu? Parašyk laišką lietuvių Šv. Kazimiero kolegijon: Prel. Algimantui Bartkui, Via Casalmonferrato 20, 00182 Roma, Italy.

— Ateinantį sekmadienį po 11 v. Mišių Anapilio salėje bus rodoma vaizdajuostė iš laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės Hamiltone.

— Kanados lietuvių kultūros muziejaus vajus tęsiamas toliau. Iki šiol surinkta $159,185.00. Muziejui aukojo: $1000 — J. Jagėla (žmonos a.a. Stefanijos atminimui); $981 — J. Prišas; $500 — A. Senkus; $100 — V. Stukas.

— Aukojo Armėnijos nukentėjusiems: $20 — N.N.; Motinos Teresės labdarai: $30 — N.N.; Šv. Jono lietuvių kapinėms: $100 — K. Kažemėkaitė; parapijos skoloms numokėti gauta $3000 iš a.a. Olgos Pranckūnienės palikimo; aukojo: $200 — R. Drešerienė; $100 — G. L. Kurpiai, A. A. Lukošiai, (50 m. santuokinio gyvenimo sukakties proga); $50 — dr. R. Zabieliauskas, M. Norkienė.

— Mišios sausio 29, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Eleną Jutelienę, 11.00 v.r. už parapiją.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojo: $1000 — M. Gaivelienė. Iš viso statybos fonde yra $107,651.53. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.-17 ir "Talkoje" sąsk. 4259.

—Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: kun. R. Ramašauskas, Šančių parapijos Kaune vikaras, dalyvavęs LN moterų būrelio susirinkimo pietuose, V. Miliauskas iš Marijampolės, E. Kymantienė iš Šiaulių, J. Stanevičius iš Anykščių, D. Vasikonytė iš Kauno.

— LN valdybos posėdis — sausio 26, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Užgavėnių karnavale dalyvaujančių organizacijų atstovų pasitarimas įvyks sausio 29, sekmadienį, Lietuvių namuose. Prašome visus atstovus dalyvauti. Užgavėnių karnavale gautas pelnas skiriamas dalyvaujančioms organizacijoms.

— Norintys rezervuoti stalus į Užgavėnių karnavalą prašomi skambinti Aldonai Skilandžiūnienei arba Teodorui Stanuliui tel. 532-3311.

— LN vyrų būrelio visuotinis susirinkimas — vasario 12, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Bus renkama nauja valdyba.

— Paskaitoje "Mokykla dabartinėje Lietuvoje: sovietinė ir tautinė", sausio 22, sekmadienį, Genius Procuta supažindino klausytojus su sovietinėmis ir lietuviškomis mokyklomis praeityje ir dabar. Dalyvavo 200 žmonių.

A. a. Olga Pranckūnienė testamentu paliko "TŽ" $5,000.

Svečiai kunigai iš Kauno Romualdas Ramašauskas ir Gintautas Kabašinskas, neskaitant nuolatinės talkos parapijose, turi gražių progų susitikti su atskiromis torontiečių grupėmis, dalyvauti jaunimo bei kitų organizacijų susirinkimuose, taipgi ir privačiai pabendrauti. Sausio 15 d. jiedu lankėsi Irenos ir Algio Žemaičių naujuose namuose, kuriuos ir pašventino. Už tokį simbolinį patarnavimą šeimininkai jiems labai dėkingi.

Kanados katalikų savaitraštis "The Catholic Register" 1989. I. 21 laidoje išspausdino savo bendradarbės Patria C. Rivera pasikalbėjimą su dviem Kauno kunigais, besilankančiais Kanadoje, būtent Gintautu Kabašinsku ir Romualdu Ramašausku. Jiedu papasakojo apie religijos persekiojimo sušvelnėjimą Lietuvoje per pastaruosius septynis mėnesius, apie jau grąžintas šventoves tikintiesiems, apie laukimą naujo religinius reikalus tvarkančio įstatymo, kuriuo būsią leista kunigams mokyti vaikus religijos. — Pasikalbėjimo pradžioje paminėta, kad šie du kunigai iš sovietų okupuotos Lietuvos esą pirmieji po II D. karo. Primintina, kad iki šiol Kanadoje iš Lietuvos lankėsi jau septyni kunigai, įskaitant ir du aukščiau minėtuosius.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojo parapijos vaikų choras, kuriam vadovauja muz. D. Viskontienė. Akompanavo D. Radkienė.

— Sausio 19 palaidota a.a. Salomėja Pivorienė, 65 m.

— Krikščionių vienybės savaitė yra popiežiaus paskelbta nuo sausio 22 iki 29 d. Mūsų šventovėje šį trečiadienį 7.30 v.v. bus laikomos Mišios už krikščionių vienybę, o po Mišių — specialios ekumeninės maldos. Šiose pamaldose dalyvaus kun. P. Dilys ir pasakys pamokslą.

— Parapijos rekolekcijos, kurias praves kunigai iš Lietuvos G. Kabašinskas ir R. Ramašauskas, įvyks vasario 8-12 d.d. Prasidės Pelenų dieną ir baigsis pirmą Gavėnios sekmadienį.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija pasiuntė 4 siuntinius į lietuviškas misijas P. Amerikoje.

— Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos vyksta sekmadieniais po 10.15 v. Mišių klebonijos patalpose.

— Parapijai aukojo: $5000 — a.a. Olga Pranckūnienė (testamentu); $500 — D. Ž. Mašalai; $300 — O. D. Rautinš, A. E. Mačiulaičiai; $200 — K. Pivoras; $150 — M. Matusevičienė, V. T. Šalvaičiai; $100 — A. A. Lukošiai, J. Lapavičius, S. V. Liuimos, L. P. Murauskai, A. L. Sapliai, P. G. Stauskai, J. J. Varkavičiai, A. Zakarevičius, V. Ignaitis, M. Andriulevičienė, J. Marčinkaitienė, A. Navickas, J. G. Juodikiai, R. A. Tumpos, J. Paršeliūnas, M. G. Valaičiai, A. Zarembaitė, K. Z. Žebrauskai; $50 — P. Kuliešis, A. L. Šeškai, dr. D. Žutautas, P. Ūkelienė ir dukra, K. D. Batūros, E. Dicksonienė, J. Z. Grajauskai, E. Kornas, M. Heike, K. Pivoras, dr. G. Bijūnienė, E. K. Šlekiai, A. R. Karkos, V. Bukota, M. Matusevičienė; vargšams: $234 — Gyvojo Rožinio draugija; klierikų fondui: $80 — M. S. Gudaičiai; Armėnijoj nukentėjusiems: $100 — A. Rakauskas; $20 — J. Z. Didžbaliai; $15 — P. Šimkus; relig. šalpai: $50 — M. Matusevičienė; Motinos Teresės labdarai: $50 — K. B. Žutautai.

— Mišios sausio 29, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Simanavičių šeimos mirusius, 9.20 v.r. — už a.a. George Lemay, 10.15 v.r. — už a.a. Alfonsą Simonavičių, 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. už a.a. Uršulę Baibokienę.

Pabaltijo moterų tarybos lietuviškos dalies susirinkimas yra šaukiamas sausio 31, antradienį, 7.30 v.v. Lietuvių namuose (III-me aukšte). Kviečiame visas moteris, susidomėjusias šios organizacijos veikla, šiame susirinkime dalyvauti.

Toronto Maironio mokykloje, vasario 4, šeštadienį, įvyks "Tėvų diena". Tėvelių pasikalbėjimai su mokytojais suskirstyti sekančiai: A-L nuo 9.30 v.r. iki 10.30 v.r.; M-Ž nuo 11.00 v.r. iki 12.00 v. Vasario 4, Lietuvių namuose vyksta Užgavėnių karnavalas. Programoje dalyvauja ir Maironio mokyklos choras — I, II, III skyriai. Tėvelius prašome gausiai dalyvauti pasikalbėjimuose ir karnavale.

Toronto lietuvių pensininkų klubas vasario 22, trečiadienį, 1 v.p.p. "Vilnius Manor" 3 aukšto menėje ruošia Vasario 16 minėjimą. Po trumpos programos — pietūs. Dėl informacijų skambinti S. Dervinienei tel. 767-5518 arba J. Gustainiui tel. 769-1599. **Valdyba**

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas praneša, kad metinis narių susirinkimas įvyks š. m. kovo 5 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje.

Jaunųjų talentų popietė-koncertas įvyks balandžio 16, sekmadienį, 12:30 v.p.p., didžiojoje Anapilio salėje. Įvairių meno šakų talentai, norintieji dalyvauti koncerte, registruojasi pas Slavą Žiemelytę tel. 823-7261. Koncertą rengia Anapilio parapijos tarybos kultūrinė sekcija.

Ar jau skaitėte Juozo Urbšio,

paskutinio nepriklausomos Lietuvos užsienių reikalų ministerio

ATSIMINIMUS?

Išleido Tautos fondas 1988 m. Kaina – $8.75 kanadiškais. Galima gauti Anapilio knygyne. Užsakyti: 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5. (Persiuntimas – $2.00)

Metinis ir sukaktuvinis "Tėviškės žiburių" 40 metų veiklos balius įvyks balandžio 1, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Rengiama ir loterija, kuriai jau yra telkiami vertingi laimikiai – paveikslai, skulptūros, audiniai, tautodailės dirbiniai ir kt. Rengėjai būtų labai dėkingi tautiečiams, paaukojusiems vertingus laimikius didžiajai loterijai. Jai reikalingas leidimas iš valdžios, tad rengėjams tenka rūpintis iš anksto.

Aniceta ir Alfonsas Lukošiai, minėdami 50 vedybinio gyvenimo sukaktį, "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

Kanados lietuvių fondas praneša, kad prašymus paramai iš fondo gauti reikia įteikti iki š. m. vasario 16 d. Prašytojai turi užpildyti valdybos paruoštą prašymo formą, kurią galima gauti apylinkėse iš fondo įgaliotinių arba kreipiantis į KLB krašto valdybą, 1011 College Street, Toronto, Ont. M6H 1A8. Didesnių apylinkių fondo įgaliotiniai yra: Hamiltone — J. Pleinys, Londone — E. Petrauskas, Montrealyje — Br. Staškevičius. **KLF valdyba**

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

Š. m. vasario 5, sekmadienį, 2.30 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

rengiamas SIMPOZIUMAS tema:

"Persitvarkymas Sovietų Sąjungoje, Lietuva ir išeivija"

Paskaitas skaito:

dr. V. Samonis, Toronto universiteto mokslinis bendradarbis –
"Pabaltijo ekonominio persitvarkymo galimybės ir problemos"

dr. R. Vaštokas, Trento universiteto profesorius –
"Tarptautinė politika ir Lietuvos persitvarkymas"

kun. G. Kabašinskas, Sąjūdžio delegatas, svečias iš Lietuvos –
"Lietuvos religinė ir kultūrinė padėtis persitvarkymo eigoje"

adv. J. Kuraitė-Lasienė – simpoziumo moderatorė

Visi kviečiami dalyvauti šių Lietuvos ateičiai reikšmingų temų svarstyme. Įėjimas nemokamas.

Rengia – ***KLB Toronto apylinkės valdyba ir LN kultūrinė komisija***

Mažosios Lietuvos moterų draugijos tradicinis

ŠUPINYS

vasario 7, antradienį 7 valandą vakaro, Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

Įėjimas – $14.00 (vakarienė su vynu). Įdomi programa, turtinga loterija. Visus dalyvauti maloniai kviečia –

RENGĖJOS

SUMAŽINKITE PAJAMŲ MOKESČIUS VALDŽIAI,

ĮNEŠDAMI SANTAUPAS MŪSŲ KOOPERATYVE Į

RRSP

- *Mokame aukštas palūkanas (žiūr. skelbimą 8-tame "Tėviškės žiburių puslapyje)*
- *Neimame jokio administracinio mokesčio*
- *Prieš 71 gimtadienį galėsite lengvai šias santaupas pervesti į RRIF, nemokant valdžiai jokių mokesčių*
- *Norint gauti mokesčių atleidimą už 1988 metus, įnašą į RRSP reikia įteikti iki* **1989 m. kovo 1 dienos**

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte

TAUPYKIME SAVO ATEITIES GEROVEI!

(Sumažindami pajamų mokesčius)

- Sausis ir vasaris – RRSP indėlių mėnesiai.
- Per šiuos mėnesius dalį savo santaupų įdėkite į saugią

"Paramos" RRSP s-tą.

- Jei truks **"Parama" paskolins.**
- "Parama" moka **aukštas palūkanas** už jūsų indėlius.
- "Parama" neima **jokių mokesčių** nei už plano administravimą, nei už patarnavimus įdedant ar išimant.
- "Parama" **tuoj pat vietoje išduoda** kvitą dėl mokesčių atleidimo.
- Galite **pasirinkti indėlio terminą:** 1 m. - 10½%, 2 m. - 10½%, 3 m. - 10½%, su keičiamu nuošimčiu (variable rate) 8¾%.
- Jūsų RRSP **palūkanos apsaugotos nuo pajamų mokesčių.**
- **Nelaukite paskutinės dienos!**
- Paskutinė diena indėliams už **1988 metus**

KOVO 1 D.

Tel. 532-1149

"PARAMOS" kredito kooperatyvo valdyba

Toronto lietuvių kredito kooperatyvui "Parama"

reikalinga tarnautoja arba tarnautojas.

Pirmenybė turintiems patyrimo banke ar buhalterijos darbe, kalbantiems lietuviškai ir angliškai. Kreiptis į vedėją tel. ***532-1149***

IEŠKAU MOTERS prižiūrėti vaikus, Duodu kambarį ir leidžiu naudotis automobiliu. Tel. 887-1392.

PARDUODAMI šilti žieminiai batai. Kaina nuo $25 iki $30. Tel. 534-6803.

REIKALINGA MOTERIS namų ruošai. Atlyginimas valandinis. Skambinti tel. 246-0714.

LIETUVIŠKĄ VĖLIAVĄ galima įsigyti KLB raštinėje. Vėliava nailoninės medžiagos be stiebų. Dydis 36" x 72". Kaina. – $45. Skambinti tel. (416) 533-3292 dienos metu.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, kiekvieno mėnesio 15 "Vilnius Manor" pensininkų namuose.

LIETUVĖ MOTERIS priima prižiūrėti vaikus savo namuose Etobicoke rajone. Tel. 626-5184.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

PARDUODAMAS CONDOMINIUMAS, gražus apartamentas, St. Petersburg Beach vietovėje netoli Šv. Jono šventovės. Du miegamieji ir dvi prausyklos. Teirautis tel. (813) 360-4295 arba tel. (416) 632-3134.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MONTREAL QUE

AV parapijos sausio 15 d. visuotinį susirinkimą atidarė klebonas kun. Juozas Aranauskas malda ir minutės susikaupimu bei "Amžiną atilsį" už praeitais metais mirusius parapijiečius. Po to pakvietė susirinkimui pirmininkauti Vincą Piečaitį ir sekretoriauti Petrą Drešerį. Prezidiuman buvo iškviesti: parapijos kom. pirm. Ant. Čepulis, kom. sekr. Izidorius Mališka ir buvusi kom. narė Elvyra Krasowski. Mandatų komisijon įėjo Juozas Lukoševičius ir Kostas Toliušis. Praeito metinio susirinkimo protokolo vertimą iš prancūzų kalbos perskaitė I. Mališka. A. Čepulis savo pranešime apžvelgė padarytus remontus ir įrengtą dvylikai automobilių pasistatyti aikštelę. Be to, jis išvardino eilę aktyviųjų pagalbininkų, kurie prisidėjo prie įvairių darbų. Komiteto kasininkas Eduardas Augūnas perskaitė parapijos apyskaitą, kuri buvo viešai išstatyta. Balansas atrodo visai neblogas. Klebonas savo pranešime pažymėjo, kad parapija dvasiniu ir materialiniu atžvilgiu stovi gana gerai. Praeitais metais atžymėtinas retas įvykis, buvo kun. Pauliaus Mališkos Primicijos, prie kurių nuoširdžiai prisidėjo jauni bei vyresnio amžiaus parapijiečiai. 1988 metais AV parapijoje buvo 8 vedybos, 12 krikštų ir 22 mirtys. Klebonas aiškino, kad parapija yra kaip viena šeima ir kvietė taip jaustis. Klausimuose ir sumanymuose iškilo kita mintis apie parapijos salės bei virtuvės mažus pakeitimus, bet parapijos komitetas turėjo motyvuotus atsakymus. Susirinkimas baigtas malda.

Susirinkime dalyvavo 59 parapijiečiai. Parapijos komitetas pasiliko tas pats: A. Čepulis, I. Mališka, E. Augūnas, Vladas Žitkus, Maria Vaupšienė ir Ona Ūsienė. Sekė vaišės – užkandžiai, pyragai ir kava.

Iš praeitos savaitės Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio vaizdajuostės rodymo aprašymo iškrito dalis korespondencijos – pradžioje Petras Adamonis savo šeimos iš Sąjūdžio gautą trispalvę vėliavą įteikė KLB Montrealio apylinkės valdybos pirmininkui Arūnui Staškevičiui.

Rimantas ir Penny Ališauskai sausio 14 d. AV šventovėje pakrikštijo pirmąjį sūnų Justino-William vardais. Apeigas atliko kun. J. Aranauskas. Krikšto tėvais buvo Virginija ir Petras Vaupšai. Dr. Rimantas šiuo metu dirba Delta Waterfowl Research Station, Delta, Manitoba. Netrukus persikels dirbti į Canadian Wildlife Service, Saskatoon, Sask.

A.a. Robert Simpson (J. Staniulytės, mirusios praeitais metais rugsėjo 19 d., vyras), 51 m. amžiaus, mirė sausio 12 d. Palaidotas iš AV šventovės sausio 16 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Gedulingas pamaldas atlaikė buvęs St. Thomas More (Verdune) parapijos klebonas kun. G. McGlynn. Liūdi duktė ir du sūnūs, taip pat brolis ir keturios seserys su šeimomis bei kiti giminės.

A.a. Mykolas Šulmistras, 93 m. amžiaus, mirė sausio 14 d. Palaidotas sausio 17 d. Lietuvių šv. Jono kapinėse, Mississaugoje, Ont. Liūdi duktė ir sūnus su šeimomis bei kiti artimieji. **B. S.**

"Litas" praneša savo nariams, kad nuo 1989 m. pradžios mirties ir visiško nedarbingumo atvejais (netekus abiejų rankų, kojų ar akių), visos asmeninės paskolos "Lite" yra apdraustos iki $20,000. Nekilnojamo turto paskolos yra draudžiamos iki $200,000. Už tai moka kiekvienas skolininkas, bet labai prieinama kaina, ypač jaunesnio amžiaus nariams. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis pas vedėją.

"Lito" metinis susirinkimas įvyks balandžio 29 d. Aušros Vartų parapijos salėje.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti į

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ PIETUS

vasario 5, sekmadienį, 12 valandą,
Aušros Vartų parapijos salėje

Programą atliks jaunimas. Kaina – $10.

Rengia – *KLKM draugijos Montrealio skyrius*

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256:5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

"LITO" NARIŲ DĖMESIUI

nuo 1989 metų sausio mėnesio 16 dienos Rosemonto skyriuje "Litas" atidarytas:

pirmadieniais	**10.00 – 2.00**
ketvirtadieniais	**3.00 – 7.00**
penktadieniais	**2.00 – 6.00**

LITAS **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA**

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo – special.	5½%
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¼%
1 metų	9¾%	Taupymo – kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	9¼%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9 %	RRIF – RRSP – term.	11 %
60 d. - 119 d.	8¾%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	8½%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 12½%, asmenines – nuo 12½%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00